

Ruth O'Liliová

JAK NEZTRATIT NADĚJI

*Jak ji nalézt
a jak si ji udržet*

mm

"/I l\W^x

Eko-konzult

© Ruth O'Lili, 1999
© Translation M. Židlický, 2000
© Eko-konzult, 2001

ISBN 80-89044-00-X

Úvod

Naše moderní doba potřebuje naději. Denně na nás útočí stovky poselství a zpráv o neštěstích a zoufalství. Naše duše žízní a potřebuje nápoj zvaný naděje. Tato knížka se snaží tuto potřebu uspokojit. Žádná publikace, událost či skutek nejsou samy o sobě schopny tuto potřebu zcela uspokojit, tato knížka je však v tomto ohledu velmi významným příspěvkem.

Co je přesně naděje? Někteří z nás si vzpomenou na tři lidské ctnosti, o nichž se zmiňuje sv. Pavel: „Nyní zůstává víra, naděje, láska.“ Daleko více bylo napsáno a řečeno o lásce a víře než o naději.

Je smutné, že někdy toto slovo používáme velmi povrchním způsobem. „Doufám, že zítra bude pršet.“ Nebo: „Dousejme, že se hodnota našich cenných papírů zvýší.“ V tomto případě je naděje zredukována na pouhé sobecké přání či sobeckou touhu.

Avšak ve své podstatě je naděje čímsi daleko významnějším. Je spojnicí mezi naším já a duchovními silami řídícími tento svět. Rozšiřuje naše horizonty a umožňuje naši vitalitu, našim talentům a dobré vůli, aby se projevíly.

Naděje je však vždy obestřena jistým tajemstvím. Její zdroj a způsob, jakým působí, nejsme schopni vždy zcela úplně vysvětlit. Naděje je cosi více než pouhá důvěra. Když máme důvěru v to a to, pak jsme schopni přesně uvést přesné příčiny tohoto našeho optimismu. Jinými slovy, naše důvěra je podepřena racionální úvahou. Naděje naproti tomu mnohdy přichází v okamžicích největšího zoufalství a v momentech, kdy ji nejméně očekáváme. Naděje nás spojuje s tajemnými a skrytými silami, jež činí ze života skutečné dobrodružství.

Některé příběhy vám připomenou některé vaše osobní zážitky, kdy jste měli možnost poznat léčivou moc naděje.

Jiné příběhy vám nabídnou nový pohled na to, jak naděje může povznést lidského ducha.

Jsem potěšen, že jsem měl možnost stát se malou částí onoho procesu, jenž vedl k napsání této hodnotné publikace. Vše začalo tím, že tisíce členů Nadace pro výzkum a osvětu byly požádány, aby nám napsali o tom, jak naděje změnila jejich život.

Nadace pro výzkum a osvětu byla v třicátých letech založena slavným americkým jasnovidcem a duchovním filozofem Edgarem Caycem. Členové nadace se snaží hlouběji poznat tajemné stránky života. Někteří jsou fascinováni s paranormálními jevy, avšak řada dalších se snaží porozumět duchovním silám projevujícím se jak v jejich osobním životě, tak i ve světě kolem nich. Služba, láska a meditace jsou ingrediencemi jejich spirituality.

Každému z nich byl na jaře 1991 poslán dopis obsahující popis toho, co Edgar Cayce řekl o naději a o jejím významu. Poté byli vyzváni, aby se s námi podělili o své zážitky a zkušenosti s nadějí a o to, jakým způsobem změnily jejich přístup k životu. Uvedli jsme několik příkladů:

- Někteří lidé našli naději ve svých snech nebo během meditování.

- Jiní poznali naději prostřednictvím intuitivního nového porozumění toho, co se děje v jejich životech, způsobem, jenž není závislý na čistě logickém uvažování.

- V dalších naděje vzbudila nové pocity, díky nimž objevili nové pozitivní stránky svého života.

Odezva členů nadace byla impozantní a to jak do počtu zaslaných příběhů, tak i do jejich kvality. Dostali jsme 382 odpovědí.

Nyní jsme potřebovali spisovatele či spisovatelku, jež by tyto odpovědi roztříдила do jistých tematických okruhů. Autorka této knihy Ruth O'Liliová se s radostí tohoto úkolu ujala. Plody její práce se nyní dostávají do vašich rukou. Objevila šestnáct charakteristik naděje. Takové rozdělení je

mocným nástrojem, obzvláště, máme-li co do činění s nejdůležitějšími aspekty duchovního rozvoje, jakými jsou například vůle, láska a víra. Roberto Assagioli napsal o vůli ve své knize The Act of Will. Mezi další knihy tohoto druhu lze zařadit knihu Ericha Fromma Umění milovat a knížku Jamese Fowlera Stádia víry. Tato knížka má podobný účinek, pomáhá nám pochopit různé významy naděje. Porozumíme-li jejím různým nuancím a fazetám - obzvláště v podobě těchto fascinujících příběhů, jež se skutečně staly - pak snadněji objevíme naději i ve vlastním životě. A co by mohlo být důležitější?

Mark Thurston, Ph.D.

NADĚJE LEŽÍ U NAŠICH NOHOU

Naděje je naším nejcennějším majetkem."

William Hazlitt, 1823

S pozoruhodnými účinky naděje jsem se seznámila během mnoha příležitostí i já a členové mé rodiny. Můj nejdramatičtější zážitek s nadějí se týká mého druhého syna Chestera. Ihned po narození trpěl řadou velmi vážných zdravotních potíží - měl poškozený mozek, potíže se žaludkem a téměř neslyšel. Krátce po porodu mne lékaři upozornili, že nejspíše zemře, a poté ho podrobili sérii testů. Zpočátku jsem byla v šoku. Vzpomínám si, že jsem měla pocit, jako by můj obličej byl plný ostrých jehel a moje kůže pod vlasy hořela.

Uplynulo celých dvanáct hodin, než jsem svého syna mohla spatřit podruhé. Tak jako ostatní matky jsem šla dlouhou chodbou. Prošla jsem kolem zdravých novorozenců do speciální místnosti pro nemocné novorozence a smutné matky. Všimla jsem si karty s Chesterovým jménem popsanou různými grafy a čísly. Pod ní bojoval o svůj život můj nově narozený syn. Byl uvnitř skleněného válce, jako bytost z jiné planety. Kolem bylo slyšet pípání nejrůznějších přístrojů a vzlykání matek. Novorozeňata byla zticha.

Lidé s rouškami na obličejích se nahýbali nad mým synem, monitorující jeho stav. Vtlačila jsem se do jediného volného místa, jež u něho bylo. Jeden z nich si mne všiml. Zbytek ošetřujícího personálu si mezi sebou tiše vyměnil pohledy,

rychle dokončili svoji práci a tiše zmizeli. Posadila jsem se na židli a začala jsem se houpat v rytmu přístrojů, jež nás obklopovaly.

Nemohla jsem se ho dotknout, nemohla jsem mu pomoci. Mohla jsem však k němu hovořit. Vyprávěla jsem svému synovi o jeho starším bratru, který na něho doma čeká. Vyprávěla jsem mu o jeho novém pokoji, o jeho zahradě a o jeho přátelích, s nimiž se doma setká. Vyprávěla jsem Chesterovi o všech báječných věcech, jež spolu budeme doma dělat. Dívala jsem se na něho, jak svádí svůj boj o přežití, a obdivovala jsem ho.

Moje hormony protestovaly. Čekala jsem téměř celý rok, abych mohla pochovat tohoto nově narozeného človíčka, a nyní jsem na něj mohla pouze mluvit. A tak jsem mu skrze sklo řekla: „Pokud se budeš snažit, slibuji ti, že se budu snažit i já.“ Přerušil nás hlas. „Budete muset nyní odejít, paní O'Lillová. Musíme udělat nějaké další testy.“

Vstala jsem a pomalu jsem šla zpátky, kolem zdravých novorozenců a jejich matek, do svého pokoje. Byla jsem ráda, že maminka, s níž jsem sdílela pokoj, odešla domů. Vzála s sebou i všechny květiny, které dostala. Její ustlaná postel vypadala jako rovné prkno. Zhroutila jsem se na svoji rozesílanou postel, objala jsem svými pažemi svůj polštář a rozplakala jsem se.

Nepřemýšlela jsem o tom, co mu je, pouze jsem si přála, aby mé dítě nezemřelo. Zнала jsem smrt velmi dobře. Jako malá holčička jsem byla svědkem toho, jak moje maminka pomalu zemřela na rakovinu. Strávila jsem příliš mnoho let bez dítěte; nemohla jsem o svého syna přijít. „Bože, jen ne smrt. Nepotřebuji tuto lekci... prosím.“ Tiše jsem plakala: „Nechej ho prosím žít.“

Možná, že to bylo několik hodin či pouze chvíli, když jsem začala cítit, že se se mnou cosi děje. Přestože jsem byla zoufalá, cosi uvnitř mne mě přesvědčilo, že se s touto nově vzniklou situací vyrovnám a že vše nakonec dobře dopadne.

Onoho dne, kdy jsem potřebovala sílu, abych překonala tyto nejhorší hodiny svého života, jsem poznala naději.

Chester nebyl jako ostatní děti, avšak lékaři se mylili - žil. Nyní je mu již dvacet. Je vysoký, štíhlý, veselý a zdravý. Mnohokrát byl blízko smrti; jeho život ohrožovaly schody, ulice, či kousky masa, jež pro něj byly příliš velké. Dokonce i nyní, když je jeho zdraví ohroženo, se mi hrdlo svírá strachem. Onomu pocitu naděje, který jsem poznala před dvaceti lety, vděčím za svůj optimismus a víru v budoucnost.

Naděje mi pomáhá vyrovnat se s Chesterovým koktáním, s jeho závratěmi a řadou dalších potíží, s nimiž se musí každý den vypořádat. Naději potřebuje každý z nás. Celá tato naše planeta potřebuje naději. Často zapomínáme, že zde existuje prověřená obrana proti zoufalství, nemoci a zklamání. Naším nejučinnějším nástrojem, pomáhajícím nám přežít, je naděje a toto je knížka o tom, kde ji můžeme nalézt a jak si ji můžeme udržet.

Na jaře 1991 Dr. Mark Thurston poslal stovkám lidí dopis, v němž je požádal, aby se s ním podělili o své zážitky s nadějí. Během několika měsíců obdržel téměř 400 odpovědí. Každá z nich obsahovala příběh o tom, jak naděje dramatickým způsobem změnila život dotyčného člověka, a v několika případech, stejně tak jako v mém, jak mu pomohla dál žít.

S touto bohatou nadílkou za mnou Dr. Thurston přišel a požádal mne, abych na základě těchto příběhů napsala knížku. Poté, co jsme o této věci asi hodinu hovořili, mi poslal obrovský balík plný dopisů. Čím více jsem si jich doma přečetla, tím více vzrůstalo mé nadšení. Měla jsem pocit, že jsem dostala kupu ústřic a že se mi dostalo pocty najít v nich perly a vytvořit z nich náhrdelník. Řekla jsem ano.

Lidé, kteří Dr. Thurstonovi napsali, znají učení nejznámějšího amerického senzibila a lidového léčitele Edgara Cayceho. Tento jasnovidec měl přístup jak k minulosti, tak i k budoucnosti. Přestože Cayce zemřel v roce 1945, jeho odkaz znají již miliony lidí po celém světě.

Edgar Cayce, známý jako „spící prorok“, je nejlépe zdokumentovaným senzibilem na světě. Ve stavu transu byl scho-

pen zodpovědět otázky týkající se životů a zdraví lidí, jež ho požádali o pomoc. Odpovědi na jejich dotazy jsou známy jako „výklady“. Tyto výklady pomohly nejenom těm, jimž byly určeny, ale jsou cenným zdrojem informací i dnes. Kolem 14 000 výkladů se zabývá řadou témat - zdravím, filozofií, náboženstvím a některé z nich i naději.

Tato knížka se nesnaží nabídnout teologickou definici naděje. Je spíše o tom, jak naději definují obyčejní lidé - stovky lidí, jejichž životy naděje změnila. O tom, jak jim pomohla překonat traumatickou událost, nemoc či smrt někoho blízkého. O tom, jak jim pomohla přemoci svůj strach. Naděje byla jejich i mým prvním krokem ke štěstí.

Naděje má charakteristiky a rysy, jež lze roztřídit do jednotlivých kategorií. Knížka má proto například kapitoly „Naděje je odvážná“, „Naděje je klidná“ a „Naděje je nečekaná“. Vezměme si například příběh muže, jenž čelil osmnáctiletému vězení. Přestože potřeboval různé odstíny naděje, nejvíce potřeboval naději, která mu pomůže být odvážným. Proto je jeho příběh součástí kapitoly „Naděje je odvážná.“

Do této kapitoly je rovněž zahrnut příběh Johna, jehož se snažil vydírat policista. Johnovo první přání bylo, aby nemusel požadovaný úplatek zaplatit. John nepřemýšlel o naději, přemýšlel pouze o spravedlnosti. Avšak byl to právě onen druh naděje, jež nám dodá odvalu, který mu pomohl nátlaku policisty nepodlehout.

Jiný typ příběhu vypráví Grace, která krátce před narozením svého druhého dítěte objevila, že její manžel se zamiloval do jiného muže. V jejím případě byla naděje nečekaná. Nikdo nebyl více překvapen než Grace, že se její manžel rozhodl pro alternativní životní styl, a přesto nikdo nečekal, že její zdánlivě beznadějná situace vyústí v lepší manželství a spokojenější život. Její příběh je spolu s dalšími nečekanými událostmi popsán v kapitole „Naděje je nečekaná.“

Edgar Cayce si byl velmi dobře vědom moci a síly naděje. Ve svých senzibilních výkladech doporučoval, abychom se snažili vnést do života ostatních naději a tak v sobě probu-

dili svoji vlastní vnitřní naději. Ve výkladu poskytnutém v roce 1938 mladému muži Cayce říká: „**Vnášej naději, štěstí a radost do zkušeností druhých.**”

Z odpovědí téměř čtyř set lidí vyplývá, že naděje není co si mimo nás - je uvnitř. Je to něco více než pouhá ctnost. Je to přirozený vnitřní zdroj, na nějž je nutné se napojit a kultivovat ho. Je to sval, který musí být používán, jinak bude atrofovat. Je neviditelný jako naše plíce, naše srdce či naše ledviny, avšak je stejně nutný k našemu životu.

Většina lidí uvedla, že naděje byla vzbuzena prostřednictvím vnějších prostředků - prostřednictvím přírody, vize, snu, anděla, ptáka, jelena, přítele, úsměvu, dopisu či písně. Tyto znaky naděje sloužily jako připomínky, že naděje žije uvnitř nás všech.

Každý z nás se opírá o jisté množství naděje během svého každodenního žití, přestože o tom příliš nepřemýšlíme. Bez onoho základního elementu naděje bychom ráno ani nevstali a nebyli bychom schopni vykonávat běžné každodenní úkoly - což je klasickým symptomem klinické deprese. Deprese je přímým výsledkem ztráty naděje. Zdá se však, že když se ocitneme v krizové situaci, uvědomujeme si potřebu naděje. Nikdo není nikdy úplně bez naděje, avšak občas naše zásoby naděje nebezpečně poklesnou. V tomto bodě nám mohou pomoci vnější prostředky, které jsou s to naši naději uvnitř nás rozdmýchat.

Naděje vyžaduje úsilí. Přestože se mnohdy zdá, že se objeví jakoby odnikud, naděje je naší vnitřní silou, kterou si můžeme uvědomit s pomocí vnějších okolností. Naději v sobě musíme opatrovat a pečovat o ni. Je na nás samotných, zda i ve zdánlivě beznadějně situaci nalezneme cosi dobrého, i když to například může být pouhé gesto či úsměv neznámého člověka. Neměli bychom zapomínat, že každá situace je schopna nás nějakým způsobem poučit a že vše, co nás potká, má vyšší smysl. Nic, co se nám přihodí, není ztrátou času.

Naději můžete napomoci, aby se stala součástí vašeho života, nemusíte na ni pouze trpně čekat. Tak jako několik

lidí, o nichž je tato knížka, se můžete naučit smát sám sobě či si můžete všimnout ironie situace, v níž se nacházíte. Místo toho, abyste se snažili řešit ten či onen problém, můžete jednoduše udělat místo pro naději.

Tento postup se osvědčil Martě ze Saginaw, která nedávno ovdověla a cítila se zoufale osamělá. Po svém návratu domů zjistila, že prasklo vodovodní potrubí a že její byt je celý mokrý. Poté, co několik hodin plakala a litovala se, se u ní zastavil soused, aby jí pomohl. Když Marta seděla na podlaze a poslouchala jeho instrukce, jak by měla vyplnit příslušné formuláře pro pojišťovnu, pocítila najednou hluboký vnitřní klid a naději. Přestala myslet na to, co by měla či neměla udělat a umožnila naději, aby prázdný prostor vyplnila. Její příběh je popsán ve třetí kapitole.

Vědečtí výzkumníci si začínají uvědomovat moc naděje. Norman Cousins ve své knize *Nejdříve hlava, biologie naděje* píše o spojení mezi pozitivním přístupem k životu a šancemi na uzdravení. Cituje řadu případů vážně nemocných lidí, kteří se vyléčili díky svému kladnému postoji vůči své nemoci. A dokonce i ti, kteří nemoci podlehl, umírali s větším klidem a důstojností.

O důležitosti naděje během léčby rovněž hovoří článek MUDr. Williama M. Cuhholze „Lékařské využití naděje“ otištěný v lednu 1988 v *The Western Journal of Medicine*. Píše se v něm: *„Když jsem jednoho dne snídal, slyšel jsem rozhovor dvou onkologů, kteří si připravovali své příspěvky pro shromáždění pořádané Americkou společností klinické onkologie. Jeden z nich si druhému trpce postěžoval: Víš, Bobe, prostě tomu nerozumím. Použili jsme stejné léky, stejné dávky, stejné postupy a tatáž kritéria. A přesto mně se uzdravilo 20 procent pacientů, zatímco tobě se uzdravilo 74 procent nemocných. Jak to děláš?“*

Jeho kolega odpověděl: *„Oba používáme Etoposide, Platinol a Oncovin. Na rozdíl od tebe jim však neříkám, že jim dávám léky, ale NADĚJI. Samozřejmě, že jim říkám, že jde o experiment a že je seznámím s vedlejšími účinky. Zdůrazňuji však, že mají šanci.“*

Dr. C. Rick Snyder, profesor psychologie na Kansaské univerzitě, hovoří ve svém článku „**Tam, kde je naděje, je i život**“ o tom, že „naděje je cosi více než pouhý vágní pocit optimismu.“ „Naděje je pragmatický postoj, který člověk zaujme ve složité situaci.“ Na základě svého výzkumu, jehož součástí byly pohovory se 4 000 studenty, došel k závěru, že:

- pozitivní postoj k životu si může osvojit každý a obzvláště by se s ním měly seznámit děti.
- „Mělo by jim být řečeno, že naděje se jen málokdy zcela ztrácí a že ji lze nalézt a kultivovat.“

Naději bychom tedy neměli považovat za jakýsi vágní pocit, ale spíše za dosažitelný a mocný nástroj, s jehož pomocí můžeme utvářet svoji budoucnost. Můžeme se naučit, kde naději nalézt a jak ji v sobě posilovat. Naděje je jako léčivé fluidum uvnitř nás, jež nemůžeme ani vidět a ani cítit - je nutné, abychom věřili, že tam je. V mnoha případech, o nichž se dočtete, si naděje našla cestu do života dotyčného člověka, navzdory jeho nedostatku snahy ji najít. Tyto příběhy však ukazují, že jakmile poznáme moc naděje a začneme jí důvěřovat, stane se permanentní součástí našeho dalšího života.

Z těchto příběhů se můžeme hodně poučit. Za prvé, že ani v nejhorších chvílích našeho života nejsme jediní, kdo je takto postižen. Stovky lidí nám svými slovy popisují potíže, které nás právě sužují; mnohdy je však jejich situace daleko horší než naše. Můžeme se snažit hledat tatáž znamení naděje, která ostatní objevili. V jejich případech se naděje zrodila v podobě jednoduché písně, kterou uslyšeli v rádiu, snu a vizi, zemětřesení a západu slunce.

Zážitky a zkušenosti lidí, o nichž se v této knížce hovoří, jsou vskutku perlami moudrosti. Lze z nich zhotovit náhrdelník, který můžeme nosit každý den svého života. Tato kolekce příběhů nám připomíná, že naději může poznat každý z nás nezávisle na tom, v jaké podobě může přijít - leží u našich nohou.

NADEJE JE STATECNA

„Naděje je záchranný kruh hozený nám Stvořitelem, abychom pokračovali v naší cestě navzdory všem překážkám.”

Judy Coringová

Naděje přichází v různých velikostech, stylech a množstvích. Občas se ocitneme v situaci, jež od nás vyžaduje přímo heroické úsilí. Naštěstí mnohdy v takových nelehkých chvílích je nám podána pomocná ruka v podobě naděje.

Rozhodl jsem se, že pokutu nezaplatím

Jonathan nikdy nezapomene na svůj první zážitek se statečnou nadějí. Bylo to v roce, kdy si koupil nový britský A 40 Austin. Byl to rovněž rok, kdy si zlomil páteř. Zážitek s nadějí však obě hlavní události toho roku zastínil.

Jel v novém autě s manželkou Cheryl a nevlastní dcerou Mandy ze St. Luis do Rapid City. Přestože měl celý hrudník v sádře, ujal se řízení. Měl na sobě košili a kalhoty. Cestou domů do Rapid City je ve dvě hodiny v noci zastavil blízko malého města v Nebrasce policista. Sledoval je několik kilometrů, poté je předjel a pohybem ruky jim přikázal, aby zastavili.

Jonathan vystoupil z automobilu a šel zpátky k zaparkovanému policejnímu vozidlu - daleko od uší a očí své rodiny. Dveře policejního auta byly otevřené a policista otočil své tělo a vyndal své nohy z auta. Byl vysoký ještě dřív, než se postavil. Odměřeným hlasem se zeptal: „Odkud jste?“ Jonathan odpověděl: „Rapid City.“ Policista kývl hlavou a poté Jonathanovi řekl, že porušil jejich „základní“ zákon.

Jonathan se ho zeptal, o jaký zákon se jedná, a muž zákona pouze opět konstatoval, že porušil jejich „základní“ zákon. Policista mu nakonec vysvětlil, že nejlepší způsob, jak tento problém vyřešit, bude, zaplatí-li mu 10 dolarů; potom bude moci odjet pryč. Jonathan si vzpomíná, že v tomto okamžiku se v něm vzedmula vlna oprávněného rozhořčení a v duchu si řekl: „*Odmítám být obětí tohoto spiknutí!*“

Aniž by věděl proč, cítil, že jej cosi chrání před jistým nebezpečím. Cítil, že naděje se dotkla všech buněk v jeho těle. Jonathan věděl, že jeho zdravotní stav mu neumožňuje utéci, a přesto bylo oběma zřejmé, že onomu policistovi úplatek nedá. Dívali se na sebe. Muž zákona se potom pomalu nadechl a řekl: „Nevíte, jak mne to bolí.“

Navzdory bolesti, již cítil, a v zdánlivě bezvýchodné situaci, v níž se Jonathan ocitl, si uvědomil, že přišel moment pravdy. Rychle uchopil policistovo levé zápěstí a uhodil jeho rukou o svůj „obrněný“ hrudník a řekl: „Bolí vás to! A co si myslíte, jak se cítím já?“ Šokovaný policista pomalu ohmatal Jonathanovu sádku a zeptal se: „Co je to?“ Jonathan odpověděl: „Sádkový obvaz. Mám zlomenou páteř.“ Muž zákona se znovu zhluboka nadechl. Zeptal se: „Jak rychle jste jel?“ Jonathan řekl: „Stovkou.“ Policista řekl: „Příjemnou cestu“ a odešel pryč. Rozrušený Jonathan tiše řekl: „Děkuji.“

Naděje během tohoto krátkého okamžiku Jonathanovi pomohla vyváznout z velmi nepříjemné situace. Přišla ve chvíli, kdy se rozhodl, že úplatek nezaplatí, aby mu dokázala, že svoji svobodnou vůli využil moudře.

Naděje se mi vrátila

Hallův příběh odvážné naděje je trochu jiný než Jonathanův. Jonathanova naděje měla velmi krátký život, neboť víc nepotřeboval, avšak Hall potřeboval **trvalý přísun naděje**, jež by mu pomohla překonat potíže, do nichž se vlastní chybou dostal.

Hall sám sebe považuje za průměrného člověka. Říká, že k životu měl vždy velmi optimistický postoj. Vychoval tři báječné děti, byl majitelem prosperujícího obchodu a o těchto svých úspěších se zmiňuje jako o důkazu své víry v život. Přirozeně ne vždy bylo vše tak, jak by si představoval (rozvedl se a poté se znovu oženil), ale jak Hall říká, „dovedl se s těmito situacemi vypořádat a výsledek byl vždy přijatelný.“ Kdo mohl vědět, že naděje bude přebývat ve federálním vězení, jež Hall nyní nazývá svým domovem.

Potíže začaly, když byl v roce 1984 nucen zavřít svůj obchod. Naneštěstí se spřátelil s lidmi nevalné pověsti. Přišli s nabídkou, jak by si mohl vydělat slušné peníze, a Hall si myslel, že by to mohl být způsob, jak by se mohl znovu postavit na nohy. Jednalo se o nelegální výrobu drogy methamfetaminu, rovněž známého jako „speed“. Naneštěstí se o jeho aktivity začaly zajímat místní úřady. Po roce měl soud a byl odsouzen k 188 měsícům nepodmíněně.

Po dvou letech vězeňského života pozval do svého života naději. Říká: „Oslavil jsem své padesátiny a rozhodl jsem se, že je nejvyšší čas, abych na sobě začal pracovat.“ Byl připravený podívat se do svého nitra.

Každý válečník potřebuje pro svoji cestu štít a cesta dovnitř je patrně ta nejnebezpečnější, avšak Hall našel účinnou ochranu. Vždy se zajímal o vše tajemné a záhadné, avšak nikdy na tyto věci neměl dostatek času. Uvědomil si, že času má nyní víc než dost. Ve vězeňské knihovně objevil biografii Edgara Cayceho Člověk nebo zázrak (českou verzi této knihy vydalo nakladatelství Eko-konzult - pozn. překl.)

Poté, co si tuto knížku přečetl, jednotlivé události jeho života mu začaly dávat větší smysl. Začal potom s jógou a meditoval. Nyní měl k dispozici nástroje k duchovnímu probuzení a od té doby se Hall začal měnit k lepšímu. *„Nyní věnuji józe a meditaci tři hodiny denně a čtu co možná nejvíce knih o metajyzice. Jsem si nyní vědom toho, že budu-li se spoléhat na tvořivé síly, o nichž se zmiňují knížky o Caycem, pak vše dopadne tak, jak má. Na jistou dobu se naděje z mého života zcela vytratila. Nyní se vrátila a nikdy ji již neztratím.“*

Není snadné čelit samotě vězeňské cely, avšak Hall má společníka, o jehož pomoc se může opřít. Jeho vyhlídky do budoucnosti se zlepšily poté, co došlo ke změně trestního řádu. *„Věřím, že budu předčasně propuštěn, a cítím, že tato zkušenost ze mne udělala lepšího člověka.“*

Začala jsem žít nový život

Odvážná naděje je dostupná pro každého. Kdokoli ji potřebuje, může natáhnout ruku a nabrat si plnou hrst. Podobně jako Hall i zrzka Tina z Bostonu objevila naději, když se jednoho dne nad sebou vážně zamyslela.

Během posledního roku potom, co se rozešla s Brandonem, kterého si chtěla vzít, se cítila zcela opuštěná. Chodili spolu dva roky a najednou jí oznámil, že se jeho city k ní změnilly a že potřebuje „kontakt“ i s jinými lidmi. Vzhledem k tomu, že nevěděla, zda se jedná o odloučení dočasné či trvalé, cítila se Tina téměř bezmocná. „Téměř“, neboť stále měla malou naději díky pocitu, který měla krátce poté, co se poprvé setkali. „Měla jsem pocit, že se stane mým manželem.“

Nyní jí tento pocit připadal zcela nelogický; nicméně se rozhodla, že zatím bude čekat. Ke změně jeho pocitů došlo po tom, co nazývá dvěma „idylickými“ roky. Přestože byla zmatena, věděla, že jiné, rozumnější řešení se nenabízelo. S postupujícím časem si stále častěji kladla otázku: *„Vrátí se? Odešel navždy? Má vůbec smysl, abych na něj čekala?“*

Tina byla v depresi, v hlavě se jí honily všelijaké myšlenky. Začala ztrácet váhu a dokonce začala i jinak chodit. Její jedinou nadějí byl onen první pocit, který měla při jejich prvním setkání. Přestože byla zmatená, vždy se snažila brát ohled na Brandonovy zájmy a nic mu nevyčítat. Někteří by si mysleli, že se chovala velmi statečně, avšak skutečně statečně se zachovala až později.

Onen celý rok, kdy spolu nechodili, si Brandon nikdy neuvědomil, jak mizerně se cítí, protože vyvinula maximální úsilí, aby své skutečné pocity nedala najevo. Psala si

deník, v němž psala o svých pochybnostech, o tom, zda neztrácí čas s někým, kdo stejně jejím manželem nebude.

Jednoho dne se Tina rozhodla, že si vše, co do svého deníku během onoho nepříjemného roku napsala, přečte. Když přečetla několik stránek, uvědomila si, že píše pouze o svém životě, a nikoliv o životě Brandona. Z obsahu jejího denníku bylo zřejmé, že musí dojít nikoliv ke změně jeho postoje, ale jejího vlastního přístupu. Najednou pochopila, že psala nikoliv o něm, ale o sobě. Uvědomila si, že celý její deník byl odrazem jejích vlastních pocitů stagnace a že musí něco podniknout. **Musí začít žít svůj vlastní život a nečekat na rozhodnutí druhých.**

Dospěla k závěru, že k tomu, aby byla šťastná, nikoho jiného nepotřebuje. Možná, že si ho jednou vezme, možná že ne - teď se tím však trápit nebude. Bude žít svůj vlastní život, jak nejlépe dovede, a bude doufat, že vše se v dobré obrátí. K jejímu překvapení jí Brandon zavolal následující den. Během měsíce se zasnoubili. Nyní šťastně vdaná Tina stále věří, že pokud by ho nepotřebovala, pak by se k ní Brandon nevrátil.

Pocit, že je tím správným mužem, byl důvodem, proč vytrvala. Avšak skutečná naděje, že vše dobře dopadne, přišla teprve ve chvíli, když se rozhodla vzít svůj život plně do svých rukou. „Od tohoto okamžiku," říká Tina, „jsem začala žít nový život."

Pracuji, studuji a doufám

Někdy je statečná naděje zabalena v trpělivosti. Nenabízí jedinečná řešení, místo toho, stejně jako přítel sedící s vámi v čekárně, zůstává s vámi, když čekáte na to, co se stane.

Jenny čeká. Přestože k ní osud prozatím příliš milostivý není, říká, že „stále" má naději. O své situaci říká: *„Mám práci v armádě, která mne nebaví, a nemám žádného velmi dobrého přítele. Přesto věřím, že se stane něco obrovského!*

Dostanu se z armády a budu s to si najít práci jako civilista a nebudu přitom hladovět." Přestože Jenny čeká, není vůbec pasivní. Vzdělává se a zlepšuje svoje schopnosti potřebné k výkonu funkce počítačové programátorky. Doufá, že se jí jednou stane. Věří rovněž, že jednoho dne nalezne někoho, s kým by mohla sdílet zbytek svého života.

Prozatím věci nevypadají nejružověji, ať už se týkají jejího partnera nebo zaměstnání, avšak říká: „Stále doufám,... přibližně před dvěma roky mi jeden senzibil řekl, že můj život se změní k lepšímu, až mi bude kolem třiceti čtyř let. Zatím tedy čekám, pracuji, studuji a doufám." Nezbyvá jí již mnoho času a nezávisle na tom, co se stane, Jenny bude připravena.

Představte si moji radost...

Naději potřeboval i Mark. Potřeboval léčivou mast na své raněné city. Mark se právě rozvedl a odstěhoval se ze svého domu, v němž bydlel se svou tříletou dcerou Ammy a nyní již bývalou manželkou Meredith. Nyní žije sám v garsonce.

Ke konci svého jedenáctiletého manželství se Mark stal pošťákem. Avšak na počátku svého života s Meredith byl zpěvákem. Meredith dělala vše pro to, aby s touto svojí činností přestal, a během posledních pěti let mu dokonce zpívání zakázala. Nyní byl však opět volný a nebyl nucen respektovat přání své rodiny. Rozhodl se, že se k hudbě opět vrátí.

Přestože vždy uměl velmi dobře zpívat, hrát na kytaru nikdy příliš dobře nedovedl. Znal pouze několik základních akordů, avšak nyní ve svém malém pokoji hrál vše, co byl s to zahrát. Protože se díky rozvodu cítil téměř jako ztroskotanec, potřeboval značnou dávku naděje, aby vůbec kytaru vzal do rukou.

Písničky Elvise Presleyho z let 1955 a 1965, jeho oblíbená hudba, již dávno nebyly v módě. Nicméně jednoho odpoledne si Mark poslechl několik jeho písniček a snažil se je

reprodukovat. Říká: „Představte si moji radost, když jsem zjistil, že ve všech těchto písničkách se střídaly pouze tři akordy, přesně ty akordy, jež jsem jako jediný znal.“ Po dlouhé době pocítil opět skutečnou naději.

Netrvalo dlouho a hudba si ho zcela podmanila. Začal přemýšlet o tom, že by o svých pocitech napsal písničku a potom ji během nějakého veřejného vystoupení zazpíval tak, jako za starých dobrých časů. Řadu let neustále slyšel, že by neměl zpívat. Avšak díky nové naději cvičil tak dlouho, až měl odvalu vystoupit na veřejnosti.

Markova chvíle konečně přišla a byl připraven zazpívat svoji píseň ostatním. Měl to však o to těžší, že byl zvyklý hrát se skupinou a nyní měl vystupovat sám. Zazpíval a zahrál svoji novou píseň v nedalekém folkovém klubu. Odezva byla natolik kladná, že mu bylo nabídnuto trvalé angažmá v několika klubech. **Naděje mu pomohla splnit jeho sen.** Odvážná naděje nás může posunout správným směrem - dokonce na prkna, jež znamenají svět, pokud je to místo, kam patříme.

Ochránila nás naděje

Stanley objevil skrytou rezervu naděje v Německu během druhé světové války. Jako velký štít jej a další dva vojáky chránila do té doby, než se vrátili ke své četě.

Kolona lehkých a středně velkých tanků spolu s dělostřelectvem jela směrem do Mnichova. Za nimi šli pěšáci. Džíp vezoucí Stanleyho a další dva vojáky nedopatřením odbočil na špatnou silnici a ocitli se ve vesnici, jež ještě nebyla obsazena. Vzhledem k tomu, že všichni lidé byli schovaní ve sklepích, zdálo se, že je opuštěna.

Najednou si mladí Američané všimli tří německých vojáků schovaných mezi keři. Jeden z členů osádky v Stanleyově džípu hovořil plynne německy a nařídil Němcům, aby se vzdali. Se zdviženýma rukama vyšli ven. Stanley a jeho muži je vyslechli a zjistili, že v blízkém lese se nacházelo něko-

lik desítek německých vojáků. Němci jim řekli, že by se rádi vzdali. Stanley posadil Němce na kapotu svého džípu a zamířil k lesu. Všichni Němci se vzdali a Američané je odvedli za bojovou linii.

Stanely říká, že tato akce představovala pro osazenstvo džípu obrovské nebezpečí. Naštěstí tři němečtí vojáci mluvili pravdu. Stanley doufal, že nebudou podvedeni a zabiti - naděje mu pomohla se s touto nelehkou situací vyrovnat.

„Cítili jsme, že Bůh je s námi," říká, „a že nás chrání a řídí. Bůh nad námi držel svoji ochrannou ruku a po skončení války jsme se všichni vrátili domů ke svým rodinám."

Odvážná naděje se nikdy nebojí. Je statečná a je připravena čelit jakémukoliv nebezpečí.

Vzpomeňte si na chvíle, kdy jste potřebovali odvážnou naději.

Měli jste strach či jste se ocitli ve velmi svízelné situaci, a přesto jste cítili, že vše dopadne dobře?

Absence strachu znamená, že naděje je nablízku.

NADĚJE JE KLIDNÁ

„Naděje pro mne znamená důvěru v budoucnost a důvěru v sama sebe.“

Lyn Wadeová, Boulder

Naděje může být přirozené sedativum, předepsané našimi vlastními potřebami k potlačení našich obav. Stejně jako šálek horkého čaje v zimě či hluboké nadechnutí na jaře naděje může vnést do našeho života klid, který tolik všichni potřebujeme.

Všechno bude v pořádku

Naděje poprvé oslovila Tima, když mu bylo čtyřicet osm let. Alice, jeho o dva roky mladší manželka, byla v nemocnici, kde ji čekala operace srdce. Den před operací jim lékař oběma popsal její jednotlivé fáze. Po návratu domů se Tim snažil zaměstnat svou mysl nejrůznějšími pracemi kolem domu. Byl velmi rozčilený a cítil se naprosto bezmocný. Bezúčelně prochodil celé hodiny na zahradě, přemýšleje o tom, jak by operace mohla dopadnout. Najednou uslyšel tato slova: „Všechno bude v pořádku.“

Tim se otočil, ale nikoho nespasil. Říká: „Najednou jsem byl klidný.“ Tento pocit v něm vzbudil naději, jež byla balzámem na jeho ztrápenou duši a pocuchané nervy. „*Od té doby se mi to přihodilo z různých důvodů již několikrát,“ vypráví, „a nyní vím, o co jde.“*

Psychicky jsem byla na dně

Marta je padesátiletá vdova; žije v Saginaw ve státě Michigan blízko Hurónského jezera. Naděje ji poprvé navštívila krátce poté, co mráz zničil její vodovodní potrubí. Psychicky byla beztak již na dně, protože jí nedávno zemřel manžel, a tato příhoda její pocity deprese jen dále umocnila. Prázdný, jež za sebou zanechal, bolelo.

Spolu se svým synem strávila týden u své matky v Missou-ri. Poté, co vysadila syna u jeho domu, jela ihned domů. Když vešla dovnitř, uvědomila si, že vodovodní potrubí prasklo. Se slzami v očích šla do kuchyně, přemýšlela o tom, co se stalo, koho by měla zavolat a co by měla udělat nejdříve. Cítila se zcela opuštěná a vzpomínala na svého manžela, s nímž žila víc jak třicet let. Poté si všimla několika kousků papíru na pračce, jež tam nechala její sousedka Nel, kterou Marta požádala, aby krmila její kočku.

Posadila se a začala je číst, snažíc se pochopit, co se stalo. Onoho rána, když Marta odjela, mrazivý vítr od jezera srazil teplotu hluboko pod nulu. Odpoledne, když Nel otevřela dveře, aby nakrmila kočku, uslyšela zvuk tekoucí vody. Okamžitě zavolala své kamarádce Ruddie. Ruddie zavolala několika známým Marty. Ti přijeli, zavřeli hlavní uzávěr vody a přestěhovali její matrace a část jejího nábytku na suché místo. Dokonce vyprali a usušili i její lůžkoviny - to vše, zatímco Marta byla tisíc pět set kilometrů pryč od domova.

Když Marta přijela domů a zjistila, co všechno pro ni udělali, byla dojatá. Přesto ji stále čekalo hodně práce a neměla nejmenší představu o tom, jak by měla dál postupovat. Přestože byla za poskytnutou pomoc velmi vděčná, propadla pocitům beznaděje. Oné noci, když ulehla do postele, se modlila, aby byla s to se s touto pohromou vypořádat. Její obavy však byly větší než škoda způsobená prasklým potrubím. „Oh, jak jsem se modlila,“ vzpomíná, „byla jsem z toho ze všeho zoufalá a nevěděla jsem, jak se s tím vším vyrovnám.“

Příští ráno zafukal na její dveře farmář, který měl nedaleko farmu. Řekl, že měl cestu kolem, a rozhodl se jí pomoci.

Celé dopoledne a část odpoledne jí vysvětloval, jak by měla vyplnit formuláře pro pojišťovnu a které škody by měla nahlásit. Dokonce ji odvezl do města do své pojišťovny, pomohl jí nahlásit vzniklé škody, odvezl ji zpátky domů a potom jí řekl, co by měla dál dělat.

Když ho Marta poslouchala, najednou měla pocit, že vše bude zase v pořádku. Tento pocit naděje popisuje jako „uklidňující přítomnost“.

„Cítila jsem, že mi pomáhá Bůh. Poprvé od té doby, co jsem se vrátila domů, jsem pocítila naději.“

Vzpomněla si, jak se včera večer modlila, a uvědomila si, že nyní již ví, jak bude dál žít bez duševní podpory svého manžela. Uvědomila si, že laskavost jejích sousedů a přátel uvolnila stavidla rezervoáru její vlastní naděje. V tomto tichém okamžiku Marta rozpoznala vlastní naději a způsob, jakým byla lidmi kolem ní probuzena.

O měsíc později na ni opět začaly doléhat depresivní myšlenky. Když se však podívala z okna, cítila, že ona naděje, již dříve pocítila, se k ní opět vrací. *„Bylo nádherné ráno, slunce právě vycházelo nad obzor. Věděla jsem, že vše opět bude tak, jak má být.“*

Ráno jsem byla úplně jiným člověkem

Tichá naděje patří nám všem nezávisle na našem věku a společenském postavení. Lze ji probudit doma, na ulici, nebo dokonce ve škole - tak, jak tomu bylo v případě Rosemary. Tak, jako většina studentů, Rosemary hodnotila sama sebe na základě postojů svých spolužáků. Na střední škole byla populární převážně díky svým znalostem. Na univerzitě se však snažila získat obdiv svých přátel pomocí své schopnosti přitahovat chlapce. Když však Rosemary tuto zbraň použila proti své spolubydlící na pokoji Peggy, pak se tato zbraň obrátila proti ní samé.

Během jejich prvního roku na vysoké škole Peggy začala chodit s velmi pohledným a oblíbeným studentem poslední-

ho ročníku. Jmenoval se Carl. Přestože Peggy Carla velmi milovala, nevěděla, jak by se k němu měla chovat, a tak se Rosemary ujala role jakési její poradkyně. Její rady se ukázaly jako užitečné, neboť Peggy chodila s Carlem po zbytek celého školního roku.

Onoho léta Peggy odjela domů, zatímco Carl a Rosemary navštěvovali letní kurzy. Stali se přirozeně přáteli. Hráli spolu tenis a navštěvovali spolu různé společenské akce. Aniž by to bylo jejich úmyslem, zamilovali se do sebe. Rosemary trpěla výčitkami svědomí a naléhala na Carla, aby jejich vztah udržoval v tajnosti. Nemohla snést pomyšlení, že by byla tou, jež připravila svou kamarádku o chlapce. Carl ji neochotně poslechl, neboť mu pohrozila, že jinak se s ním rozejde. Rosemary měla v úmyslu říci Peggy pravdu, až nadejde vhodný okamžik. Byli všichni tak mladí a nevěděla, co jiného by mohla dělat.

Carl ukončil svá studia na konci onoho léta a čekala ho služba v armádě. Onoho podzimu psal Rosemary tak, aby se to nikdo nedozvěděl. Když přijel na návštěvu, chodil pouze s Peggy, avšak naléhal na Rosemary, aby konečně všem řekli, jak se věci skutečně mají. Rosemary však neměla dost síly na to, aby jeho přání vyhověla.

Peggy se nakonec od kohosi pravdu stejně dozvěděla a byla přesvědčena, že podvod Rosemary byl spíš urážkou než laskavostí. Cítila se hluboce dotčena a zahanbena a všem svým přátelům přirozeně řekla o neupřímnosti Rosemary. Rosemary se okamžitě splnily její nejhorší obavy: Ztratila všechny své přátele.

To byl nejhorší den jejího života, cítila se zcela zdrcena. Dvě následující noci téměř nespala. Uprostřed třetí noci si vzpomněla na některé myšlenky z Emersonovy eseje, jejímž tématem je spoléhání se na sama sebe. Její deprese byla pomalu vystřídána nadějí. „V mé duši se opět rozhostil klid," vypráví Rosemary. „Ráno jsem byla úplně jiným člověkem, jako by vše ze mne spadlo."

Probudila svou spolubydlící a s nadšením Peggy vysvětlila důvody svého chování. Poté ji poprosila o odpuštění. Peg-

gy byla Rosemaríným odhalením poněkud zmatená, avšak nyní již byla o její upřímnosti přesvědčena a její podvodné chování jí odpustila. Netrvalo dlouho a změnilo se chování i jejích bývalých přátel - za chvíli bylo opět vše při starém. Peggy chvíli trvalo, než si své pocity vůči Carlovi ujasnila. Uvědomila si, že ji neměl tak rád jako Rosemary. Jejím prvním správným krokem bylo, že odpustila své přítelkyni.

Rosemary říká: *„Moje naděje se zrodila z beznaděje a vše mělo šťastný konec. Carl je nyní již třicet pět let mým milovaným manželem.“*

Dostala jsem další šanci

Naděje změnila život i další ženy, přestože přišla v pozdějších letech jejího života. Dala o sobě vědět v podobě uklidňujícího snu. Otec Dany zemřel rychle. Odesel měsíc poté, co u něj byl zjištěn rakovinový nádor. Na jeho smrt nebyl nikdo citově připraven, nejméně ze všech však Dana, která v té době byla mladou maminkou. Dana do svého vztahu k otci příliš mnoho neinvestovala. Její život se točil kolem jejích dětí a manžela. Když se o náhlé smrti svého otce dozvěděla, uvědomila si, že zmeškala příležitost blížeji ho poznat. Měla pocit, jako by ji okradl o možnost poznat ho, když byla již ženou. Zнала ho pouze jako dítě.

Od jeho smrti již uběhala řada let. Dana, které je nyní čtyřicet tři let, by nyní ráda porozuměla svému otci a tomu, co v životě prožil. Její děti mají již vlastní rodiny. Byla zklamaná, neboť toto by měla být doba, kdy by na sebe měli nejvíce času. Jedné noci se jí o něm zdálo. Ve snu nebyla malou holčičkou, ale dospělou ženou a její otec byl starý muž. Pak přišly další sny - o tom, jak s ním byla na procházce a jak spolu seděli u ohně. V každém z těchto snů Dana a její otec spolu hovořili. Sny jí přinesly naději, že svého otce konečně pozná.

Přestože si nepamatuje všechny detaily opakujících se snů, vždy má po probuzení pocit, že s otcem skutečně mlu-

vila. Je schopna si vybavit jeho tvář a způsoby jeho chování. „Je to, jako kdybych dostala další šanci ho poznat. Díky těmto snům vím, že jsem s mým otcem neztratila kontakt a nikdy ho neztratím.“

Je to v pořádku

Uklidňující naděje se může zjevit kdykoliv. Arlene se zjevila, když ji nejvíce potřebovala, ve chvíli, kdy bylo nutné, aby zachovala klid.

Ve věku osmačtyřiceti let se Arlene rozhodla, že se vrátí na univerzitu a dokončí svoji disertační práci, na níž začala pracovat před mnoha lety. Když si nedávno prohlížela popsané listy papíru, uvědomila si, že k úspěšnému konci jí chyběl jen malý krůček. Rozhodla se, že „do toho půjde.“

Po několika měsících intenzivní práce ji konečně dokončila. Poté, co ji odevzdala, pocítila obrovskou úlevu, věděla, že udělala vše, co bylo v jejích silách. Když po jisté době obdržela dopis z univerzity, věděla, že uspěla. Místo toho však v dopise stálo, že rozhodnutí tříčlenné komise je záporné. Přestože byla šokována, brzy si opět začala věřit.

„Věřila jsem, že Bůh stojí při mně, že jde pouze o nedorozumění. “

Zavolala vedoucímu oddělení a domluvila si s ním schůzku, během níž s ním chtěla hovořit o možném nedorozumění. Vzhledem k tomu, že byla přesvědčena, že došlo k chybě, řekla svým přátelům a známým, že uspěla, avšak komise o tom ještě nevěděla. V den schůzky se cítila báječně. Když vešla do jeho kanceláře, mluvil s kýmisi po telefonu. Ze svého koženého křesla jí rukou naznačil, aby se posadila. Arlene trpělivě čekala, až svůj rozhovor ukončí. Čím déle mluvil, tím byla nervóznější. Tato schůzka byla završením veškerého jejího úsilí a začala o sobě pochybovat. Najednou však byla její nervozita vystřídána nadějí, věděla, že by měla prostě jen sedět a čekat. Jakýsi vnitřní hlas jí řekl: *„Nemluv, nepokoušej se cokoliiv dokazovat, nezaujíměj*

konfrontační postoje, jen sed'. Všechno bude tak, jak má."
Pomalů se zhluboka nadechla.

Konečně vedoucí zavěsil telefon a řekl: „Vítejte, paní Williamsová. Vaše práce je excelentní." Arlene přikývla a čekala, aby se dozvěděla, proč neuspěla. Řekl jí potom, že komise byla složena ze tří členů a že jeden z nich nebyl ochoten její jistou část akceptovat. Arlene říká, že byla s to čekat, aniž by cokoliv řekla. Po chvíli ticha řekl: „Je to v pořádku. Původní rozhodnutí změníme."

„Moje srdce poskočilo radostí," vzpomíná Arlene. Její naděje ji podržela v kanceláři vedoucího, když o sobě začala pochybovat - dodává, že díky tomuto zážitku si uvědomuje, jak je důležité nenechat se ovládat egem a spoléhat se na svou intuici.

Usmívala se a byla plná života

Tři týdny poté, co Penny porodila svého druhého syna, její tchyně Barbara, kterou velmi milovala, dostala srdečný záchvat a byla odvezena do nemocnice. Penny na ni byla velmi zvyklá, neboť ji Barbara téměř každý den navštěvovala. Nyní se cítila opuštěná. Mimoto ještě nachladla a nebyla s to svoji tchyni v nemocnici navštěvovat.

O deset dní později jí lékaři sdělili, že Barbara umírá. Když se tuto hroznou zprávu dozvěděla, věděla, že jí nic nezabrání v tom, aby Barbaru navštívila. Požádala svou sousedku, aby jí hlídala děti, a okamžitě odjela do místní nemocnice. Barbara nebyla s to mluvit. Byla napojena na několik přístrojů a bylo zřejmé, že sotva dýchá. Penny ji pohládila po čele tak, jak ji Barbara hladívala, když byla sama nemocná. Penny jí chtěla cosi říci, ale hlas jí vypověděl službu. O tři dny později Barbara zemřela.

Byl to první zážitek Penny se smrtí někoho blízkého. Byla hluboce otřesena a bála se, co nyní Barbaru čeká. Přestože věřila v posmrtný život, nebyla si jista, kde se nyní nachází.

Barbara byla velmi talentovanou muzikantkou ještě předtím, než poznala Penny. Milovala život a děti, avšak její manželství nebylo příliš šťastné. Tento fakt byl nepochybně jedním z důvodů, proč začala pít a později se nervově zhroutila. Řadu let předtím, než ji Penny poznala, byla hospitalizovaná. Když se poznaly, Barbara již byla s to s pomocí prášků vést relativně normální život, přestože naneštěstí stále holdovala alkoholu.

Penny Barbaru hluboce milovala a cítila, že její tchyně nikdy neměla možnost dělat to, co by si přála. Pohřeb byl pro ni utrpením. Nemohla se dívat na Barbařiny zavřené oči a snažila se své oči otevřít co nejvíce, aby se ubránila slzám, což stejně nedokázala. Byla natolik rozrušená, že se ani nedokázala modlit.

Po několika dnech měla Penny sen, v němž spolu se svým tchánem seděla v Barbařině obývacím pokoji a hráli bridž. Barbara se pomalu zjevila za svým manželem a položila mu ruku na rameno. Nejdřív vypadala jako duch, ale za chvíli vypadala, jako by byla živá. Usmívala se a byla plná života a na sobě měla oblíbenou modrou blůzu a krátké kalhoty. Chvíli tam stála a poté zmizela.

Když se Penny probudila, její strach a obavy zmizely jako vodní pára. Věděla, že Barbaře je nyní dobře a že je o hodně šťastnější, než byla zde na zemi. Po dlouhé době byla opět skutečně klidná. Začínala rovněž chápat, proč knihy, jež poslední dobou četla, byly o posmrtném životě. Věděla, že naše duše poté, co opustí tělo, žije dál.

Vlastní otec Penny zemřel o sedm let později. Opět nad jeho smrtí truchlila, avšak tentokrát byla schopna se na jeho tělo dívat s klidem. Věděla, že nejspíše se na ně dívá, a pohřeb se jí líbil. Potom její matka navrhla, aby si všichni zazpívali některou z otcových oblíbených písní, a požádala varhaníka, aby zahrál Händlova Mesiáše. Penny říká: „Je neuvěřitelné, do jaké míry může naděje změnit naše postoje vůči stejné události.“

Kdokoliv může využít své vlastní zdroje naděje stejně jako Peggy či Tim nebo Marta.

Nemusí to být pouze v kritických momentech našeho života, ale naděje se může stát naším každodenním společníkem.

Může tomu tak být, když si čistíte zuby nebo když si večer natahujete na ráno budík.

Doufejte, že nastávající den zvládnete podle svých představ, nezávisle na tom, co přinese. Jestliže vám učitelka z mateřské školky zavolá, že vaše dítě je nemocné, doufejte, že budete s to odejít z práce, aniž byste měla výčitky svědomí.

S trochou úsilí se vám podaří začlenit touhu do vašeho každodenního života.

Tak sami sebe obdarujete tím největším darem ze všech darů.

NADĚJE JE NAKAŽLIVÁ

„Svým vlastním krokem, svým vlastním pohledem, svým vlastním slovem vytvářej naději v srdcích, myslích a životech ostatních.“

Edgar Cayce 5749-13

Naděje se snadno přenáší. Může přijít, když si potřese me rukou s někým, kdo je plný naděje a optimismu, nebo když se na nás někdo usměje. Naše pochyby a obavy mohou zmizet, nacházíme-li se v blízkosti někoho, kdo kolem sebe rozdává radost a naději. Mnohdy není přímý kontakt nutný, neboť naděje je vysoce nakažlivá!

Byl to zázrak

Jednoho chladného prosincového rána zazvonil v Roslynině pokoji telefon. Když ho zvedla, dozvěděla se, že její mladší bratr Sam měl spolu se svou manželkou Marion automobilovou nehodu. Zezadu do nich narazil opilý řidič nákladního automobilu, jedoucí rychlostí více než 180 km za hodinu. Roslyn se oné noci z jakéhosi neznámého důvodu rozhodla zůstat doma a nešla jako obvykle do kurzu karate. Říká, že za celou dobu, co kurz navštěvovala, ani jednou nevynechala. Onoho večera však byla velmi nervózní a na poslední chvíli se rozhodla zůstat doma. Díky tomu byla doma, když zazvonil telefon.

Během předchozího roku jí s čtyřměsíčním odstupem zemřeli oba rodiče, nejdříve otec a pak matka. Nyní jí tele-

fonicky oznámili, že mrtev je i její bratr. „Nikdy jsem se necítila tak mizerně," říká Roslyn. „Měli jsme k sobě velmi blízko a po smrti našich rodičů se naše vzájemná závislost ještě prohloubila."

Jediné, co Roslyn o nehodě věděla, bylo, že automobil řídila Marion. Do jaké míry byla její zranění vážná, mohla pouze spekulovat. Roslyn pouze věděla, že její švagrová byla naživu a že po dvou hodinách vyprošťovacích akcí byla vrtulníkem dopravena do Pittsburgu. Následující den se spolu se svým starším bratrem Walthem vydala navštívit místo nehody. Potom měli v úmyslu navštívit Marion. Roslyn měla z tohoto setkání strach.

Pohled na zcela zničené auto byl více než tristní. Motor a volant byly na předním sedadle. Dveře a střecha byly odříznuty, aby bylo možné vyprostit pasažéry vozu. Dívajíc se na trosky vozu, Roslyn se snažila představit si, co náraz udělal s jejich těly. Jako zdravotní sestra přišla do kontaktu s oběťmi automobilových nehod.

Její myšlenky nyní zalétly k Samovi. *Jak dlouho po nárazu ještě žil? Věděl, že umírá? Kde je nyní jeho duše? Uvědomuje si, jak hodně jsem ho milovala a potřebovalo ho? Je nahoře s mámou a tátou? A co Marion?"* Roslyn v duchu viděl Marion, její pořezaný obličej, zlomenou hrudní kost, zlomené nohy a ruce. *Je při vědomí, bude do smrti mrzákem, ví, že Sam zemřel a ona nikoliv?"*

Když Roslyn a Waith dorazili do nemocnice, Roslyn se podlamovaly nohy. Bušilo jí srdce a byla připravena na nejhorší. Byla si jista, že díky této nehodě, jež připravila o život jejího bratra a patrně zmrzčila její švagrovou, zde není žádná naděje. Předtím, než vstoupila do pokoje, se několikrát zhluboka nadechla. Když otevřela dveře, naskytl se jí nečekaný pohled: Marion seděla na posteli s ovázanou rukou. Na jejím obličejí nebylo jediné škrábnutí. Žádné tržné rány, žádná zlomená hrudní kost. Její nohy a jedna ruka byly zcela v pořádku. Roslyn si v tomto okamžiku uvědomila, že je svědkem zázraku, a rozplakala se. Marion byla naživu, přestože byla velmi smutná.

„Poprvé ve svém životě jsem onoho dne poznala naději," vypráví Roslyn. „Doma měli v bezpečí tři děti a jejich matka byla zachráněna. Přišla jsem k Marion a dotkla se její tváře. Podívala jsem se na její nohy a řekla jsem jí: To je zázrak."

Skutečnost, že Marion vyvázla z té hrozný nehody prakticky bez zranění, v ní vzbudila naději.

Děti mi dávají sílu, abych to zvládla

Irenina naděje přišla, když se jí narodila její druhá dcera

Jean Marie. Irena otěhotněla poté, co po šestiměsíčním odloučení opět začala žít se svým manželem. Předtím, v důsledku destruktivního účinku drog a alkoholu, přišli o veškerý svůj majetek a starší dceru Patty nechali u svých příbuzných.

Poté, co bylo jejich manželství téměř zničeno, se přestěhovali z Kansasu do Texasu, aby tam začali nový život. Irena si však vzpomíná, že byli bez jakýchkoliv finančních prostředků. *„Představa, že budu muset živit dítě, mne děsila, sama jsem neměla co jíst. Dokonce jsem se uhodila do břicha, abych se tohoto „problému“ zbavila. Požádala jsem rovněž příbuzné, aby mi půjčili peníze na potrat.“* Neviděla žádnou budoucnost jak pro sebe, tak pro dítě, jež nosila.

Žádné peníze nepřišly a po čtyřech měsících již Irena o potratu neuvažovala. Uvědomila si, že dítě je její součástí a že se nějakým způsobem narodí, přestože z minulosti věděla, že bude nutný císařský řez. Irena požádala o státní finanční pomoc, obdržela ji a porodila zdravou holčičku. Irena říká, že když Jean Marie přišla na svět, přinesla s sebou naději. Dodnes žasne nad její nakažlivostí. Narození jejího dítěte jí připomnělo, že **my všichni můžeme začít každý den znovu**. Každý den může být náš první - plný nevinности a očekávání.

Irenin příběh se rychle pohybuje do přítomnosti. *„S láskou a radostí se starám o naše dvě dcery, můj manžel má*

stálé zaměstnání. Oba jsme přestali pít a máme dostatek peněz, abychom mohli vést slušný život. Pracuji tři dny v týdnu a máme krásnou malou holčičku, Patty je opět s námi a obě děti mi dávají sílu, abych byla s to zvládat problémy každodenního žití."

Narození Jean Marie vneslo do života její matky naději. Irena svoje dítě houpala a živila - rovněž živila i svoji vlastní rostoucí naději. Poté začala doufat, že její manžel dostane práci a že se k ní bude moci vrátit Patty. Její naděje žila stejně jako její dítě a ovlivnila i další oblasti jejího života. Od Ireny se můžeme poučit. **Můžeme v sobě živit naději a předávat ji druhým.** Můžeme tak učinit, budeme-li si pamatovat, že naděje vyžaduje pozornost a péči, aby vzkvétala.

Vždy si vzpomenu na svého učitele

Gill poznal naději na univerzitě. Přestože měl možnost studovat předměty, jež ho vždy velmi zajímaly, nevycházel příliš se svými spolužáky. Vysvětluje: „Byla to elitní univerzita a vzhledem k tomu, že jsem vyrostl ve skromných poměrech, připadalo mi chování mých bohatých spolužáků dosti podivné. Mimoto moji profesori nebyli s to mne podpořit v tvořivé činnosti, neboť ji viděli v jiném světle než já."

Čistě náhodou navštívil divadelní přestavení, jehož producentem byl profesor Hume, jehož obdivoval pro jeho schopnost inkorporovat do svých přestavení spiritualitu. Gill napsal o tomto přestavení článek do studentských novin. Když si Dr. Hume článek přečetl, okamžitě vzal Gilla pod svou ochranu. Gill o něm říká: „Napomohl mi zorientovat se v mé nelehké situaci a překonat překážky. Profesor Hume je již mrtvý, avšak jeho odkaz je inspirací nejen pro Gilla, ale i pro mnoho dalších umělců. Nit naděje, již vpletl do mého života, je zhotovena z moudrosti, intuice a lásky."

Kdykoliv se Gill necítí dobře, či není tak kreativní, jak by si představoval, vždy si vzpomene na svého starého učitele.

Navzdory svým negativním pocitům, týkajícím se jak školy, tak ostatních studentů, Gill poznal naději na místě, kde to nejméně očekával.

Na konci tunelu jsem konečně spatřila světlo

Emily poznala naději stejným způsobem jako Irena, Roslyn a Gill. Každý z nich si byl jist, že podmínky, v nichž se nacházejí, jsou beznadějně a že vůči naději byli zcela imunní. Naděje, jež přišla od jiného člověka, však změnila jejich život.

Emily popisuje svou situaci následovně: *„Je to zvláštní. Našla jsem naději poté, co jsem veškeré naděje ztratila. Pocházím z rozvrácené rodiny. Ovdověla jsem ve věku dvaceti šesti let a několik let jsem navštěvovala psychologa, aby mi pomohl nalézt cestu ven z dlouhého tmavého tunelu.“*

Nedávno se Emily dozvěděla, že její nejlepší přítelkyně má v úmyslu se rozvést. Její manželství považovala za příklad dokonalého manželství a poslední baštu naděje - vztah, jenž fungoval. Tato zpráva ji zcela ohromila.

Řadu let Emily říkala svému psychologovi, že neviděla žádné důvody, proč by měla usilovat o šťastnější život, a rozhod jejích dvou přátel ji přesvědčil, že měla pravdu. Přestala se pokoušet žít nebo zemřít. Smrt přijde, ať se cítí dobře, nebo špatně. Neměla žádnou naději. Život byl pro ni pouhým přežíváním.

Krátce předtím, než se dozvěděla o rozvodu své přítelkyně, se Emily zapsala do kurzu parapsychologie na místní střední škole. Přestože se cítila mizerně, rozhodla se první přednášku navštívit. Říká: *„První večer byl pro mne koncem jedné éry a začátkem nové.“* Její učitelka hovořila o věcech, jež Emily v tajnosti skrývala ve svém srdci. Nikomu se se svými duchovními názory nesvěřila. Měla zážitky, jež nebylo snadné vysvětlit, avšak její nová učitelka jí rozuměla.

Několikrát se jí podívala přímo do očí a řekla jí věci, o nichž mnohokrát přemýšlela - myšlenky, díky nimž se řa-

du let cítila opuštěná. Nyní učitelčina slova šířila do celého jejího těla naději.

Její slova se jí hluboce dotkla. *„Dotkla se místa, jehož se zatím nikdo nedotkl. V onom okamžiku jsem na konci tunelu konečně spatřila světlo. Tato laskavá slova vnesla do mého života novou naději. Poprvé od té doby, co zemřel můj manžel, jsem cítila, že všemu ještě není konec. Překonal jsem v sobě hořké pocity vyvolané smrtí manžela a otevřela jsem svoje srdce Bohu a světlu.“*

Zoufalství je jediným neomluvitelným hříchem

Merril poznal naději, když se blížily jeho čtyřicáté narozeniny. Nyní ji chce šířit dál. Narazilo do něj nákladní auto, když na zelenou přecházel ulici v New Yorku. Tři měsíce ležel v komatu, zatímco se lékaři snažili přesvědčit jeho syna Nicholase, že se již nikdy neprobudí. Avšak Nicholas se nevzdával naději.

Merril to ví, neboť dokonce i v komatu si byl vědom přítomnosti ostatních, obzvláště Nicholase. Cítil, jak se mu snažil Nicholas pomoci, cítil jeho naději, že zmizí závoj, jenž je od sebe odděloval.

Jeho obrovská láska a naděje byly důvodem mého „zmrtvýchvstání“. Nyní jsem aktivnější než většina lidí, mám dokonce tři zaměstnání. Chtěl bych zbytek svého života seznamovat druhé s významem naděje. Jsem pevně přesvědčen o tom, že filozof Soren Kierkegaard má pravdu, když říká, že „jediným neomluvitelným hříchem je zoufalství.“ Díky Nicholasovi má Merrill naději, již se snaží sdílet s ostatními.

Začala se opět radovat ze života

Další příběh je trochu jiný než ostatní. Shawna poznala naději, když jí bylo teprve šestnáct let, a nejen to,

poznala ji díky bolesti jiného člověka. Říká: *„Nejsem si zcela jista, zda tato moje zkušenost měla co do činění s nadějí, avšak na konci velmi tmavého tunelu jsem spatřila světlo.“*

Její otec nečekaně zemřel na následky srdeční mrtvice, a protože byla jeho miláčkem, jeho smrt pro ni znamenala obrovskou ztrátu. Její rodiče se rozvedli tři roky předtím a chvíle, jež s ním strávila, pro ni mnoho znamenaly. Každý víkend trávili společně. Její svět se začal hroutit. Cítila se opuštěná a okradená. „Nikommu jinému se nic takového nestalo,“ myslela si. Začala se stranit všech svých přátel a známých, odmítala mluvit, jíst či se zúčastňovat jakýchkoliv akcí. Chtěla, aby ji všichni nechali na pokoji s její bolestí. Do dnešního dne neví, jak dlouho toto období trvalo. *„Připadalo mi to jako věčnost.“*

Tři měsíce před svou smrtí se její otec znovu oženil. Jednoho dne si Shawna uvědomila, že úplně zapomněla na svou nevlastní matku - na vdovu, která kvůli jejímu otci rozvázala pracovní poměr, opustila všechny své dřívější přátele a známé a přestěhovala se do jiného státu, aby tam se svým manželem začala nový život. V tom okamžiku začala vnímat tuto tragédii očima své nevlastní matky. Uvědomila si, že ona sama měla aspoň šestnáct let vzpomínek a prožila mnoho nádherných chvil.

Objevila, že čím více je schopna se soustředit na utrpení nevlastní matky, **tím více si začíná uvědomovat, jaké poklady ve skutečnosti má - zdraví, svou rodinu a přátele.** Začala se opět radovat ze života. Shawna říká: *„Možná, že když se zastavíme a začneme se pozorně dívat kolem sebe, vnímáme věci jinak. Vidíme-li něčí bolest a jsme-li schopni se vcítit do jeho situace, pak můžeme snadněji nalézt naději v řadě věcí, jež tvoří náš život.“*

Shawna vysvětluje: „Tato zkušenost mi napomohla, abych se vždy snažila pochopit, jak se druzí v té či oné situaci cítí. Když se nyní snažím překonat svou stydlivost, snažím se ztožnit se s nervozitou či obavami, jež cítí ostatní. Funguje to.“

Život smrti nekončí

Jednoho dne Brooke zavolala její sestra a oznámila jí, že její nejlepší přítel Ondřej zemřel. Zatímco její sestra celou dobu, co spolu po telefonu hovořily, plakala, Brooke se ji snažila přesvědčit, že Ondřejovi je nahoře dobře. Její sestra byla tímto jejím postojem překvapena, dokonce šokována, nemohla pochopit, že ji smrt drahého přítele nechává chladnou.

Pohřeb byl naplánován na příští sobotu. Během následujících dní bylo zřejmé, že Brooke necítí žádnou bolest. Ostatní členové rodiny byli v šoku. Byli smutní, avšak Brooke neuronila jedinou slzu. Na pohřbu se však rozplakala. Viděla tam Ondřejovy dva syny a vnuka, kterého nedávno adoptoval. Bylo to skutečně velmi smutné. Přestože se Brooke přece jenom rozplakala, nebyl to onen očišťující pláč, jenž z člověka sejme všechny negativní pocity. Když o dva dny později dorazila domů, stále necítila nad odchodem svého přítele bolest. Všichni ostatní - její rodina, jeho rodina a jeho přátelé - byli stále v šoku a byli velmi smutní.

Když se Brooke následujícího dne ráno probudila, její první myšlenky patřily Ondřejovi. Vzpomněla si na jeho plány do budoucna, na to, jak miloval svou manželku a vnuka. Přemýšlela o tom, jak báječný to byl člověk. Vzpomněla si na lidi, jimž pomohl. Konečně začala plakat. Tentokrát nebyla s to svůj pláč ovládat. Nikdo mne nemohl zastavit, vzpomíná si. „Mne, kdo věřil v posmrtný život! Hrozně mi chyběl. Uvědomila jsem si, jak byl hodný k tolika lidem. Uvědomila jsem si, že jsem ho velmi milovala. Moje matka se o mne začala strachovat, neboť jsem dva dny nejedla a neustále jsem plakala.

Potom jsem šla nahoru do svého pokoje. Začala jsem se modlit. Potřebovala jsem vědět, zda existuje život po smrti. Volala jsem na něj a on skutečně přišel. Così uchopilo mou ruku, dotklo se mých očí a mého srdce. Měla jsem pocit, jako by mi někdo říkal: Miluji tě. Jsem zde šťastný, ale přesto bych byl raději tady než tam. Tento muž, jenž miloval život,

který právě adoptoval vnuka a který po sobě zanechal řadu přátel, řekl, že je šťastný a že by byl raději zde! Řekl: „Život smrtí nekončí.“

Jak mohu znovu začít

April zjistila, že naději lze objevit prostřednictvím senzibila. Říká: „Když mi můj manžel, s nímž jsem žila již osmnáct let a s nímž mám čtyři děti, řekl, že se zamiloval do jiné ženy a že s ní má poměr, téměř jsem se duševně zhroutila.“

April naneštěstí došla k přesvědčení, že to byla její vlastní chyba. Byla si jista, že pro něj neudělala dost, že se vůči němu nechovala tak, jak měla. Budoucnost jí připadala jako chaotická mlha, cítila, že ztratila veškerou naději.

Na naléhání své přítelkyně, jež se nabídla, že jí zaplatí polovici poplatku, April navštívila senzibila. Řekl jí: *Je to, jako byste s někým žila v první třídě. Je to v pořádku, nyní však nadešel čas, abyste postoupila výš. Za pět let se nepoznáte. "*

Návštěva u senzibila v ní vzbudila naději, začala se opět těšit na to, co jí budoucnost přinese. Podívala se na sebe do zrcadla a položila si otázku: *„Kdo je tento člověk, který již není pravou rukou svého manžela? Jak mohu znovu začít?“*

April se snažila změnit své staré postoje. Zapsala se do kurzu akupunktury. Navázala nová přátelství s lidmi, kteří měli podobné zájmy jako ona a kteří rádi hovořili o stejných věcech jako ona. Dodává: „Přestože to nebylo snadné, rozhodně to stálo za to. Pomalu jsem se začala měnit. Nyní léčím pomocí akupunktury a dokonce i akupunkturu vyučuji. Dvě z mých dětí již od nás odešly, další dvě nám dělají jen radost.“

Nakažlivá naděje přichází z mnoha zdrojů. Jejím zdrojem se může stát jak radost, tak i bolest druhého člověka.

Může dokonce přijít i z jiného světa.

Někteří lidé nás nabádají, abychom byli vůči druhým velmi opatrní a nevěřili jim. Avšak v případě naděje platí opačná pravidla, musíme jim otevřít svá srdce.

NADĚJE JE NEUSTÁLE V NÁS

Naděje je mocný pocit, jenž nás nikdy neopustí."

William Munns

Naděje může být jako tichá hudba, jež nám napomáhá překonat ty či ony překážky v našem životě. Ti, kteří znají moc naděje, jež je vždy s námi, potřebují pouze zesílit její hlasitost.

Nikdy nepřestala věřit

Rodina čekala v čekárně na výsledky operace. Byla to dlouhá a těžká operace. Chirurg měl o svého pacienta značné obavy; nikoliv však proto, že operace trvala řadu hodin, ale protože zvyšující se teplota ohrožovala jeho uzdravení. „Byla to mimořádně náročná operace a je dost nepravděpodobné, že se dožije dalšího dne," řekl unavený chirurg rodině. „Již nyní má 42 stupňů."

Jill otcova vysoká teplota nevyvedla z míry. Namísto toho, aby poslouchala lékaře, myslela na rozhovor, který vedla se svým tátou minulou noc. Když onoho večera opouštěla nemocnici, její otec Ned jí řekl: „*Tak zatím ahoj, ještě se uvidíme.*" Vzhledem k tomu, že operace byla naplánována na 7 hodin, Jill mu řekla, že přijde kolem šesté. Do nemocnice však dorazila s hodinovým zpožděním, a tak ho onoho

Příštího rána lékař vyšel z pokoje 208, potřásl hlavou a řekl: „Tuto noc nepřežije, má příliš vysokou teplotu.“ Následující večer sestřička Jill požádala, aby do pokoje svého otce nechodila, pohled na smrtelně nemocného člověka by ji jen znervóznil. Slíbila, že jí, jakmile dojde k nějaké změně, okamžitě zavolá. Jill ji uposlechla a odjela do domu svých rodičů. Její matka, bratři a sestry seděli u kuchyňského stolu a plánovali Nedův pohřeb. Jill byla znechucena a šla se projít ven, aby si promluvila s Bohem.

Byla mrazivá noc, na obloze svítil měsíc. Jill se modlila a instinktivně věděla, že ji Bůh poslouchá. Zesílila hlasitost své naděje. Nikdy nepřestala věřit, že se její otec uzdraví, avšak příliš mnoho lidí o tom pochybovalo. Nyní potřebovala, aby ji Bůh ujistil, že se tak skutečně stane. Podívala se na oblohu a řekla: *„Bože, jestliže tentokrát necháš mého otce žít, pak již tě o to nikdy znovu nepožádám.“*

Měla pocit, jako by se nad ní otevřelo nebe a mocný hlas řekl: „Neboj se.“ Jill pocítila klid, po němž tak dlouho její srdce toužilo. Vrátila se do nemocnice a zbytek noci strávila na schodech před pokojem 208.

Když pátý den vycházelo slunce, Jill přemýšlela o božích dívech a síle, jež udržovala jejího otce při životě. Najednou zaslechla kroky přicházející z kaple. Sestřička, jež seděla u psacího stolu blízko otcova pokoje, se pozdravila s přicházející sestrou Sarah a rukou ukázala na Nedův pokoj. O chvíli později sestra Sarah vyšla z pokoje, přišla k Jill a řekla: „Chtěla byste mi pomoci s Vaším tatínkem? Jeho teplota šla dolů.“

Jak Jill, tak i sestra celý den plakaly, když měnily Nedovu povlečení a pomocí kousků ledu léčily jeho krvácející rty a jazyk. Přestože nikoho nepoznával, Jill z jeho napuchlého obličejte téměř nespustila oči. Později se Jill dozvěděla, že sestra Sarah byla u otce celé dva dny s výjimkou několika desítek minut, jež strávila v kapli. Lékař potřásl hlavou a řekl: „Svatý Petr prostě hodil Nedovu korunu do rohu.“

Jillin otec se zcela uzdravil a žil dalších šestnáct let. Přestože přišly chvíle, kdy její naděje slábla, nepřekvapilo ji, že se její otec uzdravil.

A její lékař tomu stále nevěří

Když byla dvojčata Connie a Maria na dovolené v Londýně, jejich čtyřiašedesátiletá babička Lia si doma v Itálii zlomila stehenní kost. Téhož dne, kdy se sestry vrátily z Londýna domů, byla jejich babička propuštěna z nemocnice. Zdálo se, že pro její kosti se nedalo nic dělat, neboť pro operaci byla příliš stará. Lékaři jí pouze dávali prášky proti bolesti. Díky tomu většinu času prospala a téměř nejedla. Když ji vnučky poprvé spatřily, měly zato, že umírá na následky pobytu v nemocnici, a nikoliv kvůli zlomené kosti.

Dozvěděly se, že v nemocnici měla Lia na noze sponu, aby se noha nemohla hýbat. Musela ji nosit neustále - dokonce, i když spala. Během pobytu v nemocnici se však v jejím chodidle objevila gangréna a šířila se ke kolenu. Mimoto měla na zádech proleženiny, neboť se prakticky nepohybovala a z prášků jí začala rudnout kůže. Connie a Maria si nepamatují, že by jejich babička brala kdy léky. Pamatují si však, že vždy říkala: *„Lékaři dokáží člověka akorát zabít.“ „Omyly lékařů jsou schovány pod zemí.“*

Jakmile si uvědomily rozsah Lianiných potíží, okamžitě se daly do práce, rozhodnuty svou babičku co nejdříve uzdravit. Za prvé vyházely všechny pilulky. Odstranily sponu a její nohu udržovaly ve správné pozici pomocí polštářů. S pomocí matky a tety masírovaly čtyřikrát denně Lianinu nohu kukuřičným olejem.

Kůže babičce zrudla, s výjimkou obličeje, po celém těle. Sama babička je požádala, aby ji omývaly mýdlem s vysokým obsahem sody. Tento babský lék se ukázal jako velmi účinný a rudé zbarvení kůže rychle zmizelo.

Po třech měsících byla Lia s to se postavit a ujít několik kroků ke svému invalidnímu vozíku a s pomocí druhých se posadit. Šest měsíců po svém úrazu začala opět sama chodit. V roce 1992 jí bylo šedesát sedm let a nemá žádné zdravotní potíže. A její lékař tomu stále nevěří! Když ji vidí, jak chodí, jen nevěřicně kroutí hlavou.

Vnučky byly rozhodnuty své babičce pomoci a jejich neúnavné úsilí bylo korunováno úspěchem.

Neopustila ho celé dva roky

Alana, jež pracoval pro leteckou společnost Air Canada, naděje neopouštěla celé dva roky. Začala ho zajímat meteorologie. Doufaje, že by tento svůj nový zájem mohl spojit se svou stávající prací, zeptal se na příslušném místě, zda by nemohl pracovat v oddělení, jež pro potřeby firmy vypracovává předpovědi počasí. Bylo mu řečeno, že je zde řada překážek, mimo jiné by například musel složit zkoušku z pokročilé matematiky. Stále se však nevzdával a byl rozhodnut svoje znalosti meteorologie využít.

Vzhledem k tomu, že pro leteckou společnost pracoval již jeden z jeho přátel, navrhl mu, aby požádal o práci leteckého dispečera. Jako dispečer by sice musel mít jisté znalosti o meteorologii, avšak nemusel by znát tolik, jako kdyby pracoval jako meteorolog; nemusel by studovat pokročilou matematiku a finančně by na tom byl lépe. Alan si rychle podal žádost o přeřazení do oddělení dispečerů. Hned nato si objednal učebnice meteorologie.

Věděl, že oddělení dispečerů je malé a že nové pracovníky potřebují jen zřídka. Přesto doufal, že z mnoha žadatelů bude vybrán právě on. Uběhly dva roky. Z oddělení dispečerů se zatím nikdo neozval, avšak Alan si stále rozšiřoval své znalosti meteorologie. Věděl, že věkový limit již překročil o dva roky, nicméně však doufal, že nakonec vše dobře dopadne.

Konečně mu zavolal vedoucí oddělení dispečerů, aby se dostavil k ústnímu pohovoru. Měl obrovskou radost a navzdory věku byl přijat. Ihned poté byl přeřazen na nové pracoviště a jako letecký dispečer pracoval dalších dvacet pět let až do svého odchodu do důchodu.

Dostal syna zpátky

Beverly, hnědooká účetní z Detroitu, zůstala svobodná téměř do svých třiceti let. Měla řadu přátel, avšak toho pravého poznala, až když se jako sedmadvacetiletá seznámila s Petrem. Řekl jí, že má čtyřletého syna. Soud ho svěřil do opatrování jeho bývalé manželce po bouřlivém manželství a velmi ošklivém rozvodu. Po svatbě se Petr přestěhoval k Beverly a jeho syn Jason je navštěvoval o víkendech.

Když Jasona poprvé spatřila, z jeho smutných očí pocho-pila, že není šťastný. Z jakéhosi nevysvětlitelného důvodu poté, co Jason usnul, začala nekontrolované plakat. Při několika příležitostech se objevily slzy i v očích Petra. Ten však věděl, proč plakal - jeho syn byl svěřen do opatrování jeho bývalé manželky a on si byl vědom toho, že se o něj řádně nestarala.

Beverly byla přesvědčena, že jim Bůh ukáže cestu, jak by mohl soud své rozhodnutí změnit a svěřit ho jim. Jednoho večera Jason zavolal Petrovi z matčina přívěsného vozu. Měl strach, protože jeho matka ho nechala samotného a řekla mu, že se vrátí až pozdě v noci. Petrovi byl vstup na pozemek jeho bývalé manželky zakázán, nebyl to však problém pro Beverly. Zavolala polici a požádala je, aby na ni a na Petra čekali u Jasonova domu. Poté zavolala úřad na ochranu dětí a tentýž den jim zaslala hlášení.

Když se Jasonova matka vrátila domů, našla oznámení, že její syn bol svěřen do dočasné ochranné péče. Od příštího odpoledne začal Jason žít spolu s Petrem a Beverly. Petrova bývalá manželka se k následnému soudnímu jednání nedostavila, a tak byl Jason rychle svěřen do péče Petrovi a Beverly.

Přestože naděje, že by Jason mohl žít s nimi, nebyla příliš velká, Beverly byla vnitřně přesvědčena, že se tak jednou stane. Zнала řadu případů, kdy bývalí manželé bojovali o své děti celé roky a byli nuceni zaplatit enormní soudní poplatky - to ji však nezastavilo. Doufala prostě, že Jason bude jejich, a jak se nakonec ukázalo, Petr si dokonce ani nemusel najmout právníka.

To bylo téměř před sedmi lety. Beverly má nyní s Petrem syna a říká, že Jason bude vždy jejím prvním dítětem.

Bůh se o ně postaral

Brenda a její manžel se rozhodli, že budou pravidelně finančně podporovat jejich kostel. Znamenalo to, že každý pátek, dříve než byly zaplacený ostatní faktury, Brenda nejdříve napsala šek ve prospěch kostela.

Jednoho týdne jí však, když napsala šek a zaplatila další výdaje, zbylo pouhých 8 dolarů (v USA jsou mzdy vypláceny jednou týdně - pozn. redakce). Oněch osm dolarů jí muselo stačit na nákup potravin na celý týden pro celou její rodinu.

Cestou do kostela se onu neděli rozhodli, že pro tentokrát šek nedarují. Jakmile však byla Brenda v kostele, cítila, že by ho měli darovat a že není důvod k obavám. O tom, jak by mohla vystačit s osmi dolary, však neměla sebemenší představu. Když vytáhla šek z kabelky, manžel zašeptal: *„Myslel jsem, že to necháme až na příště!“* Brenda byla přesvědčena, že se o ně Bůh stará. Odpověděla, že ho prostě musí darovat.

Onoho dne si z kázání prakticky nic nepamatovala. Přestože věřila, že ji Bůh nenechá na holičkách, přiznává, že v duchu počítala fazole, jež jí zbyly ve spíži, a přemýšlela o různých způsobech, jak by je mohla uvařit. Říká: *„Věděla jsem, že z dlouhodobého hlediska bude vše v pořádku, ale nemyslela jsem si, že nám Bůh nasype peníze do našich kapes.“*

Avšak přesně to se stalo. Když vycházeli z kostela, přišel k nim jejich přítel a zeptal se jich, zda je stále na prodej pleťovo na plot. Když Seth řekl: „Ano, stále je volné,“ jejich přítel řekl, že jeho soused by o ně měl zájem. Pokud mu pleťovo dnes dovezou do jeho domu, pak za ně dostanou okamžitě zaplacené. Během několika hodin měli Brenda a její rodina dvakrát více peněz, než darovali svému kostelu. Brenda dodává: „A nemusela jsem celý týden vařit fazole.“

Příště bude vše v pořádku

Přestože se nastávající maminka Julie na své dítě těšila, přiznává, že si nebyla zcela jista, zda je na mateřství již skutečně připravena. Se svým manželem odjela na dovolenou do Velkého kaňonu. Když se spolu kochali pohledem na toto úžasné dílo přírody, silně začala krváčet. Manžel ji odvezl do nejbližšího lékařského zařízení a krátce nato porodila mrtvou holičku.

Téhož dne byla převezena do místní nemocnice, kde s otevřenýma očima zírala tupě do stropu. Její srdce svíral smutek nad ztrátou jejího prvního dítěte. Najednou kolem sebe spatřila jasné světlo, jasnější, než jaké kdy spatřila. Měla pocit, jako by slyšela slova: „Příště bude vše v pořádku.“ Přestože je nikdo neřekl, Julie je slyšela a porozuměla jim. Nabyla skálopevné přesvědčení, že bude mít další dítě a že tentokrát o ně nepřijde.

Tato slova zůstala v její mysli během následujících dvou let do té doby, než znovu otěhotněla. Přestože její blízcí měli obavy, jak vše dopadne, nic nemohlo otrást Juliiným přesvědčením, že vše bude tak, jak má být. Během těhotenství ji předčasně přepadly porodní bolesti a rychle byla převezena do nemocnice. Přestože všichni členové její rodiny byly vystrašeni, věděla, že není nebezpečí a že dítě bude v pořádku. Za chvíli bolesti ustaly a ke skutečnému porodu došlo až o šest týdnů později. Její syn přišel na svět rychle, snadno a byl zdravý.

V řadě podobných situací Julie používá následující slova: *„Když napoprvé něco nevyjde, zastavím se a naslouchám svému vnitřnímu hlasu, zda mi neslíbí, že příště se dočkám. Pokud se tak stane, pak vím, že se nemusím ničeho bát.“*

Věděla, že jí přišli pomoci

Moc naděje poznal i starší manželský pár. Etta a její manžel si s několika dalšími přáteli vyjeli na několi-

kadenní výlet. Měli namířeno do kempu situovaného v ore-gonských lesích a jeli po nerovné cestě, jež byla posledních deset kilometrů velmi úzká a strmá. Ettě se většinou cesta z jednoho kempu do druhého líbí, avšak přiznává, že v tomto případě to neplatí.

Když dorazili na určené místo, Etta si všimla, že jedna z pneumatik jejich přívěsu byla prázdná. Byla natolik velká, že jí bylo více než jasné, že žádný ze starších mužů neměl dost sil na to, aby ji vyměnil. Zavřela se ve svém přívěsu a začala se modlit. Když vyšla ven, všichni se jí ptali, kde byla. Přiznala se, že požádala Boha o pomoc.

Během patnácti minut se v kempu objevili tři mladí muži. Bylo to poměrně nečekané, neboť se jednalo o soukromý pozemek a nikdo jiný tam neměl co dělat. Etta se však nebála. Věděla, že jí přišli pomoci. Zprvu se snažili šrouby uvolnit první dva muži, nakonec se to však podařilo až třetímu mladíkovi. Společnými silami rychle pneumatiku vyměnili a tak nenadále, jak se objevili, zase zmizeli.

Mladíci se o tom, proč právě byli v té části lesa, nezmínili, avšak Etta věděla své. Nikdy nepochybovala o tom, že její modlitba byla vyslyšena a že je tam poslal sám Bůh.

NADEJE JE VZRUŠUJÍCÍ

„Entuziasmus je kvásek, jenž pozvedne naši naději ke hvězdám.“

Walter Chryslar

Vzrušující naděje je nejsnadněji rozpoznatelná, neboť ve většině případů má zprvu vliv na tělo. V průbězích této kapitoly jsou uváděny chvění rukou, návaly do hlavy či rychlé bušení srdce. Tento druh naděje s sebou přináší nový pohled na dané potíže a vnitřně nás posiluje.

Nečekaný záchvat

Virginii bylo pouze dvacet jedna let, když její syn dostal první záchvat. Když se to stalo, byla v šoku. Měla pocit, jako by vše, co se kolem ní děje, pozorovala z dálky. Pamatuje si, že její syn Tommy, jemuž tehdy bylo devatenáct měsíců, požádal o druhou sklenici džusu. Přestože se jí dotkl, jeho prsty nebyly schopny ji uchopit.

Jakoby ve zpomaleném filmu začal s široce otevřenýma očima padat na podlahu. Než upadl, její manžel Martin se jí zeptal: „Co to je? Je snad na podlaze nějaký brouk?“ Virginie Tommymu řekla: „Vezmi si sklenici.“ Když však viděla, jak strnule zírá na podlahu, podívala se rovněž dolů.

Když mu Martin řekl, aby se postavil, snažil se ohnout kolena. Tommy nic neříkal. Potom Martin řekl: „Něco se stalo. Dostal záchvat!“ Panika, jež zachvátila Virginii, paralyzovala celé její tělo: *„Viděla jsem, co se kolem mne děje, ale*

měla jsem dojem, že jsem nezúčastněný pozorovatel sledující vše jakoby z dálky. Vůbec jsem se nemohla hýbat."

Vzhledem k tomu, že se od vzniklé situace citově distancovala, nebyla rozrušená ani o několik minut později, když přijela sanitka. Když bylo nehybné Tommyho tělíčko přemístěno do sanitky a ta se rozjela směrem k nemocnici, spolu s Martinem jeli za ní. Virginiiina pozornost se znovu soustředila na její tělesné pocity.

„Tentokrát jsem cítila, že se nemusím ničeho bát. V oblasti břicha jsem měla velmi příjemné pocity. Později se tyto příjemné pocity rozšířily do celého těla. Jako by všechny buňky mého těla začaly vibrovat." Trauma v ní probudilo naději a Virginie si byla podvědomě jistá, že Tommy bude zase v pořádku. Pomodlila se za něj. Záchvat trval jedenáct minut a Virginie s Martinem si po pětáctýřiceti minutách mohli Tommyho odvézt domů.

Přestože byli oba vystrašení, Virginie poprvé ve svém životě poznala magickou sílu naděje. Virginie říká, že *„naděje byla záchranným lanem, jež jí bylo hozeno, aby překonala mimořádně obtížnou situaci."*

Deprese z nedostatku peněz

Mladá žena Terry měla poslední dobu potíže s nedostatkem finančních prostředků. Živí svého přítele Kurta, jemuž se nedaří a nemůže najít práci. Terry mu nabídla, aby u ní bydlel. Naštěstí vlny naděje přicházejí právě v okamžicích, kdy se cítí nejhůře.

Stejně tak jako většina z nás Terry trpí občasnými návaly deprese, mnohdy vyvolanými právě nedostatkem peněz. Pak má co dělat, aby v sobě potlačila pocity zášti, jež vůči člověku, jemuž pomáhá, cítí. Říká, že ačkoliv se Kurt snaží najít si práci, nalezne vždy jen dočasné zaměstnání a brzy je zase bez práce. Nedávno však začal pracovat v restauraci a začal jí svůj dluh splácet. Terry se však obává, že dříve či později přijde i o toto místo.

Terry má mimo své hlavní zaměstnání ještě dva vedlejší úvazky. Normálně by pro sebe a pro Kurta měla dostatek peněz. Jeden ze svých pokojů však pronajala své přítelkyni Sue, a když Sue přišla o zaměstnání, nezbylo jí nic jiného, než aby živila i ji.

Navzdory všem těmto potížím Terry občas fyzicky cítí, jak *„se výbuchy naděje šíří ze srdce směrem do žaludku a poté do její hlavy. V těchto okamžicích se cítí šťastná. Tyto pocity naděje přicházejí během nejhorších období jejího života.“*

Nedávno se modlila, aby našla někoho, kdo by jí pomohl s podáním daňového přiznání. „Vždy dlužím peníze. Tentokrát jsem čirou náhodou narazila na jednoho velmi dobrého a přitom levného účetního a poprvé po mnoha letech mi bude část peněz, jež jsem zaplatila, vrácena. Terry říká, že **když se schyluje k nejhoršímu, ví, že nebude trvat dlouho a její srdce bude opět plné naděje.**

Neboj se, jsem vždy s tebou

Po rozvodu svých rodičů žil Shawn se svým otcem v Sioux Falls v Jižní Dakotě. Jeho otec sloužil u letectva a byl přemístěn do jihovýchodní Asie, když Shawnovi bylo pouze patnáct let. Místo toho, aby se Shawn vrátil ke své matce a svým sourozencům, rozhodl se bydlet u své tety a svého strýce v jiném státě.

Přestože samotná změna bydliště byla pro Shawna traumatickou záležitostí, ještě horší byl pocit samoty. Onoho dne, kdy byl jeho otec převelen do zámoří, se Shawn duševně zhroutil. Pamatuje si, že proplakal několik hodin. „Potom jsem najednou nad sebou spatřil duhu. Barvy byly jako živé.“ Mocný hlas mu řekl: „Neboj se, jsem vždy s tebou.“ Jeho nitro zaplavil příjemný pocit, který ho po zbytek dne neopustil.

Shawn říká, že tento jasný obraz naděje mu pomohl zvyknout si na nové místo, na novou školu a nový domov. Nyní po mnoha letech tvrdí: *„Tento zážitek byl prvním krokem na mé cestě směrem k nekonečnu.“*

Mezi mnou a nebem nic nestojí

Lynn vzlykala téměř dvě hodiny, když odjížděla od muže, do němž se domnívala, že byl její největší životní láskou. Do jeho života vstoupila jiná žena. Cítila se opuštěná a tento pocit opuštěnosti byl natolik silný, že byl téměř nesnesitelný. Věděla, že musí přestat plakat, aby viděla na cestu.

Odbočila na vedlejší silnici, o níž se domnívala, že vede k benzínové pumpě - nebyla tam však ani benzínová pumpa, ani cokoliv jiného. Místo toho se jí naskytl úžasný pohled na „nejkrásnější západ slunce, jakého kdy byla svědkem."

Takovou velkolepou podívanou nespatriila za celých čtyřicet let svého života. *„Nejsem s to popsat své pocity, když jsem pozorovala, jak slunce pomalu zachází za obzor. Těše jsem seděla v autě. Na nic jsem nemyslela, mé srdce zaplavil pocit lásky a pocit jednoty s celou touto nádherou."*

Po chvíli, která jí připadala jako velmi dlouhá doba, přestože se jednalo o pouhé minuty, Lynn nastartovala svůj automobil a znovu se vydala hledat benzínovou pumpu, aby mohla pokračovat ve své cestě domů.

Přestože se to stalo již před dvaceti lety, byl to zážitek, na který nikdy nezapomněla a který je v její paměti stále velmi živý. Říká, že se o něm nikomu nezmínila z obav, aby se jí druzí nesmáli. Zmiňuje se i o další epizodě - ta je rovněž o slzách, avšak tentokrát nikoliv o jejích. Lynn si později našla jiného muže a vzala si ho. V únoru 1990 byla spolu se svým manželem Douglasem a jejich psem na dovolené. Když se zastavili v El Pasu v Texasu, Lynn si s sebou vzala několik letáček a brožurek. Jedna z nich byla o plačící madoně v klášteře v Blanco. Lynn si velmi přála tento klášter navštívit, avšak jeli na západ a zajížděka na sever nepřicházela v úvahu. Cestou na plačící madonu nepřestala myslet a na místech, kde zastavovali, viděla další brožurky.

Do New Yorku se měli vrátit severní cestou, když však ke svému překvapení zjistili, že ve Flagstaff v Arizoně jsou silnice pokryté sněhem, Douglas zamířil na jih. Opět se ocitli v El Pasu. Příští den Douglas prohlásil, že by si rád odpoči-

nul. Lynn nasedla do automobilu a po dvou hodinách jízdy dorazila do Bianca.

Silnice byla v pořádku do té doby, než odbočila z hlavní silnice na vedlejší vedoucí ke klášteru. Připadalo jí, že úzká prašná silnice nikam nevede. Zastavila se a zeptala se jediného člověka, jehož po dlouhé době spatřila, zda jede správným směrem. Jeho laskavý obličej se rozzářil a řekl: *Jedete dobře. Lidé mne zde často zastavují a ptají se mne totéž, co vy. Měli by sem dát nějakou ceduli."*

Po nějaké době Lynn konečně přijela ke klášteru, v němž žila a pracovala malá skupina ruských ortodoxních kněží. Jeden z nich ji a dalšího turistu přivedl k sošce, již si tak přála spatřit. Vadilo jí, že druhý turista, rovněž z New Yorku, neustále hovořil. A k jejímu zklamání ikona neronila slzy. Na její tváři však byly skvrny po slzách a byla zde cítit myrha. Kněz sošku požehnal a po chvíli všichni odešli. Potom se odebrali do kláštera. Lynn se v duchu utěšovala, že pro ni jako pro katoličku byla návštěva ruského ortodoxního kláštera zajímavá a poučná, přestože žádné slzy neviděla.

Najednou ucítla myrhu. Kněz ji ujistil, že v klášteře myrha není, a její společník rovněž nic necítil. Così jí říkalo, aby se vrátila k oltáři plačící Madony. Šla rovnou k ikoně a ke svému úžasu spatřila na podstavci slzy. Krátce nato začaly Madoně stékat po tváři slzy. Lynn se jich opatrně dotkla. Když se jich dotkla, Madona přestala slzet, jakmile však ruku dala pryč, slzy se opět objevily. Přestože se Lynn snažila zachovat klid, celá se chvěla. Slzy v ní vzbudily naději.

Nebyla s to plně pochopit význam toho, čeho byla svědkem. Vyšla ven a narazila na mladého společníka, jenž rychle vešel dovnitř, aby spatřil totéž, co Lynn. Během oněch několika vteřin však většina slz uschla. Položila si otázku: „Proč zrovna já?“

Vyšla ven a sama stála na vrcholu hory. Obloha byla téměř bezoblačná. Pod ní se na stráni tiše pásly ovce. Lynn popisuje své pocity: *„Cítla jsem uvnitř své duše obrovský klid, měla jsem pocit, jako by mezi mnou a nebem nic nestálo."*

Ve zvláštním duševním rozpoložení se vracela do motelu. Byla plná naděje a vděčná za to, že si Madona vybrala právě

ji. Když o svém neobyčejném zážitku řekla svému manželovi, řekl, že se jedná o podvod, jehož smyslem je z lidí vylákat peníze. Na chvíli jí tento jeho postoj zkazil náladu, poté si však vzpomněla na své pocity, když se dotkla oněch nebeských slz, a bylo jí opět dobře. Věděla, že tento úžasný zážitek bude ve svém srdci nosit až do posledního dne svého života.

Začala jsem si opět důvěřovat

Valery poznala naději během vánoc, v době, kdy city jsou často velmi křehké. Pokud nám o vánocích nic nechybí, pak to může být nejkrásnější část roku. Pokud však čelíme potížím, s nimiž si nevíme rady, pak můžeme snadno podlehnout pocitům beznaděje a sebelítosti.

V červenci onoho roku byla Valery propuštěna ze zaměstnání. Po řadě neúspěšných pokusů najít si nové místo se nakonec rozhodla, že si založí vlastní firmu - poradenský servis pro nezaměstnané.

Její příjem však jen stěží stačil pokrýt její výdaje a o vánocích neměla dost peněz na dárky pro svou rodinu a pro přátele. Neměla představu o tom, z čeho zaplatí nájem na další měsíc. Modlila se, aby jí Bůh dal dost síly, aby byla konečně finančně nezávislá.

Přítelkyně ji na vánoce pozvala na večírek pořádaný její přítelkyní. Hostitelka Sherry, s kterou se Valery nikdy předtím nesetkala, byla natolik milá a vstřícná, že se okamžitě staly dobrými kamarádkami. Když se loučily, Sherry ji objala a řekla jí, **aby nezapomínala na to, že s pomocí víry v Boha můžeme překonat i ty nejobtížnější překážky.**

Žádná z rad, jež jí poskytla, jí nepřipadala jako „nová“, avšak byla udivena tím, jak se tento neznámý člověk dovedl vcítit do její situace a přesně věděl, co jí má říci. Onen večer ve Valery vzbudil naději. Když odcházela, měla pocit, jako by se téměř stala novým člověkem.

Příští ráno jí volali jak její nejbližší přátelé a členové její rodiny, tak i lidé, s nimiž nehovořila již řadu let. Říká: „By-

lo téměř neuvěřitelné, že se každý zmiňoval o událostech, kdy jsem je inspirovala k tomu či onomu, nebo mně připomněli časy, kdy jsem dokázala cosi mimořádného."

Všichni volající jí popsali způsoby, jakými změnila jejich životy k lepšímu. Říká, že se cítila jako George Bailey ve filmu Život je báječný. Uvědomila si, že pokud máme přátele, pak nemůžeme být nikdy chudí. Je si vědoma toho, že pomoc, jíž se jí dostalo od Sherry, a následné telefonáty byly odpovědí na její modlitbu. **„Začala jsem si opět důvěřovat. Po svátcích jsem se dala s chutí a entuziasmem do práce."** Dodává: „Nemohu sice o sobě říci, že bych měla tolik peněz, kolik bych si přála, ale vždy s nimi vyjdu. Pomáhá mi moje naděje."

Pocit, že život nemá žádný význam

Melův příběh je z trochu jiného soudku než příběh Valery. Mel poznal naději, když byl v hluboké depresi. Právě odešel do „předčasného důchodu". Říká, že jeho firma na tom byla špatně, že byl nucen požádat o sociální dávky, aby vůbec zaplatil nájem.

V šedesáti dvou letech začal mít pocit, že život nemá žádný význam a že by mohl se vším skoncovat (v Americe odcházejí do důchodu až ve svých šedesáti pěti letech - pozn. redakce). Po několika dnech skutečné agónie začal číst knížku, v níž byly jeho pocity popsány jako „tmavá noc". Pomalu začal cítit, jak váha jeho břemena ubývá. Začal se cítit lépe. K této změně nedošlo najednou. „Pomalu jsem vcházel do světla z velmi tmavého a nehostinného místa".

Mel říká, že se naučil „brát vše tak, jak to přijde. Uvědomil si, že „kdyby si vzal život, pak by nebyl schopen - díky tomu co prožil - pomáhat ostatním." Dodává: „Pokud však vesmír uzná, že můj čas již vypršel, pak to bude v pořádku."

Najednou si uvědomila, že musí začít se sebou něco dělat

Stejně jako Mel i Kathy uvažovala o tom, že to vše skončí. Ve svých třiceti devíti letech se vzpamatovávala z rozvodu. S výjimkou dvou psů byla úplně sama. Během tří let po svém rozvodu měla dvě vážné známosti, po nichž se nyní cítila osamělejší než kdykoliv předtím. V práci se jí nelíbilo a měla o sobě velmi nízké mínění.

Zpočátku bydlela u svých rodičů v západní Virginii. Její otec však před osmi lety zemřel a její matka se musela vrátit do Pensylvánie, neboť potřebovala speciální lékařskou péči. Při příležitosti narozenin jejího přítele se v baru téměř upila k smrti. Potom se pokusila odjet domů. I po třech letech si velmi živě vybavuje, co se stalo. V zatáčce nezvládla řízení a narazila do sloupu telefonního vedení. Hlavou narazila do předního skla, avšak neprolétla jím ven, neboť se jakýmsi zázrakem připoutala bezpečnostním pásem. Kathy přežila, avšak její auto bylo zničeno. Říká: *„Nechápu, jak jsem mohla být tak hloupá!“* Během následujícího týdne prakticky nejedla a brala prášky proti bolesti a sedatíva.

Jednoho rána, krátce nato, co se probudila, uslyšela ptačí zpěv. Připadal jí natolik hlasitý, že měla pocit, jako by ptáci štěkali. Díky těmto podivným zvukům si uvědomila, že nechybělo moc k tomu, aby je již nikdy více neslyšela. Najednou si uvědomila, že se sebou musí začít něco dělat a že musí svůj život změnit. Depresi vystřídala naděje a rozhodla se, že nalezne smysl svého života.

Měsíc poté, co Kathy zaslechla ptačí zpěv, jenž v ní vzbudil naději, se seznámila s báječným mužem. Změnila své zaměstnání a nyní vyučuje v prvním ročníku základní školy. Její naděje v ní probudila touhu po novém životě a přesvědčila ji, že stojí za to žít.

Věděla jsem, že to, co dělám má smysl

Maminka čtyř dětí Ella vděčí za svou naději nikoli ptákům, ale jiné mamince. Říká: „Když nám Bůh chce cosi sdělit, pak tak učiní prostřednictvím jiného člověka.“

Mimoto, že se stará o svého sedmiletého syna, pětiletá dvojčata a devítiměsíční holčičku, Ella rovněž pracuje jako dobrovolník v La Leche League. League je organizace snažící se matky přesvědčit o výhodách kojení. Ella organizuje setkání, během nichž maminkám vysvětluje, jak a proč by měly své děti kojit. Mimoto poskytuje rady po telefonu a osobně navštěvuje maminky, které mají s kojením potíže.

Nedávno několik matek, jimž poskytla své služby, přestalo kojit své děti příliš brzy, přestože s nimi strávila hodiny svého volného času. Jedna žena svého syna přestala kojit krátce po narození s tím, že jí její lékař řekl, že je „alergický na matčino mléko.“ Ella se domnívala, že je to nesmysl, avšak nebyla schopna maminku přesvědčit, že její mléko je pro její dítě to nejlepší.

Měla pocit, že její úsilí vyznívá naprázdno, a dokonce uvažovala o tom, že se v La Leche přestane angažovat. Možná, že těmto maminkám není již schopna pomáhat a někdo jiný by daný úkol zvládl lépe. Přečetla si několik knížek včetně knihy Herberta B. Puryeara *Edgar Cayce hovoří* (tuto knihu u nás vydalo nakladatelství Eko-konzult - pozn. redakce). Přestože se poté cítila lépe, stále uvažovala o tom, že své činnosti zanechá.

Jednoho dne šla se svým nejmladším dítětem nakupovat a všimla si těhotné ženy, jež kupovala láhve na krmení a sterilizační zařízení. Ella si v duchu řekla: „Zda li pak by vůbec uvažovala o kojení?“ Pohrávala si s myšlenkou oslovit ji, avšak nenašla k tomu dost odvahy - nechtěla riskovat, že bude znovu odmítnuta. Vzpomíná si, že si myslela: „Je to její rozhodnutí. Pokud se bude chtít o kojení dozvědět vše, co by měla znát, pak se může někoho zeptat.“

Když byla na odchodu, najednou ucítila, jak jí někdo poklepal na rameno. Byla to ona těhotná žena!

„Promiňte," řekla. „Kojíte své dítě?"

„Ano," odpověděla překvapená Ella.

„Líbí se vám to? Mohla byste mi říci, jak bych měla své dítě kojít?"

Ella jí poskytla veškeré informace, jež potřebovala; dala jí rovněž svoje telefonní číslo pro případ, že by měla nějaké potíže.

Když odcházela ke svému automobilu, pocítila dotek naděje. Snad její práce v League má smysl a měla by v ní pokračovat. Ella říká: *„Byla jsem nadšená. Věděla jsem, že se mi tak Bůh snaží říci, abych se nevzdávala. Věděla jsem, že to, co dělám, má smysl a že je to důležité."*

Život každého z nás má hlubší smysl

Sandy pocítil naději na počátku osmdesátých let, když mu bylo kolem pětatřiceti let a hodnotil jedno z nejdůležitějších rozhodnutí svého života. Vzpomíná si: *„Díky této naději jsem byl schopen patřičným způsobem ocenit pozitivní stránky života."*

Přibližně před dvaceti lety Sandy odjel ze své rodné Kanady do Anglie. Velmi rychle si zvykl na nový životní styl a byl velmi spokojený jak se svou prací, tak i s okolním prostředím. Po čase se zamiloval do „jedné báječné dívky." Měli v úmyslu se vzít a Sandy měl pocit, že je v „naprosté harmonii s každým a se vším kolem něj." Byl spokojen s rozhodnutími, jež učinil, a těšil se na to, co mu budoucnost v Anglii přinese.

Najednou se musel z jakýchsi důvodů vrátit okamžitě do Kanady. Doma si uvědomil, že možná nebude s to se natrvalo do Anglie vrátit. „Děvče, s kterým jsem se chtěl oženit, čekalo dlouho, když však bylo zřejmé, že se nebudu moci vrátit, již se neozvalo a ztratili jsme spojení."

Sandy měl pocit, jako by ho život připravil o cosi, co mu právem náleželo. „Měl jsme pocit, že vše, co bylo dobré, mi bylo odňato a že jsem byl nucen žít v podmínkách, které

jsem nebyl schopen žádným způsobem ovlivňovat." Zahořknul a nebyl s to ve svém životě najít nic pozitivního. Po čase se oženil a pomohl vychovat dvě krásné děti. Říká, že je vděčný za to, že byl schopen se postarat o svou rodinu.

Ještě donedávna však často myslel na Anglii a při mnoha příležitostech si položil otázku „co kdyby“. „V té době jsem začal číst knížky o Edgaru Caycem. Díky nim jsem pochopil, že život každého z nás má hlubší smysl. K ničemu nedochází náhodou, osud nás zavede tam, kam patříme. Pocity hořkosti, že mi nebylo umožněno zůstat v Anglii, mne opustily.“ Říká, že díky těmto svým novým postojům je opět šťastným člověkem.

Sandy vysvětluje: „Pochopil jsem, že v tomto životě byla můj osudem Kanada; možná že v Anglii budu žít příště.“

NADĚJE JE PŘELÉTAVÁ

„Díky malému kousku naděje si můžeme uvědomit obrovské možnosti, jež se nám nabízejí...”

Edgar Cayce

Je zde rovněž druh naděje, jež je zde chvíli a poté najednou zmizí. Přelétavou naději můžeme snadno přehlédnout; přesto nám může připomenout, že máme důvod doufat. Přelétavá naděje nepřichází v podobě velkých vizí či záblesků světla, dívejte se proto pozorně. V její přítomnosti mluvejte potichu a nesnažte se ji ve své ruce držet proti její vůli, neboť by stejně zmizela. Namísto toho respektujte to, co vám sama nabídne - lék na vaši bolest a nový pohled na svět kolem vás.

Jsem „oknem“ pro ostatní

Art umíral - nebo to alespoň tvrdili lékaři. Předpovídali, že během šesti měsíců zemře. On a jeho manželka Bonnie věřili, že se vyléčí. Do svého posledního dne v nemocnici snil o dni, kdy bude zdravý a bude schopen se svým automobilem s přívěsem cestovat po celé zemi a vyprávět cizím lidem o svém zázračném vyléčení.

Osud však rozhodl jinak. Art v roce 1988 zemřel. Zanechal za sebou vdovu Bonnie, která byla jak bez manžela, tak i bez naděje. Bonnie nenáviděla výraz „vdova“ (anglicky „widow“). Přesto ho často psala na různé kousky papíru, jako by chtěla sama sebe přesvědčit, že se skutečně vztahuje

na ni. Jednoho dne nechtěně udělala chybu a k anglickému ekvivalentu „widow“ přidala „n“ - vzniklo tak slovo „window“, tj. „okno“. Aniž si to v tomto okamžiku uvědomila, doslova do tohoto nenáviděného slova vdechla dech naděje.

Když si toto nové slovo přečetla, líbila se jí představa, že je „oknem“, **a představila si, jak sama do svého života vnáší světlo.** V té době nevěděla, že toto jedno písmeno navíc v ní vzbudí naději. Díky tomuto novému slovu se celý její život změnil a stala se zdrojem naděje pro ostatní vdovy a vdovce. Pomáhá jim do dneška. Tomuto slovu vděčí za to, že byla schopna čelit řadě obtížných situací a zkoušek. Když měla obavy nebo se cítila osamělá, začala o sobě přemýšlet jako o „oknu“, a tak neztrácela naději. Bonnie po čase začala pořádat semináře a přednášky, na nichž se dělila o informace se stovkami vdov a vdovců.

Nyní, když se dívá zpět na toto období svého života, říká: „Tehdy, na počátku roku 1988, mi slova „žít znovu“ nic neříkala. Spolu s Artem jsem strávili nádherné vánoce v našem nově zařízeném bytě. Art byl před několika dny na lékařské prohlídce, avšak výsledky jsme ještě neznali. Překvapovalo mne, že se velmi snadno unavil. Dříve byl schopen bez přestání pracovat celé odpoledne na zahradě, zatímco poslední dobou si potřeboval velmi často odpočinout.“ Výsledky měli dostat v polovině ledna. Dvacátého prvního odjel k lékaři. Po svém návratu Bonnie řekl, že lékař ve své ordinaci nebyl, neboť musel navštívit jednoho ze svých pacientů v jeho bytě. Ve skutečnosti ho to, co se dozvěděl, šokovalo natolik, že to své manželce nebyl s to oznámit. Řada jeho vnitřních orgánů byla zasažena rakovinou. S tímto faktem nebyl s to se vyrovnat on sám, jakpak by mohl Bonnie říci, že mu zbývá pouhých šest měsíců života?

Když Bonnie dorazila do práce, rozhodla se lékaři zavolat. Bylo jí řečeno, že se ji snažil kontaktovat, a tak se k němu okamžitě vydala. Detailně jí vysvětlil všechna fakta. Zdrce na pomalu jela domů, aby se s Artem dohodla na dalším postupu. Byla přesvědčena, že nebude vdovou ani za šest měsíců, ani kdykoliv později. Přestože vyzkoušeli všechno

možné - dokonce navštívili velmi známou kliniku v Mexiku, specializující se na rakovinu - jeho stav se nezlepšil. Rakovina se rozšířila velmi rychle a zachvátila již stěva.

Artovi den po dni ubývalo sil, až nakonec jednoho dne, když se opaloval na verandě, upadl. Byl natolik sláb, že nevěděla, jak ho sama po schodech přeneše do automobilu. V tom okamžiku zazvonil zvonek. By to jejich přítel. Řekl: „Nevím, proč jsem zde, ale cosi mi říkalo, abych k vám zašel!“ Pomohl jí Arta dostat do vozu a Bonnie ho potom odvezla do nemocnice. „Během týdne odešel. Bylo pět hodin ráno. Začátek nového dne. Nový začátek pro Arta. Nová cesta a nový život.“

I Bonnie nyní vede nový život. Má své žáky a radost z toho, že druhým pomáhá vyrovnat se s partnerovou smrtí. Její první den naděje byl, když si všimla chybně napsaného slova. Bonnie je vskutku „oknem“, skrze něž ostatní mohou spatřit šťastnější život.

Všímejte si nenápadných znamení

Když Rebečin manžel onemocněl, její naději vzbudil pták. Díky svému onemocnění její manžel trpěl depresí. Ta byla příčinou, proč přerušil své vztahy se všemi blízkými - dokonce opustil i Rebeku. Snažil se od všech izolovat. Měsíce na něj čekala a věřila, že se vrátí. Jednoho dne, kdy se cítila velmi osamělá a nebyla si již jista, zda by měla doufat v obrat k lepšímu, nebo by měla začít budovat svůj nový život, požádala Boha o znamení.

Rebeka vždy milovala pohled na divoké krocany ve volné přírodě. „Vyjela jsem si proto jednoho dne k nedalekému rybníku, kde se tito nádherní ptáci zdržovali, a požádala jsem Boha, abych na ně narazila. Řekla jsem si v duchu, že pokud je spatřím, pak budu i nadále doufat ve zdárný konec. Neujela jsem ani dva kilometry, když jsem auto musela doslova zastavit, neboť na silnici přede mnou křičelo hejno krocánů. Tento pohled ve mně vzbudil naději.“

Její manžel se k ní skutečně vrátil a věci se začaly postupně zlepšovat. O dva roky později byly tytéž emoční potíže a stejná nemoc důvodem, že ji znovu opustil. Rebeka si několikrát položila otázku, zda by znovu neměla požádat o „krocaní“ znamení. Po jisté době se rozhodla, že opět vyjede k rybníku. Během pěti minut své auto zastavila. Naslytl se jí velmi neobvyklý pohled - v dálce spatřila velkou skupinu krocanů, jež byla zaměstnána obřadem předcháším páření. Říká: Pokládala jsem to za znamení, že se ke mně vrátí a že se možná i dokonce úplně uzdraví." Dodává: „Uvidíme“.

V případě Bonnie se jednalo o jedno písmeno, tentokrát to byl pohled na boží stvoření. Co to může být pro vás? Všimněte si nenápadných znamení, jež ve vás mohou vzbudit naději. V příštím příběhu jedna žena našla naději ve slovech písně.

Uvědomila si, že svůj život může změnit

Nancy objevila naději v roce 1978. Trpěla hlubokými depresemi, díky nimž nebyla s to chodit do práce. Nyní uvažovala o tom, že si vezme život. Její deprese trvala již patnáctý rok. Vyzkoušela léčbu elektrickými šoky, prášky a navštívila pět různých psychiatrů; její stav se však neustále zhoršoval. Poté si během jedné noci, když nemohla spát, pustila magnetofon. Uslyšela Denverovu píseň „Chci žít“. Udělala na ni mohutný dojem. Její slova zněla: „*Chci žít. Chci růst. Chci vidět. Chci se s druhým i podělit o to, co mohu darovat.*“ Těchto několik vět mohlo její pozornosti snadno uniknout. V Nancy však vzbudily naději.

Tuto píseň si přehrávala po zbytek noci. Ráno jí bylo jasné, co by měla udělat. Její instinkt ji přivedl do kostela jejího mládí. V něm si uvědomila, že svůj život může změnit. Najednou věděla, že musí odejít z domu své matky. Uvědomila si rovněž, že musí navázat kontakt se svými dřívějšími přáteli.

S pomocí nové naděje Nancy v sobě našla dostatek sil, aby se přestěhovala do podnájmu, a brzy ji její bývalí přátelé začali opět navštěvovat. Její život změnilo několik jednoduchých vět. Stále je překvapena rychlou a nečekanou změnou k lepšímu. *„Léta jsem byla otrokem své deprese, stačilo však několik slov a okamžitě jsem věděla, co mám dělat.“*

I když život není takový, jak by si představovala

Naději potřebovala i Claire. Její život se neubíral tím směrem, jakým by si přála. Potom jednoho dne měla zážitek, na který nikdy nezapomene a který v ní vzbudil naději.

Claire seděla na břehu klidné řeky v Oregonu. Byl počátek léta a slunce pomalu stoupalo nad obzor. Ostatní členové její rodiny se toulali kolem a byla úplně sama. Najednou ji napadlo, že na toto místo chodí ráno pít jeleni. Naštěstí s sebou měla fotoaparát.

Jistou dobu jej držela v ruce připravena udělat snímek, avšak nic se nestalo. Nakonec ho položila vedle sebe a zadívala se na chvíli do země. Když se znovu podívala kolem sebe, spatřila dva nádherné, zlaté jeleny svítící v ranním světle. Přecházeli řeku a měli namířeno přímo k ní.

„Napadaly mne nejrůznější myšlenky. Věděla jsem, že pokud sáhnu po fotoaparátu a pokusím se je vyfotografovat, utečou. Byla jsem však rozhodnuta stůj co stůj mít jejich fotografii. „Uchopila fotoaparát a jeleni se dali na útěk, avšak stačila udělat několik snímků. Z nich se povedl pouze jeden - jeden jelen je na něm stále ve vodě, zatímco druhý prchá do blízkého lesíka. *„Nechala jsem si ho zvětšit a stále se na něj dívám, abych sama sobě dokázala, že krásné věci se občas dějí.“*

Clairinu naději nedoprovázел aplaus, hrom či zablesknutí. Pouze letmé zahlédnutí dvou překrásných zvířat jí připomnělo, že její život, přestože nebyl takový, jak by si představovala, se v budoucnosti setká s nádhernými věcmi. Edgar Cayce

jednou řekl: „V přírodě a ve zvířecích instinktech nalézáme pouze výrazy univerzálního vědomí, naděje, a nikdy strachu..." Claire a Rebeka by nepochybně souhlasily.

Rozpoznejte znamení své vlastní naděje

Evelyn poprvé rozpoznala znamení své vlastní naděje před mnoha lety. Již si není zcela jista, co ji v té době trápilo, ale ví, že byla nucena učinit důležité rozhodnutí a že se necítila dobře.

Jednoho večera, když myla nádobí, se konečně rozhodla. Poté však dospěla k závěru, že ještě potřebuje názor někoho jiného. Řekla Bohu: *„Pokud je toto rozhodnutí správné, budeš mi muset dát vědět.“* Najednou vítr nadzvedl záclonu. Evelyn věděla, že Bůh jí poslal odpověď, neboť předtím panovalo bezvětrí a ani poté se počasí nezměnilo.

Evelyn dodává: *„Naděje ke mně přichází prostřednictvím přírody. Pokud mi není dobře, pak balzámem na mou bolavou duši je například nádherný západ slunce nebo pohled na sojku u krmítka.“*

Vzbudil v nich naději

Prospěch prostřednictvím přírody našli svou naději i Jeff a Sylvie.

Prospěch prostřednictvím stromu - velmi zvláštního stromu. Tak jako většina mladých párů, když se vzali, neměli peníze. Jeff byl již delší dobu bez práce. Byly vánoce, které normálně oba považovali za nejkrásnější období roku. Jejich finanční situace byla však natolik špatná, že si dokonce ani nemohli koupit vánoční stromek. Byly to jejich první vánoce a moc si přáli, aby byly pěkné.

Jeli domů, a když odbočili na silnici vedoucí k jejich chalupě, v dále zahlédli na silnici jakýsi objekt. Bylo zřejmé, že byl poměrně velký. Když přijeli blíž, oba byli hluboce doja-

ti. Uprostřed opuštěné silice ležel nejkrásnější vánoční stromeček, jaký kdy předtím viděli. Byly to vskutku velmi krásné vánoce. Jeff a Sylvie od té doby spolu strávili řadu vánoc, ale na žádné z nich nevzpomínají s takovou nostalgií jako na ty, kdy uprostřed noci našli na zasněžené osamělé silnici vánoční stromek. Tento dokonalý strom v nich vzbudil naději.

Naději může vzbudit mnoho malých věcí. Vítr, pár jelenů a dokonce i jedno nesprávně napsané písmeno. Dívejte se pozorně kolem sebe a možná, že znamení naděje, jež změní váš život, naleznete i vy.

Bylo to znamení naděje a lásky

Téměř před deseti lety Jacqueline trpěla delší dobu depresi. Vztahy v kanceláři, v níž pracovala, měly k ideálnímu stavu velmi daleko. S manželem si příliš nerozuměla, každý z nich žil svůj vlastní život.

Mimoto se její dcera Amy potýkala s celou řadou potíží. Poté, co se rozvedla, sama vychovávala své dvě děti a přitom navštěvovala univerzitu. Její matka začala duševně chátrat; později se zjistilo, že trpí Alzheimerovou nemocí.

Jednoho jasného, slunného dne její manžel vešel do domu, uchopil ji za loket a naléhal na ni, aby se šla podívat ven. „*Myslím si, že bys to měla vidět,*“ řekl. Ukázal na jediný oblak na jinak zcela bezoblačné oblohy. Visel přímo před jejich domkem. Jacqueline měla pocit, že by se ho téměř mohla dotknout. Měl tvar srdce, uprostřed byl otvor.

Běžela pro svůj fotoaparát a vyfotografovala ho zrovna, když se začal rozpadat. Důležitější než fotografie však bylo to, že věděla, že se jedná o znamení naděje a lásky. Říká: „*Mého manžela většinou symbolické významy nezajímají, avšak tentokrát byl dojat i on.*“

Od té doby se její manželství zlepšilo a pro svou matku našli obětavou ošetřovatelku. Jejich dcera po ukončení svých studií našla báječné zaměstnání. Její bývalý manžel,

jenž bral drogy, se nyní léčí a zdá se, že se se svou závislostí vypořádá.

Jacqueline je nyní již v důchodu a spolu se svým manželem se přestěhovali do klidného domova na břehu Pacifiku. Je obklopena divy přírody, avšak žádný z nich není tak důležitý jako oblak, který spatřila před mnoha lety.

Byl smutný a cítil se osamělý

Přestože oba Cameronovi rodiče byli velmi laskaví lidé, v mládí byl často smutný a cítil se osamělý. Dokonce i dnes, jako dospělý člověk, velmi snadno podlehne pocitům beznaděje a zoufalství.

Jako dospívající chlapec musel vědomě usilovat o to, aby jeho pohled na svět byl pozitivní. Duchovní podporu nacházel v knížkách a v modlitbách. Stavebními bloky jeho naděje byly mimo jiné i knížky o Edgaru Caycem. Nyní si je vědom toho, že na této zemi není náhodou, že život je smysluplný. Má naději.

Avšak jako malý chlapec tuto schopnost nalézat naději v obtížných situacích neměl. Dítěti, jež očekává okamžitou reakci, připadají modlitby jako ztráta času.

Dívá-li se však nyní zpět, uvědomuje si, že si k němu naděje občas našla cestu. *„Přicházela ke mně v podobě nečekaného úsměvu, laskavého hlasu, pohledu na malého králíčka nebo prvních jarních dní. Žijeme v uspěchaném světě a jako dítě jsem byl patrně citlivější vůči malým jiskrákům boží krásy. Přestože nám mohou připadat nevýznamné, byly to momenty, jež ve mně vzbudily naději.“*

Toto je přesně to, co jsem potřeboval

Naději poznal ve svém mládí i Larry. Jako šestnáctiletý mladík procházel složitým obdobím svého života. Měl

velmi přísné rodiče a měl proto jen velmi omezené možnosti svobodně projevovat své city. Život mu nepřinášel uspokojení, jež od něj očekával. Před rokem mu zemřela matka na rakovinu. Přirozeně, že se cítil osamělý; ve svém nitru cítil obrovskou bolest.

Jednoho večera za ním přišla jeho sestra a řekla: „*Myslím, že by sis tohle rád přečetl.*“ Byla to malá knížka modliteb, jejímž autorem je biskup Austin Pardue. Snaží se v ní čtenáři osvětlit duchovní podstatu každé lidské bytosti a to, jak bychom ji měli využívat.

Když se do ní Larry začel, v duchu si neustále opakoval: „Toto je přesně to, co jsem potřeboval.“ Čím déle si v ní četl, tím silnější měl pocit, že „objevil další úd svého těla, jež celé ony roky ignoroval.“ Říká: „Cítil jsem se jako kůň, jehož pustí do výběhu, nebo jako hladovějící muž, jenž byl pozván na hostinu.“ Larry poznal naději díky laskavému daru své sestry. Tomuto daru nemusel věnovat přílišnou pozornost nebo ho dokonce mohl i odmítnout. Naštěstí Larry tuto knížku otevřel, přečetl si ji a našel svou vlastní naději.

Každý večer si přečetl jednu krátkou kapitolu, meditoval o ní a poté si šel lehnout. „*Bylo to, jako bych se koupal v oceánu energie a vědomí, jež léčily můj život.*“

Znamení naděje jsou někdy malá.

Mohou přijít v podobě nabídnuté knížky, oblaku či pohybu záclony. Většina lidí těmto věcem nepřisuzuje zvláštní význam.

Avšak pro ty, jež jsou s to rozpoznat jejich symboliku, se mohou stát zdrojem naděje, jež je schopna změnit celý jejich život.

Pokud potřebujete naději i vy, dívejte se na oblohu, vyjděte si do přírody, kupte si květiny nebo zavolejte svému příteli a řekněte mu: „Ahoj.“

NADEJE LECI

*Ten, kdo má zdraví, má naději.
Ten, kdo má naději, má všechno.*

Arabské přísloví

Naděje má kladný vliv nejenom na naše duševní zdraví, ale napomáhá nám udržovat v dobré kondici i naše tělo. Je to lék, pro který nemusíme chodit do lékárny, stačí, když svoji pozornost obrátíme dovnitř a vezmeme si svoji dávku.

Pomohla jí představivost

Víra objevila svůj vnitřní zdroj naděje, když jí bylo padesát let. V té době měla na pravé straně natolik silné bolesti, že když jela autem, musela svou pravou stranu nadzvednout, neboť každý náraz na silnici její bolest zvyšoval. Zašla za svým lékařem a ten za příčinu jejích potíží označil cystu v oblasti vaječníků. Vzhledem k jejímu věku jí doporučil celý vaječník odstranit. Dohodli se, že bude operována za tři týdny.

Cestou domů se stavila v knihkupectví, aby měla doma co číst a nemusela myslet na to, co ji čeká. Její pozornost upoutal časopis, na jehož přední straně byla upoutávka na článek o cystách. Koupila si ho a vrátila se domů.

Článek byl velmi depresivní; jeho autor v něm tvrdil, že většina cyst v oblasti vaječníků je zhoubná. Ve stejném časopisu však objevila další článek o tom, jak je možné pomoci

představivosti léčit rakovinu. Bylo v něm uvedeno, že v řadě případů představivost významným způsobem zredukovala velikost nádorů, anebo je zcela eliminovala.

„Tento článek ve mně probudil naději," říká. „Po dobu dvou týdnů jsem si v duchu představovala, jak armáda bílých krvinek se svými meči opakovaně seká do cysty." Po dvou týdnech cysta praskla a následné testy potvrdily, že vyšla menstruačním traktem z těla ven. Operace nebyla již nutná.

Zdá se, že Viranina „armáda" odvedla dobrou práci. Její představivost jí napomohla mobilizovat jej vlastní obranný systém a vyhnout se nechtěné operaci.

Zázračné vyléčení

Gerard, stejně tak jako Vira, využil moc představivosti k vyléčení sama sebe. Když opravoval elektrické vedení, byl zasažen elektrickým proudem a utrpěl popáleniny třetího stupně. Nejvíce byla zasažena jeho pravá ruka.

Lékař mu řekl, aby ruku ponořil do chladné vody, aby lépe snášel bolest a aby přišel příští den znovu. V oněch tiších momentech, kdy držel svoji ruku v ledové vodě, si vzpomněl na případy nestandardních vyléčení, o nichž se dočetl v knihách o Edgaru Caycem.

Namísto toho, aby se další den vrátil ke svému lékaři, představil si, jak se jeho ruka sama léčí. Soustředil se na světlý paprsek pronikající jeho kůží. Říká: *„Nic jiného jsem nepodnikl; pouze jsem věřil, že se ruka vyléčí."* Nepoužíval žádný obvazový materiál, spoléhal výhradně na léčivý účinek naděje a představivosti.

Čtvrtý den po úrazu Gerard vešel do lékařovy ordinace, aby mu ukázal svoji ruku. Byla úplně vyléčena, pouze nová kůže byla místy ještě citlivá. Nebyly na ní žádné jizvy. Doktor se poté, co si ji pečlivě prohlédl, zmohl pouze na jednu větu: *„Nemám jiné vysvětlení, než že se stal zázrak."*

Povzbudivá slova přišla v pravý okamžik

Před mnoha lety se Berta dozvěděla, že díky kataru na pravém oku by nemusela na toto oko vidět. Cestou domů cítila smutek a strach. Její oční lékař jí sdělil, že operaci nedoporučuje, neboť by mohla ohrozit její druhé, zdravé oko. V té době měla dvě děti školního věku a přemýšlela, jak v této obtížné finanční situaci s jedním okem obstojí.

Když před křižovatkou zpomalila, zastavil se vedle ní luxusní automobil. Opálený řidič s tmavými brýlemi proti slunci ji požádal, zda by mu mohla říci, jak by se mohl dostat do Triple R. Ranch. „Jedete správně,“ odpověděla. „Je to od-sud asi čtyři kilometry.“ Poděkoval jí, a když zařadil rychlost, dodal: „*Víte, že máte velmi krásné oči?*“ Zatímco na něj převkapaně hleděla, rychle se rozjel, aniž by řekl další slovo. Berta měly pocit, že „četl“ její myšlenky. Tato jeho nečekaná slova v ní probudila naději. Operaci nikdy neměla a na toto své oko později téměř neviděla. Přesto ji její naděje neopouštěla a během následujících let si na onen nádherný zážitek častokrát vzpomněla. Říká: „Na tohoto muže nikdy nezapomenou, jeho povzbudivá slova přišla v pravý okamžik.“

Berta se později stala očním terapeutem a pomáhala dětem, jež trpěly nejrůznějšími druhy očních potíží. Téměř o čtvrt století později obdržela od matky jednoho ze svých malých pacientů dárek.

Bylo to lahvička s očními kapkami aloe vera, cosi, o čem nikdy předtím neslyšela. Dva týdny poté, co jsem si tento roztok dvakrát denně kapala do svého postiženého oka, jsem ke své obrovské radosti na toto oko začínala opět vidět. Od té doby jsem kapky aplikovala do obou očí a to třikrát nebo čtyřikrát denně a můj zrak se neustále zlepšoval. Jedinou památkou na katar je malá tečka.

Přes dvacet let jsem děti učila, jak by měly své oči procvičovat, a nyní jsem byla nucena tytéž oční cviky provádět sama, neboť oční svaly v mém pravém oku přestaly vykonávat svou funkci. Bavilo mne to a o výsledku svého úsilí jsem se dělila se všemi svými pacienty, kteří projevíli zájem.“

Berta pokračuje: „Poté, co jsem si takto své oko sama vyléčila, mi můj oční lékař předepsal vitamíny C, A, E a zinek jako prevenci proti případným opětovným potížím. Brzy mi bude sedmdesát pět let a prozatím je vše v pořádku. Přirozeně," dodává, „jím hodně zeleniny a ovoce."

Když se Berta bála o své oko, jakýsi neznámý člověk v ní probudil naději. Během dalších dvaceti let pomáhala ostatním, aby lépe viděli svět kolem sebe. Nakonec dostala dárek. S nadějí ve svém srdci kapky aplikovala. Nyní je stejně zdravá jako lidé, o něž se starala.

Lék naordinovaný ve snu

Ray byl schopen si naordinovat svůj vlastní lék na zdravotní potíže, jež bránily ve výkonu jeho povolání. Po skončení vysoké školy začal učit na střední škole v New Jersey. Uvědomil si, že se mu dělalo nevolno, kdykoliv vstoupil do budovy školy. Zjistil, že škola měla svůj vlastní větrací systém a že okna nebylo možné otevřít. V budově tak nebyl čerstvý vzduch. Cítil obrovskou lítost nad tím, že po půl roce musel školu opustit.

O čtyři roky později mu ve stejné škole nabídli místo, o něž velmi stál. Ray se modlil, aby mu Bůh dal nějakým způsobem najevo, jak by měl postupovat. Ve snu spatřil sám sebe, jak nese stříbrnou mísu. Byla v ní směs másla, sezamových semínek a syrového česneku. Probudil se plný naděje, že tato směs mu umožní dělat to, co by ho skutečně uspokojovalo.

Ray si koupil potřebné ingredience a připravil si svou první dávku. Poté zavolal řediteli a nabídnuté místo přijal. „Když jsem v této škole pracoval, snědl jsem denně lžičku a půl této směsi," říká Ray „a moje zdraví bylo o hodně lepší než dříve. Onu budovu jsem byl s to tolerovat a mohl jsem tak dělat práci, která mi přinášela značné uspokojení."

V lidech můžeme vzbuzovat naději

Tara se začala zajímat o své zdraví přibližně před osmi lety. Chvilí jí však trvalo, než přišla na to, co jí vlastně je. Ve věku padesáti tří let jí ruka zůstávala po jistou dobu v určitých pozicích a měla bolesti v různých částech těla. Vzhledem k tomu, že byla seznámena s různými formami alternativního léčení, zatím k lékaři nešla a doufala, že bude s to se sama vyléčit. *„Vnitřní hlas mi říkal, abych šla k lékaři,” říká, „ale neposlechla jsem ho.”*

Mezitím měla její matka srdeční záchvat a Tara se o ni začala starat. Rovněž si zlomila zápěstí, když ji jednou zvedala, a šest týdnů měla ruku v sádře. Tak jako většina z nás se Tara starala o jiné místo toho, aby věnovala dostatečnou pozornost svým vlastním zdravotním potížím. Když jí sundali sádku, nechodila na rehabilitaci, protože její matka potřebovala neustálou péči. Její zápěstí již bylo lepší, avšak svou ruku musela stále držet v nepřírozené poloze. V té době na ni její dcera začala naléhat, aby navštívila lékaře. Přiznává, že „začala mít obavy, neboť ze své pravé ruky pouštěla věci na zem. Péče o její matku jí však zabrala veškerý volný čas.”

Po třech letech Tara konečně musela umístit matku do domu s pečovatelskou službou. Poté se podívala na sebe samu. Celá jedna strana byla postižena a nebyla schopna udělat nejjednodušší pohyby. Když se několik týdnů nato probudila, neviděla na jedno oko. Oné noci požádala Boha o pomoc. Zdá se, že byla konečně připravena vzít svůj život do svých vlastních rukou a pokusit se s ním něco udělat.

Příštího rána si Tara nechtěně sedla na své brýle a rozbila je. Věděla, že je čas jít k lékaři. Největší starosti jí dělalo její oko, a proto nejdříve zašla k očnímu lékaři. Prohlédl ji a řekl jí, že pro ni nemůže nic udělat. Doporučil jí, aby navštívila neurologa, neboť příčinou jejích potíží by mohla být roztroušená skleróza.

Tara zašla za neurologem, který s ní zacházel jako s „neurotickou ženskou, jež nemá co na práci a obtěžuje proto ji-

né." Poslal ji však na vyšetření, jehož smyslem bylo zjistit, zda se skutečně jedná o roztroušenou sklerózu. Výsledky byly negativní a s Tarou se rozloučil s tím, že by měla opět navštívit svého očního lékaře. Poslechla ho; opět jí řekl, že jejímu oku nic není a že se domnívá, že trpí roztroušenou sklerózou.

Tara má pocit, že v té době se její zdravotní stav začal zlepšovat. Bolesti nebyly již tak silné, její zrak v postiženém oku se zlepšil natolik, že pouze viděla vše dvojitě, a rukou mohla volně pohybovat. Celkově se však cítila velmi slabá. Občas se jí začaly chvět ruce a nohy. Lékaři ji hluboce zklamali a rozhodla se, že s nimi skončí. O sebe se postará sama. „Přirozeně," říká, „můj stav se nadále zhoršoval." Jisté znaky zlepšení ve mně vzbuzovaly naději, avšak objevovaly se jiné potíže. Nevěděla, co má dělat. Poté se podle ní stalázrak. Seděla na zahradě a četla: *„Cítila jsem se natolik mizerně, že kdybych měla nějakou zbraň, asi bych spáchala sebevraždu."* Potom si v bibli přečetla následující pasáž: *Nezemřu, ale živ budu, abych vypravoval skutky Hospodiny.* (Kniha žalmů 118:17)

Tara si tato slova znovu a znovu četla; věděla, že byla poselstvím od Boha. Studovala různá náboženství, filozofii, psychologii, holistické lékařství více než třicet let a najednou pochopila, že Bůh od ní očekává, aby pomáhala ostatním. Pochopila, že Bůh si nepřejí, aby se stala mučednicí, ale aby kolem sebe rozdávala lásku. Cítila ve svém nitru naději.

Tara se nevyléčila okamžitě. Osud ji však přivedl ke správnému lékaři, který stanovil přesnou diagnózu: Trpěla Parkinsonovou chorobou. Začala užívat jím předepsané léky s pocitem naděje, neboť věděla, že její budoucnost je v božích rukou a že se konečně ocitla na cestě vedoucí k jejímu úplnému uzdravení.

Tara nejdříve začala využívat v praxi své vědomosti o modlitbě, meditaci a vizualizaci. Říká: *„Požádala jsem několik modlitebních skupin, aby se za mne modlily, a přečetla jsem si několik knížek o mé chorobě. Mezitím jsem si uvědomila, že ke mně přicházelo čím dál více lidí, abych*

jim pomohla. Jako student kurzu zázraků jsem cítila, že bych svou vlastní naději měla s těmito lidmi sdílet."

Její zdravotní stav se začal rychle zlepšovat. Měla více energie než ve svých třiceti letech. Občas se jí sice klepala ruka, ale jinak byla úplně v pořádku. Říká: „Píšu na psacím stroji a mohu dělat cokoli. Doktor je udiven, jak mi jím předepsané léky pomohly, **avšak já vím, že mi především pomohla má vlastní víra.**

Lidé, kteří dříve Taru neznali, nechtějí věřit, že byla vážně nemocná; někdy na to dokonce zapomíná i ona sama. V jejím domě se dvakrát týdně setkávají lidé zájímající se o metafyzická témata. Jeden večer je vyhrazen studiu Kurzu zázraků a druhý učení Edgara Cayceho.

Tara říká, že se stále těší, až se úplně uzdraví, ale že si je vědoma toho, že do té doby nad ní bude Bůh držet svou ochrannou ruku. Říká: „Je to úžasný pocit, když člověk ví, že může v lidech vzbuzovat naději, že se jejich život změní stejně tak jako můj."

Věřila, že matka nezemře

Denisa je studentkou domorodé americké spirituality, jež jí velmi posloužila, když její matka onemocněla. Byla přijata do nemocnice kvůli bolestem na prsou. Před pěti lety se podrobila operaci srdce, a tak se tentokrát lékaři rozhodli provést rutinní testy (angiogram, EKG atd.) Její rodina byla touto věcí značně zneklidněna. Během angiogramu však její matka dostala srdeční záchvat a musela být připojena na systémy podporující umělý život. Nyní byla její rodina v šoku.

Její lékař objevil, že stěny jejích tepen jsou natolik slabé, že jí již nelze pomoci. Doporučil jí, aby si dala do pořádku své poslední věci.

Navzdory této hrozné zprávě Denisa věřila, že matka nezemře. „Neztrácela jsem naději," říká. „Moje maminka již plánovala svůj pohřeb a o dva dny později nám lékař sdě-

lil radostnou zprávu. Díval se znovu na srdeční video testy a našel tepnu, jež by mohl použít. Přestože její operace představovala obrovské riziko, domníval se, že za pokus to stojí."

Její matka se zcela uzdravila a Denisino porozumění domorodé americké spirituality se stalo zdrojem naděje pro srdce její matky. Modlila se za matčino uzdravení a jedné noci obdržela odpověď: „Měla jsem vizi bílého buvola, když jsem se v noci probudila. Je to symbolická odpověď. Plakala jsem radostí."

Omládla jsem o několik desítek let

Někdy jedna dávka naděje k vyléčení nestačí. Někdy musí být podávána pravidelně, po delší dobu. Tak tomu bylo i v Lilianině případě. „Dlouhá série malých zázraků ve mně vzbudila naději."

Po rozvodu se Lilian téměř duševně zhroutila. Opustila svůj nádherný domov a své přátele a přestěhovala se blízko ke svým rodičům do Kansasu. Vždy snadno navazovala nová přátelství, a tak netrvalo dlouho a seznámila se s celou řadou příjemných lidí. Přesto se necítila šťastná. „*Nikdy jsem nebyla skutečně vnitřně šťastná, ani jako malé dítě.*"

V Kansasu byla neustále v depresi a cítila, že nemá tolik energie jako dříve. Zestárla o dvacet let. Nakonec se její stav zhoršil do té míry, že byla tak unavená, že stěží udržela svou hlavu vzhůru. Všechno ji bolelo. Chodila ještě do práce, avšak ztratila veškerou chuť žít. Její lékař jí řekl, že je přepracovaná a že v důsledku toho rychle stárne. Předepsal jí nejrozumnější druhy léků. Nedávno jí bylo čtyřicet, ale vypadala starší než její šestašedesátiletý otec, „který vypadá na padesát pět a má energii jako někdo, komu je pětatřicet."

Lilian přečetla všechny knížky o lékařství, jež se jí dostaly do ruky. Narazila i na knížky o Edgaru Caycem. Jako první si přečetla biografii „*Edgar Cayce - Člověk nebo zázrak*", jejímž autorem je Thomas Sugrue. Tato knížka radikálním způsobem změnila celý její život. „Bylo to, jako bych klopý-

tala tmavým tunelem a najednou někdo rozsvítil světlo, takže jsem viděla nejenom, kam jdu, ale mohla jsem se vyhnout různým překážkám." Přestala přemýšlet o svém fyzickém zdraví a začala přemýšlet o své duši. Když se tak stalo, paradoxně si k ní začaly nacházet cestu knížky o jejím zdraví. Začala se v ní probouzet naděje.

Jeden z jejích přátel jí přinesl knížku Williama G. Crooka „The Yeast Connection” o nemoci nazývané Candida albicans. Její lékař jí řekl, že má podezření, že právě touto nemocí trpí, a předepsal jí několik prášků navíc. Na chvíli se její stav zlepšil, avšak netrvalo dlouho a byla na tom ještě hůř než předtím. Přibyla hodně na váze. Její svalstvo bylo natolik ztuhlé, že nebyla schopna se dotknout svých prstů na nohou, otočit hlavu doprava nebo doleva nebo bez bolesti zvednout ruce. Cítila bolesti ve všech kloubech, neustále ji bolelo v krku a trpěla ušním zánětem. Lilian byla natolik slabá, že opět jen stěží udržela svou hlavu v normální poloze.

Jednoho dne si v místní knihovně všimla letáčku o Candidě. Zeptala se knihovnice, kdo by jí mohl poskytnout více informací, a bylo jí řečeno, aby si promluvila s Helenou. Když ji našla, bylo jí divné, jak jí tato mladá a krásná žena může pomoci. Avšak Heleniny dřívější potíže byly velmi podobné jejím stávajícím problémům.

Lilian odešla z knihovny s knihou „The Yeast Syndrome”, kterou napsali John Parks Trowbridge a Morton Walker. V obchodě se zdravou výživou si koupila vitamíny a další věci za 157 dolarů!

Ironicky, tutéž částku zaplatila za své léky, ale rozhodla se, že za pokus to stojí. O dva dny později byla schopna poprvé po mnoha měsících otočit hlavu a nemusela tak otáčet celé své tělo. Její svaly byly natolik ztuhlé, že lékař se bál cokoliv provést s její páteří. Řekl jí, že se bojí, že by mohl něco zlomit. Nyní je její páteř skoro v pořádku.

Od onoho dne, kdy Lilian poznala Helenu, změnila svůj jídelníček a brala vitamíny. „Změna je natolik viditelná, že si toho každý ve městě všiml, a řada lidí dosáhla podobného

úspěchu. Má nadbytečná kila jakoby zázrakem zmizela. Mám znovu sílu a cítím se, jako by mi bylo dvacet. Lidé mi opět říkají: Máte skutečně dvaceti sedmiletého syna? Sama na to nevypadáte! Věřím, že to myslí upřímně, neboť jsem o několik desítek let omládlá."

Občas má sice bolesti, neboť její organismus se stále ještě léčí, ale nyní má dostatek síly na to, aby se starala o druhé, když ji potřebují. *„Moje chabé zdraví mne přivedlo ke knížkám o Edgaru Caycem - ty ve mně vzbudily naději, jež vedla k mému uzdravení. Mám tak nyní možnost vést druhé po téže radostné cestě! Život je báječná věc!"*

Dcerku vyléčila svýma rukama

V případě Carrie byla léčivá naděje natolik silná, že zachránila dětský život. Jí a jejímu manželovi Chuckovi se narodila jeden a půl kilová holčička. Jejich dcerka vypadala docela normálně, a když vážila dvě kila, mohli si ji vzít domů. Po třech měsících Michalka vážila pouze dvě a půl kila a byla přijata do nemocnice.

Měla ezofagiální reflux (Jídlo se zadržuje v jícnu místo toho, aby se dostalo do žaludku) byla nutná okamžitá operace. Lékaři umístili do pacientčina žaludku trubici, pomocí níž ji Carrie a Chuck mohli krmit. Bylo jim řečeno, že pokud by trubice vypadla ven, musejí ji okamžitě vložit zpět, neboť otvor by se uzavřel a Michalka by potom potřebovala další operaci.

Po roce byla trubice odstraněna, avšak otvor se neléčil. O osm měsíců později byl otvor v Michalčině žaludku stále otevřený a jejím rodičům bylo sděleno, že bude muset být uzavřen pomocí chirurgického zákroku. Operace byla naplánována na příští měsíc.

Noc před operací měla Carrie hrozný pocit, že Michalka operaci nepřežije. Většinu noci zůstala vzhůru, modlila se a pomocí svých rukou se snažila svoji nemocnou dcerku vyléčit. *„Posílala jsem energii skrze své ruce do Michalčiny*

rány a modlila se, aby ji Bůh uzavřel." Přestože Carrie ráno cítila novou naději, její manžel se domníval, že přišla o rozum.

Cestou do nemocnice se Carrie Chuckovi zmínila o tom, že z rány onoho rána nic neprosakovalo. Chuck se však jen zasmál a řekl: *„Opravdu si myslíš, že se ta rána zacelila během jedné noci, když celých osm měsíců byla otevřená?“* V tom okamžiku ji napadlo, že má možná pravdu.

Těsně před tím, než se anesteziolog chtěl dát do práce, Carrie se zmínila o tom, že otvor vypadá jinak, a požádala ho, zda by se na něj chirurg mohl podívat. Chuck nesouhlasně zavrtěl hlavou, avšak trvala na svém. Její naděje nemohla být tentokrát zadupána do země ani Chuckem, ani kýmkoliv jiným.

K jejímu obrovskému potěšení lékař řekl, že operace skutečně není již nutná. Byla zrušena a všichni tři odjeli domů. Carrie se stala součástí zázraku; s pomocí své víry a modlitby pomohla své dcerce, aby se uzdravila.

Kolik času mi ještě zbývá

Janis trpěla bolestí ve spodní části zad. Navštívila čtyři lékaře a každý z nich jí řekl něco jiného. Pátý lékař ji poslal na rentgenové vyšetření. O dva dny později ji tento nejnovější lékař zavolal. Zprávy nebyly dobré. V oblasti, v níž cítila bolest, byl obrovský nádor. Lékař si byl na devadesát devět procent jistý, že je zhoubný. Janis okamžitě odešla z práce ve stavu šoku. Cestou domů byla schopna myslet pouze na jednu věc: *„Kolik času mi ještě zbývá?“* Příští den absolvovala v nemocnici další testy a operace byla naplánována na příští týden.

Dva dny před operací měla Janis sen. Viděla v něm svého dědečka a řadu dalších lidí, kteří byli již dlouho mrtví. Objala ho a cítila, jak z něj vyzařuje teplo. Najednou ji však od sebe odstrčil a začal se postupně ztrácet. Janis měla pocit, že se jí snažil říci: *„Tvůj čas ještě nepřišel.“* Příštího dne, poté

co byla přijata do nemocnice, řekla o svém snu matce. Ta jí řekla, že tento sen znamenal, že by neměla ztrácet naději. Krátce nato přišel chirurg, aby si s ní prodiskutoval různé možnosti chemoterapie po operaci. Stejně tak jako její matka jí řekl, aby neztrácela naději. Janis si myslela, že se oba zbláznili. „Co je naděje?“ pomyslela si. *Jak mohu mít naději, tohle je hrozné.*

Pozdě v noci, když začala usínat, ji probudil telefon vedle jejího lůžka. Byl to chirurg. „Posílám vás zítra domů,“ řekl. Janis si okamžitě myslela: „Chtějí, abych neztrácela naději a přitom mi nedokážou pomoci.“ K jejímu velkému překvapení dodal: „Další testy ukázaly, že nádor je pouze tekutina. Nemáte rakovinu.“ *„Byla jsem tak šťastná, že se to slovy ani nedá popsat,“* říká Janis.

Tyto příběhy nás nabádají k tomu, abychom v naději spatřovali velmi účinný lék. Ukazují nám, že existují i jiné než tradiční způsoby, jak bojovat s nemocí.

NADEJE JE SKROMNÁ

„...každá duše může mít rovněž naději; může být také laskavá, trpělivá a skromná.”

Edgar Cayce

Tento druh naděje není doprovázen fanfárami či vyzváněním zvonů; přichází, když trpíme nejvíce. Dodá nám sílu, abychom přestali bojovat a nechali vše na Bohu.

Díky ní jsem začal opět chodit

Když byl Tonny docela mladý, měl v pravém koleně artrozou. Doufal, že se to samo o sobě dá do pořádku. Nedalo. Doufal, že mu pomůže operace a dal svolení ke dvěma operacím. Ty však svůj účel nesplnily. Po každé operaci se snažil koleno rozhýbat a doufal, že toto jeho úsilí mu pomůže, avšak nestalo se tak.

V oněch letech Tonny často nebyl ve škole, a tak za svými spolužáky zaostával. Věřil, že nejdůležitější věcí je, aby se uzdravil. Nepřestával doufat, že se jeho stav jednoulepší a užíval různé vitaminy.

Jeho babička, aniž by cokoliv říkala, mu denně masírovala postiženou nohu. *„Nedával jsem tomuto druhu léčby přílišné naděje, obzvláště, když jsem vzal v úvahu, že všechny ostatní věci selhaly.”* S postupem času se však začalo cosi dít. Otok se zmenšil a koleno se stávalo ohebnějším.

Přestože došlo k jistému zlepšení, občas začal podléhat pocitům beznaděje. Z dnešního pohledu cítí, že kdyby byl

trochu odvážnější a nepodléhal negativním pocitům, mohl sám sobě více pomoci a nemoc mohla mít jiný průběh. „Ale," říká, „co bylo, bylo a důležité je, co je nyní." Tonnyho babička si nechávala své pocity pro sebe a neřekla o svých obavách či o naději jediné slovo. Bez jakýchkoliv známek, že by svou činnost pokládala za důležitou, prostě dál tiše masírovala jeho nohu.

Přibližně po roce byl Tonny schopen ujít deset kroků. Do dnešního dne vzpomíná na onen báječný pocit, kdy opět stál na svých nohou. Jeho babička opět nic neřekla. Vrátila se k tomu, co dělala předtím. Jeho případné úspěchy či neúspěchy její chování nezměnily, chovala se k němu stále stejně, dělala to, co považovala za svou povinnost. Nikdy si nečinila nároky na to, aby byla uznána její role, kterou hrála v souvislosti s jeho prvními deseti kroky, přestože právě díky skromné naději byl Tonny schopen se projít.

Trvalo mu to dlouho, než poznal, čím naděje byla největší a kdo tuto naději proměnil v činy. To, co jeho babička pro něj dělala, mu připadalo tak samozřejmé a přirozené, že si není jistý, zda jí někdy vůbec formálně za její pomoc poděkoval. Tonny říká: *„Díky ní jsem začal opět chodit."*

Pouze ho milovala

Colleen a její manžel poznali naději, když jejich synovi Petrovi bylo kolem dvaceti let. Byl alkoholik. Neustále si od někoho půjčoval peníze a nakonec přišel o svůj řidičský průkaz, neboť nezaplatil pojištění. Stal se na svých rodičích zcela závislým. Jeho budoucnost nevypadala příliš vábně.

Navzdory této situaci Colleen věřila, že „z toho všeho vzejde něco dobrého." Jednoho dne, když jela sama autem, ve svém nitru pocítila vůči Petrovi obrovskou lásku. Její vnitřní hlas jí řekl, aby se o něj přestala strachovat a „pouze ho milovala". Bylo jí řečeno, aby se jeho problémy nezabývala a změnila své chování. Nebylo pro ni snadné se touto radou řídit, avšak dělala, co mohla.

A vskutku. Když Colleen potlačila obavy o Petrovu budoucnost, její syn se začal měnit k lepšímu. Během šesti týdnů si našel vlastní byt blízko svého pracoviště. Přestože ho Colleen většinou doprovázela na shromáždění anonymních alkoholiků, občas tam zašel i bez ní. O dva roky později měla Colleen syna, který se uměl sám o sebe postarat.

„Stále má problémy,“ říká Colleen, „ale čelí jim.“ Colleen poznala naději ve svém automobilu. Naučila se nesnažit se řešit Petrovy problémy za něj a dala mu tak možnost, aby se s nimi sám popral. Její vnitřní hlas jí řekl, aby ho pouze milovala - a přesně to udělala.

Ano, mohu být šťastná

Naděje se vynořuje, když zoufáme nad svým osudem. Na topíme se v zoufalství. Naděje nedávno pomohla Sharon, aby se pořádně podívala kolem sebe. Sharon byla v nejnižším bodě svého života. Ve čtyřiceti ji její manžel, s nímž strávila dvacet let společného života, najednou opustil - našel si jinou ženu. Zůstala sama se svými dcerami. Cítila se mizerně.

Cestou do práce každý den plakala. Cítila se opuštěná a jeho novou přítelkyni nenáviděla. Jednoho dne ve svém autě uslyšela tichý hlas: *„Podívej se kolem. Mohla bys být šťastná.“* Byla překvapena a nechápala, jak by mohlo být něco důležitějšího než její bolest. Měla pocit, jako by jí někdo řekl: *„Nechej toho!“* Po chvíli si uvědomila, že by se neměla neustále obírat svou vlastní bolestí. Onen hlas uposlechla a podívala se kolem sebe. Všimla si, že je krásný jarní den. Květiny kvetly a ptáci zpívali. Když se nad tím zamyslela, začala se cítit lépe. V duchu dala onomu hlasu za pravdu: *„Ano, mohu být šťastná.“*

Naděje jí pomohla vyrovnat se se svými pocity zoufalství a zaměřit svou pozornost na to, co je v životě krásné, například na stromy, ptáky a květiny. Říká: *„Poté jsem se snažila žít v přítomnosti místo toho, abych se neustále zabývala*

svou minulostí, kterou jsem vinila ze své nespokojenosti. Byl to poslední den, kdy jsem cestou do práce brečela." Naděje pomohla Sharon, aby se přestala litovat a aby vzala svůj život opět do vlastních rukou. Dodává: „Jsem rozhodnuta, nezávisle na tom, co mne potká, že součástí mé budoucnosti bude štěstí."

Budete-li se někdy cítit mizerně, zkuste udělat totéž co Sharon. Podívejte se kolem sebe, podívejte se nahoru na oblohu, zhluboka se nadechněte, snažte se vnímat krásu kolem vás.

Požádal boha o pomoc

V roce 1966, poté, co Kent ukončil základní vojenskou službu, si okamžitě začal hledat zaměstnání, aby se postaral o svou ženu a malého synka.

Asi po dvou týdnech byl přijat na místo úředníka v expedici v továrně vyrábějící kuchyňský nábytek v Sioux City. Mzda byla velmi nízká a pracovní podmínky výjimečně špatné; pracoval však s plným nasazením, doufaje, že se jeho situace časem zlepší. Věřil, že *„když člověk neodmítne ani tu nejhorší práci a snaží se odvádět co nejlepší výkony, pak dříve nebo později mu bude nabídnuto něco lepšího."*

Kent se po jisté době skutečně stal vedoucím oddělení, jež poskytovalo zákazníkům úvěry. „Neměl jsem to lehké ani poté, neboť mí nadřízení řadu mých rozhodnutí zvrátili. Hodně riskovali, což později naši firmu citelně poškodilo."

Kent si časem uvědomil, že i v této nové funkci bude jeho plat nízký; mimoto se mu nenabízela možnost dalšího postupu. Byl sice vedoucím, ale jeho skutečné rozhodovací pravomoci byly dosti omezené. Přesto v této firmě pracoval dalších sedm let - do roku 1973.

Mezitím si Kent začal hledat jiné zaměstnání. Rovněž pracoval několik hodin denně v místním nočním klubu - zákazníkům předpovídal z ruky jejich budoucnost. „Z této činnosti jsem neměl dobrý pocit, zneužíval jsem svůj dar pro pochybnou zábavu."

Jeho finanční situace se stávala neudržitelnou, neměl dostatek peněz na to, aby uspokojil základní potřeby své rodiny, mimoto nad podnikem visela hrozba bankrotu. Musel něco udělat, neměl však představu, co by to mělo být.

Jednoho večera, kdy se cítil obzvláště mizerně, požádal Boha o pomoc. Říká: „Připadal jsem si jako malé dítě, jež si je vědomo své bezmocnosti. Bylo to ode mne patrně sobecké, ale řekl jsem: „Bože, nevydělávám více než 120 dolarů týdně a téměř nic v nočním klubu. Potřebuji zaměstnání, kde bych měl příjem kolem 300 dolarů týdně.“

Téhož večera se staly dvě významné věci. Za první, měl sen či vizi anděla, jenž mu řekl: „Svůj dar jsi obdržel od Boha, a nevyužívej ho proto pro pouhou zábavu.“ Za druhé, v půl čtvrté ráno u nás kdosi zazvonil. Byl to můj dobrý kamarád z vojny, který přijel z Michiganu. „Pojedeš se mnou do Detroitu,“ oznámil Kentovi, jako by to byla již hotová věc, „a budeš se mnou pracovat v automobilce.“ Kent sice tuto návštěvu vůbec neočekával, avšak považoval ji za odpověď na své předchozí modlitby.

Okamžitě si sbalil věci, rozloučil se s manželkou a nasedl se svým přítelem do automobilu. Za několik dní vydělával nezbytných 300 dolarů a někdy i více. „Peněz jsem měl nyní dost, více než kdy jindy, avšak nebyl jsem s to s nimi rozumně nakládat.“ Od roku 1973 do roku 1978 „žil na vysoké noze“.

Kent začal obchodovat s drogami. Díky této činnosti přišel o zaměstnání a byl podmíněně odsouzen na dva roky za nelegální prodej ilegálních substancí svým spolupracovníkům. Kent říká: „Bůh se mi snažil pomoci a já se mu takto odvděčil.“ Jeho rodina ho opustila a vrátila se do Iowy. Kent zůstal v Detroitu. Říká: „*Měl jsem pocit, že život pro mne skončil a že je všemu konec. Byl jsem bez peněz a doslova jsem byl nucen spát v lese a pod mosty. Snažil jsem se najít práci, ale všude mne odmítli.*“

V okamžiku nejhlubšího zoufalství se seznámil s křesťanem, který ho vyslechl a snažil se ho povzbudit. Díky němu Kent začal opět v Bohu spatřovat bytost, jež miluje své děti

a umí jim odpouštět. S jeho pomocí přestal Boha vinit za stav, v němž se ocitl v důsledku vlastních chyb.

Začala v něm klíčit naděje, avšak neměl představu, v co by měl doufat. Neměl žádnou energii, aby nějakým způsobem mohl ovlivňovat svůj život, a tak vše nechal na Bohu. Kent říká: „Tento druh rezignace ode mne vyžadoval jistou dávku odvahy, pokud však člověk věří v Boha, pak se Bůh o něj postará.”

V té době jej byli ochotni přijmout na dvou místech - v křesťanském knihkupectví a v prodejně potravin. Brzy poté byla prodejna potravin zničena tornádem, a tak volba byla jednoduchá.

V témže roce změnila jeho život další událost. Do knihkupectví za ním přišla jakási žena a začala s ním hovořit o Bohu a o léčení. Měla knížku Edgar Cayce - spící prorok, jejímž autorem je Jess Stearn, a Kentovi ji darovala.

Když ji začal číst, měl neodbytný pocit, že by se měl okamžitě vrátit domů. Cítil, že to musí udělat, i kdyby to znamenalo, že z Detroitu do Sioux City půjde pěšky. Říká: „A přesně to jsem byl rozhodnut udělat, pokud by to bylo nutné.”

Vrátil se do Sioux City a usmířil se se svou rodinou. Žili však ve čtvrti, kterou dříve postihly záplavy. Žili zde především alkoholici a narkomani. Jejich dům byl však na břehu široké a klidné řeky Missouri River. Tato široký proud vody, jenž protékal touto částí Sioux City, byl pro Kenta symbolem krásy. Stal se pro něj „klíčem naděje a vysvobození v zoufalství.”

U této široké řeky trávil celé hodiny, tiše naslouchaje vnitřnímu hlasu Boha uvnitř něj. V těchto momentech zapomínal na své všední starosti. Pociťoval uklidňující vliv řeky, jež tekla nezávisle na tom, co cítil či dělal. „Byla to duchovní oáza v poušti mých potíží.” Ona řeka byla katalyzátorem naděje, jež znamenala konec nepříjemností několika posledních let. Na břehu této řeky ho napadlo, že by mohl místní úřady požádat o pomoc. Byl přijat do rekvalifikačního kurzu a po jeho ukončení si našel práci, jež byla velmi slušně honorována, a navíc mu přinášela nemalé uspokojení.

Kent, jenž nyní již není žádný mladík, se stal lepším člověkem. Jeho naděje mu pomohla, že přestal se životem zápat a požádal o pomoc Boha. Následovaly dary ve formě snu, poté přítele, dále knížky a nakonec řeky. Dodává: „*Stíny temné minulosti se mne již nedotýkají. Jsem šťastný člověk.*”

Vezměte svůj život do svých rukou

Mauren se právě dozvěděla, že její manžel je jí nevěrný tím nejhorším možným způsobem - scházel se s její nejlepší přítelkyní. Na tuto situaci, jak říká, nikdy nezapomene.

Celé dny proplakala a nemohla jíst. Poslala své děti do školy, sedla si ke stolu a znovu plakala. Měla zlomené srdce a cítila, že její trápení nikdy neskončí. Ale dodává: „Mýlila jsem se. V levém uchu jsem uslyšela hlas mé zesnulé matky. Někteří lidé by řekli, že trpím halucinacemi, protože jsem nejedla. Hloupost. Rozhodně nepatřím mezi lidi, kteří slyší či vidí věci, jež neexistují. Moje matka zcela jasným hlasem řekla: „Mauren, nechej toho.” Najednou mi všechno ostatní připadalo méně významné.”

V tom okamžiku si uvědomila, že život po smrti není jakási báchorka či něčí výmysl, ale holá skutečnost. Po takzvané smrti naše duše žije dál. Mauren, stejně tak jako Sharon, pocítila dotek naděje, jenž jí připomněl, aby se přestala lítovat a začala se svým životem něco dělat. Mauren se postavila, onoho rána snědla miskou ovesné kaše a vykročila na cestu duchovní obnovy. Říká: „Když se mi něco během posledních dvaceti pěti let - poté, co se mi tato věc stala - přihodilo, vždy jsem si vzpomněla na sladký hlas mé matky v mém uchu.”

Její zážitek byl krátký, ale má trvalé následky. Poselství její matky nám všem připomíná, že naše bolest je jen malou částí celého obrazu našich životů a že když přijde čas, abychom svůj život vzali do svých rukou, pak tak musíme učinit.

Přemýšlejte chvíli o někom, koho znáte, kdo je jako Tonyho babička. Někdo, kdo toho příliš nenamluví, ale kdo neokázalým způsobem dělá správnou věc. Nemůžeme se jí všichni podobat. Jsme takoví, jací jsme. Avšak Tonyho babička představuje onu naši část, jež je skromná a pokorná - onu část, jež ví, co má udělat, udělá to a neočekává žádnou odměnu.

Stejně jako Sharon můžeme odmítnout stát se otroky naší vlastní bolesti a můžeme ji poslat pryč. Není snadné se bolesti zbavit. Bolest je mocná, avšak její místo může zaujmout naděje.

Naděje přichází, když díky jednoduché myšlence či tichému hlasu začneme uvažovat o nových přístupech, o novém pohledu na naše trápení.

Tento druh naděje nám napomáhá se zhluboka nadechnout, znovu se podívat kolem sebe a vymanit se ze sevření našeho vlastního zoufalství.

NADEJE JE HUMORNÁ

sp

„Naděje je jako gumový míček, jenž se uvnitř mne neustále odráží od jedné stěny ke druhé.“

Mary North

Smích je poselství vesmíru. Oznamuje dočasnou absenci obav, strachu, bolesti a nepřátelství. Smích nás osvobozuje od všech oněch myšlenek, díky nimž jsme smutní či nemocní. Během hlubokého nadechnutí, jež následuje po letmém úsměvu či nekontrolovatelném výbuchu smíchu, může přijít naděje, jež změní věci k lepšímu.

Mějte smysl pro humor

Přibližně šest měsíců před tím, než se Denisa měla vdávat, jejího potencionálního švagra Buddyho čekala transplantace jater. Byl mladý a v té době v dobré fyzické kondici, a tak všichni předpokládali, že vše dobře dopadne.

V srpnu, tři měsíce po operaci, Buddy, obklopen svými nejbližšími a lékařským personálem, jenž si ho díky jeho přátelské povaze zamiloval, zemřel.

Dnes tuto událost spojuje nejenom se svou vlastní nadějí, ale i s Buddyho nadějí. Navštěvovala ho téměř denně a pokaždé ve své posteli ležel s teniskami na nohou. Jeho lékaři mu řekli, že nošení tenisek je nejlepší prevencí proti zkrácení Achillovy paty.

Denisa si však byla vědoma i jiného důvodu, kvůli němuž Buddy tenisky nosil. Byl to jeho smysl pro humor. „Snažil se

dát všem najevo, že smrt není konec, ale krok, na který bychom měli být připraveni. Byl připraven na další život." Díky těmto Buddyho postojům jeho rodina jeho smrt nevnímala jako selhání. Bylo to přirozeně velmi smutné, nebyla to však porážka.

Denisina svatba nebyla zrušena, či dokonce odložena. Byla krásnou, šťastnou nevěstou, neboť věděla, že by si to tak Buddy přál. *„Naučila jsem se od něj, že naděje nemá nic společného s tím, vyvíjejí-li se události podle našich představ, a že smrt není cosi, kvůli čemu bychom si museli sundat své boty!“*

K uzdravení smíchem

Naděje je schopna otevřít naše srdce a umožnit tak dobrým pocitům, aby je očistily od nánosů zoufalství a deprese. Nemůžeme zastavit tok radosti, když se smějeme. Díky smíchu můžeme zapomenout na naše potíže a začít tak dávat svůj život do pořádku.

Před dvaceti lety se zdravotní sestřička Shelly od jedné své pacientky nakazila hepatitidou. Nemoc se stala chronickou a byla nemocná během následujících tří let. Jeden čas bylo její onemocnění natolik vážné, že lékař jí nedával více než tři roky života.

Léky, jež jí předepsal lékař, měly vedlejší negativní účinky, a tak je přestala užívat. Její zoufalství a hněv byly obrovské. Byla rozzlobená, že se nakazila, když pečovala o někoho jiného, nechápala, jak je možné, že moderní lékařství jí není s to pomoci.

„Potom jsem v televizi viděla zábavný pořad Burns a Aleen. Začala jsem se smát a do mého života si okamžitě našla cestu naděje. O několik dní později jsem sledovala pořad Gildy Radnerové - a opět jsem se smála. Příští týden jsem se začala modlit a konečně se objevily první známky zlepšení." Shelly věří, že za obrat k lepšímu vděčí svému smíchu, skutečnosti, že zapomněla na svou bolest a přestala se zlobit. Jejím prvním krokem k uzdravení byl smích.

Jakmile se začala uzdravovat, začala si ihned hledat práci - měla příliš mnoho nezaplacených účtů. Po čase byla přijata v detoxikačním středisku a ulevilo se jí, že mohla postupně splácet své dluhy.

„Nečekala jsem, co vše se naučím od svých pacientů. Pomohli mi vnímat sama sebe a svět kolem mne v jiném světle. Pochopila jsem, že vůči řadě věcí, včetně mé hepatitidy, jsem bezmocná. Naučila jsem se důvěřovat vyšší síle. Díky svému zlepšujícímu se stavu jsem poprvé v životě měla pocit, že nikdy nebudu se svými potížemi sama.“

Nezabývejte se vlastním neštěstím

Joe se úmyslně rozhodl pro střední školu, kde nikoho neznal. Byl vždy velmi společenský a na základě svých předchozích zkušeností si byl jistý, že si mezi novými spolužáky najde řadu nových kamarádů. Skutečnost však byla poněkud jiná a celý první rok se cítil osamělý do té doby, než se začal smát.

Okamžitě poté, co škola začala, si Joe uvědomil, že je nešťastný, a snažil se najít způsoby, jak by tento stav mohl změnit. Hovořil o svém problému s jinými studenty, dokonce i s učiteli, avšak nikdo mu nebyl s to nabídnout uspokojivou odpověď. Tato situace trvala více než rok. Poté jednoho večera během vánoc ve svém pokoji sám sledoval televizní pořad Zigynovi Vánoce. Když tato legrační jednohodinová show skončila, Joe si uvědomil, že po celou dobu jejího trvání se usmíval a dobře bavil. Rovněž si uvědomil, že svoje pocity osamělosti překoná, bude-li DRUHÝM ROZDÁVAT RADOST.

Byl natolik zaneprázdněný hledáním způsobů, jak by se mohl stát šťastným, že zapomněl na druhé. Vydal příliš mnoho energie tím, že se zabýval vlastním neštěstím, že byl velmi překvapen tím, jak snadné je stát se šťastným. *„Bylo mi to najednou všechno tak jasné.“* Lidem, u nichž dříve hledal odpovědi na své otázky, se nyní snažil rozdávat ra-

dost. Nyní, o deset let později, jsou jeho přáteli. Jedna z nich se dokonce stala jeho manželkou.

Smrt neexistuje, život pokračuje dál

Gerti šla po ulici a vychutnávala krásný den, když ji zastavila sympaticky vypadající postarší žena, kterou nikdy předtím neviděla: „Ráda bych vám poděkovala za váš lístek, který jste mi poslala po smrti mého manžela.“

Gerti žije v obrovském paneláku s 253 byty a marně se snažila vzpomenout si, o koho se jedná. „Proč mne ta žena zastavila a kdo je ten muž, o němž hovoří?“

„Jsem Janova matka,“ řekla. „Můj manžel zemřel přibližně před pěti měsíci. Vzpomínáte si?“ Samozřejmě, Gerti znala Jana jako jednoho ze spolumajitelů jejich domu. Byl stále ještě svobodný a svůj byt na pobřeží New Jersey navštěvoval pouze o víkendech. Chtěla dál pokračovat ve své cestě, když vdova začala opět hovořit. Nejdříve Berti řekla, že se jmenuje Bernice. Zmínila se o tom, jak dobře se Jan o svého otce staral předtím, než zemřel. Vzal ho s sebou na výlet do Evropy, kde se „tátovi“, jak ho něžně nazývala, ohromně líbilo.

Měla pocit, že Berti nikdy nepřestane mluvit, a netrpělivě přešlapovala z jedné nohy na druhou. Bernice pokračovala: „Táta měl hroznou nemoc. Měl to, čemu se říká **Sklerodermie** (neléčitelná komplikovaná kožní nemoc). Potom se objevily další komplikace. Dokonce mu musela být amputována noha. Bylo to strašné. Několikrát měl srdeční mrtvici. Když se to stalo naposledy, lékař mi řekl, že je mrtvý.“

Když si na tyto chvíle vzpomněla, v jejích očích se objevily slzy. „Celou cestu do nemocnice jsem se modlila: Bože, neber mi ho teď. Měli jsme se tak rádi.“

Byl umístěn na jednotku intenzivní péče a po chvíli začal opět dýchat. „Byla jsem tak šťastná. Plakala jsem jako malá holčička. Žili jsme spolu padesát jedna let a byl to velmi hodný člověk.“

Gerti trpělivě kývla hlavou, zatímco Bernice pokračovala: „Lékaři mu sice zachránili život, ale choval se tak, jako nikdy předtím. Byl rozzlobený jako mokrá slepice. Nechápala jsem, co do něj vjelo. Místo toho, aby byl rád, že je naživu, nadával všem kolem sebe a obzvláště mně.“ „Proč jste mně nenechali zemřít?“ rozčiloval se. „Nestál jsem o to. Byl jsem v nebi. Viděl jsem neuvěřitelně nádherná místa. Nechtěl jsem se vrátit.“

Při představě, jak si tento rozzlobený muž stěžuje na to, že ho přivedli k životu, a jak se Bernice trápí, se Gerti neubráníla úsměvu. Pomyslela si: Kdo jaktěživ slyšel něco podobného? V duchu si představila, jak se ho Bernice snaží probudit, zatímco on se vzpírá jako neposlušné dítě.

Gerti se naklonila k Bernice a objala ji. Brzy se obě této představě srdečně zasmály. Bernice se nato na chvíli zamyslela a poté dokončila svůj příběh. Táta jí řekl: *„Řekli mi nahoře, že se musím znovu vrátit na zem, abych zde ostatním řekl, že smrt neexistuje, že život pokračuje dál... O týden později táta umřel - tentokrát bez boje.“*

Bernice si neuvědomila, že Gerti si z jejich setkání odnášela humorný příběh plný naděje o životě na druhé straně. Když Gerti otvírala dveře do svého bytu, věděla, že má dar, který bude moci sdílet se svými přáteli a sousedy.

Zkuste meditovat

Humorná naděje přichází k různým lidem různými způsoby - v tomto případě navštívila chlapce na jejich výletu do hor. Korrine se rozhodla, že vezme své tři syny a jejich tři přátele na lyžařský výlet do nedalekých hor. Pro většinu z nich to byla nová věc. Přespali v chatě babičky jednoho z chlapců, aby ráno neztráceli čas jízdou autem.

Brzy ráno se šest chlapců usadilo do auta. Když se chtěli rozjet, zjistili, že cesta je samý led. Trvalo jim téměř hodinu, než ji upravili tak, aby byla sjízdná. Pomalu projížděli mezi strmými kopci, až se konečně dostali na hlavní silnici. Cor-

rine přidala plyn, ale auto jelo stále velmi pomalu. Nakonec se úplně zastavilo. Když všichni vystoupili, zjistili, že právě zadní kolo se vůbec neotáčí. Zamrzlo.

Ocitli se sami uprostřed neznámé krajiny, desítky kilometrů od místa, kam měli namířeno. Jeden z motoristů jí navrhl, že až dojede k nejbližšímu telefonu, zavolá odtahovou službu. Corrine, která byla téměř čtyři sta kilometrů od svého domova se šesti zklamanými chlapci, se tato alternativa příliš nelíbila. Bála se drahé opravy a ztraceného času.

Na chvíli se zamyslela, poté se nadechla a řekla posmutnělým chlapcům: „*Nasedněte do auta. Zkusíme něco. Bude-me meditoval.*“ V autě se ozvala salva smíchu. Začali se vzájemně škádlit, chvíli trvalo, než se ztišili. Corrine jim poté popsala cvičení, jež se naučila.

Nejdříve všichni zhluboka dýchali, poté se snažili uvolnit svaly. Bylo takové ticho, že téměř slyšela tlukot jejich srdcí. Poté je požádala, aby si ve své mysli představili obraz zablokování kola. Nato jim řekla, že je silnou čarou „přeškrtni“. Potom si měli vybavit obraz pomalu se roztácejícího kola. Konečně si měli představit, jak jedou k cíli své cesty.

Když po chvíli všichni otevřeli oči, Corrine řekla: „Nyní nastartuji auto, kolo se bude točit a budeme mít báječný den.“ Vzpomíná si: „V autě vládla báječná nálada. Otočila jsem klíčkem, přidala jsem plyn - všichni jsme uslyšeli prasknutí - kolo se poté začalo točit a vyjeli jsme vstříc nádhernému dni.“

Celá nehoda nás zdržela dvě hodiny, avšak žádný z účastníků výpravy si na onen zážitek nestěžoval. Nepochybuji o tom, že jejich smích, naděje a očekávání ono kolo uvedly do pohybu.“

Čím více se smála, tím lépe se cítila

Naděje vlétla do Juditina života a doslova se jí posadila na hlavu, aby ji přesvědčila, že legrace je nezbytnou součástí zdravého života. Jedné noci ji probudila ohromná

bolest. „Trhala moje střeva a páteří se dostala i do nohy.“ V tom okamžiku si uvědomila, že zdraví vždy považovala za samozřejmou věc. Nyní jí bylo jasné, že tomu tak není.

V té době jí život příliš mnoho radostí nenabízel. Po pětadvaceti letech manželství se rozvedla. Nedávno zemřel její otec a tak byla sama a k tomu ještě nemocná. Cítila hrůzu, když jí bylo řečeno, že ve spodní části břicha a v prsu má vředy.

Takový druh bolesti nikdy předtím nepoznala. Říká: „Bylo to pro mne kruté probuzení. Příjemný stav, v němž jsem se během předchozích čtyřiceti pěti let nacházela, byl najednou zničen démony, kteří mučili mé tělo i mou mysl. Bolest byla nesnesitelná. Musela jsem se probudit.“

Judita byla nucena si položit otázku: *„Jak se člověk s takovým utrpením může vyrovnat?“* Neměla žádnou představu. Celý svůj život měla mimořádně dobré zdraví a nadbytek energie. Měla jí tolik, že byla málo trpělivá jak vůči sobě, tak i těm, kteří jí tolik neměli.

Zdánlivě byla ušetřena i emoční bolesti. Kdykoliv se v minulosti setkala s čímkoli nepříjemným, dokázala to ignorovat. Věřila, že se bude cítit dobře, pokud své negativní pocity v sobě potlačí a nedovolí jim, aby se projevíly v podobě slz či hněvu. Vzhledem k tomu, že její otec byl lékař, věřila v moc medicíny, byla přesvědčena o tom, že ji vyléčí jakási zázračná pilulka nebo operace. Navštívila řadu lékařů. Poté, co se podrobila nejrozumnějším testům, si uvědomila, že její stav se nejenom nelepší, ale dokonce se zhoršuje. Navštěvovala psychoterapeuta a dva různé chiropraktiky. Pravidelně pila čaj z léčivých rostlin. Dočasně, na dobu několika dnů, občas pocítila úlevu, avšak dříve nebo později bylo vše při starém. Necítila vůbec žádnou naději.

Stav jejích střev se nyní zhoršil natolik, že snídaně, oběd a večere pro ni byly noční můrou. Na vše, co snědla, její organismus reagoval negativně. Došla tak k závěru, že je na většinu potravin alergická. Doslova umírala hladu a nevěděla, co by měla dál podniknout. „Konečně jsem si uvědomila, že jsem ke své tělesné a emoční bolesti přistupovala tak ja-

ko vždy předtím - snažila jsem se je ovládat a přemoci. Nic nefungovalo. Dokonce jsem nebyla s to vůbec nic sníst."

Sužována bolestí, Judit poklekla vedle své postele a zavolala na Boha, o němž byla přesvědčena, že ji opustil. Rozplakala se a nakonec se zcela poddala vyšší moci. V tom okamžiku se stala neobyčejná věc. *„Celé mé tělo bylo zaplaveno těžko popsatelným pocitem. Neměla jsem žádné vize, neslyšela jsem žádné hlasy z nebe, najednou jsem věděla, že chci-li se uzdravit, pak musím respektovat potřebu své duše. Klečela jsem na kolenou a plakala jsem, avšak poprvé po dlouhé době jsem pocítila klid.“*

Judit navštěvovala kurz, jehož cílem bylo účastníkům pomoci „odevzdat svůj život síle a moci, jež je větší než my sami.“ Přestože duchovní aspekt tohoto programu jí unikal, jednotlivá setkání pravidelně navštěvovala, neboť z nich měla velmi dobrý pocit a vždy odcházela vnitřně posílněna. Dalšími nástroji na její cestě k uzdravení byly modlitba a meditace. Ačkoliv k meditaci měla zpočátku jistou nedůvěru, ke svému překvapení zjistila, že během meditování její bolesti do jisté míry ustoupily.

V té době se rovněž seznámila s člověkem, jenž komunikoval s duchy zemřelých. Nejprve vůči tomu zastávala velmi skeptický postoj. Přijatá poselství již však oslovila a zbavila ji některých jejích obav. Rovněž záhadným způsobem navázala kontakt se svým bývalým kolegou, jenž ji zavedl k velmi nadanému senzibilovi. Přestože jí její intelekt říkal, že je to absurdní ztráta času a peněz, začaly se dít pozoruhodné věci, jež nebylo možné racionálně vysvětlit.

Do rukou se jí začaly dostávat jisté knížky - darovali jí je nebo doporučili její přátelé, našla je v čekárně u lékaře, nebo upoutaly její pozornost v knihkupectví. Jednou z nich byla kniha Dr. Geralda Jampolského *Hlásej pouze lásku*. V tomto klenotu autor své čtenáře seznamuje se sedmi principy obsaženými v bestselleru *Kurz zážraků*. Bod, který ji zaujal nejvíce, se týkal dosažení klidu mysli. V té době soustřeďovala svou pozornost na klid mysli, nikoliv však naději.

Klid mysli byla věc, již neznala během celého svého dětství. Celý svůj život žila s alkoholikem. Tomuto zlu propadli její rodiče, potom její manžel a nakonec i její syn. Položila si otázku: „Jak by někdo, kdo se pokouší pomáhat blízkým, jež jsou alkoholici, mohl zůstat klidný?

Pokračující bolest ji přinutila, aby svou pozornost obrátila k oněm částem svého já, jež dlouhou dobu zanedbávala. Pochopila, že klid, po němž touží, nelze najít vně nás. Žádný guru či senzibil jí v tomto ohledu nemůže pomoci více než lékaři, které navštívila. Judit si začínala uvědomovat, že chce-li se zbavit bolesti, pak vyléčení musí přijít zevnitř.

Byla zde však i další věc. *„Když jsem se snažila najít řešení svých potíží, zapomněla jsem, jak si hrát a radovat se ze života.“* Naštěstí jí humor připomenul, že by se ve své snaze nalézt klid mysli neměla brát vše tak vážně. Jako učitelka základní školy vždy ráda pracovala s dětmi a věří, že jejich pozitivní energie na ni měla kladný vliv. Nečekala, že naděje vstoupí do jejího života skrze její vlastní žáky.

Jednoho dne měl ve škole vystoupení kouzelník a jeho pomocník. Představení se konalo v tělocvičně a asi dvě stě dětí sedělo na podlaze. Nebylo tam pódium, a tak jim byla vyhrazena přední část tělocvičny. Učitelé seděli na skládacích židlích podél stěny. Judit byla ráda, že se na chvíli mohla uvolnit a být pouhým pasivním divákem. Bolest a nedostatek energie se podepsaly na jejím entuziasmu učit svých jedenatřicet žáků.

Byla potěšena kouzelníkovou šikovností a zručností. Ze svého klobouku vytáhl bílého králíka a udělal několik kouzel s překrásnými bílými holubicemi. Na konci této části představení držel obě holubice ve svých rukou a poté je vyhodil nad hlavu. Jedna z nich se poslušně usadila ve své kleci u kouzelníkových nohou. Druhá k překvapení všech přítomných přeletěla celou tělocvičnu, nakroužila nad Juditinou hlavou, přistála na ní- a seděla tam!

Žáci se náramně bavili a ukazovali si na ni. Kouzelník se tvářil dosti nešťastně, zatímco jeho pomocník se prodíral mezi sedícími dětmi, aby neposlušnou holubici chytil a dal

ji do klece k jejímu partnerovi. Judit se bála, aby onoho nebohého tvora nevylekala, a tak nehnuté seděla s holubicí na své hlavě. Mladý pomocník se jí omluvil, sundal holubici z její hlavy a vrátil se na své místo.

Judit se konečně začala smát a smála se zbytek celého dne. Čím více se smála, tím lépe se cítila. Pochopila, že její předchozí chybou bylo, že se neuměla radovat ze života. Holubice na její hlavě byla pro ni znamením, že konečně obdržela dar klidu mysli. Musela se smát tomu, co vše se muselo stát, aby našla naději.

„Od té doby se v mém životě přihodila řada zázraků. Bolest vystřídalo radostné očekávání, co přinese další moment. Humor, jenž mne obklopuje a jenž ze mne vyzařuje, je zdrojem naděje nejen pro druhé, ale obzvláště pro mne samotnou.“

Úsměv nic nestojí

Výbuch smíchu je schopen nás vnitřně očistit a napomoci nám podívat se na svět kolem z trochu jiného úhlu. Totéž však dokáže i jednoduchý úsměv. Cloie, jež šla z práce domů, poznala naději prostřednictvím úsměvu. Vál prudký vítr, a tak šla se sklopenou hlavou, pevně držíce svou kabelku. Měla za sebou obzvláště nepříjemný den a nechybělo mnoho, aby se rozplakala.

Slyšela opakované houkání jakéhosi automobilu - nic neobvyklého ve velkém městě. Avšak v tomto případě jí připadalo trochu zvláštní. Když se podívala kolem sebe, spatřila velké nákladní auto, jehož posádku tvořili tři muži. Řidič na ni mával a usmíval se. Colie se znovu podívala kolem sebe, zda zde není někdo jiný, na koho se usmívá. Myslí jí prolétly otázky a odpovědi:

Mává na mne? - Ano.

Znám ho? - Ne.

Co ode mne chce? - Úsměv.

Znovu se na ni usmál a pokračoval v jízdě.

Tato šťastná výměna úsměvů v ní probudila naději. Říká: „Na vlastní kůži jsem pocítila, jak Bůh používá druhé, aby nám sdělil to, co potřebujeme znát. Od té doby mám pocit, že jsem součástí boží rodiny, a to mi napomáhá, abych se usmívala.“

Nepříjemná situace je pouze dočasná

Ve věku padesáti sedmi let se Jason stal jednou z obětí ekonomické krize. V rámci snižování počtu zaměstnanců přišel o práci, a tak se rozhodl přestěhovat zpět domů do Utahu. Díky jeho vážným finančním potížím mu nebylo lehké u srdce a přemýšlel o tom, co by za stávající situace mohl podniknout. Když konečně onu noc usnul, měl sen. Ve svém snu byl v hotelovém pokoji a do pokoje k němu vešel bavič Bob Hope! (Slovo „hope“ znamená v češtině „naději“ - pozn. redakce.)

Když se Jason probudil, okamžitě si uvědomil symbolický význam svého snu. Jeho stávající situace byla pouze dočasná - neboť byl v hotelu - a návštěva Boba Hopeho znamenala, že do jeho života přicházela naděje a že bude opět šťastný. O několik dní později mu zavolal dobrý přítel a nabídl mu práci. Jasonovi se nyní daří velmi dobře. Je však stále vděčný za způsob, jakým dala o sobě naděje vědět - v podobě známého komika a baviče.

Měla jsem opět pro co žít

Iv tomto případě si naděje našla cestu do života matky tří dětí pozdě v noci. Je tomu již třicet let, co naděje změnila Robertin život a životy ostatních členů její rodiny.

Když bylo Robertě dvacet osm let, nervově se zhroutila a několikrát se pokusila o sebevraždu. Byla hospitalizována a léčena elektrickými šoky, avšak nic jí nepomáhalo. „Měla

jsem pocit jako bych se ocitla na dně hluboké studny a nemohla se dostat ven. Dokonce jsem ani nevěřila, že bych se někdy chtěla ven vůbec dostat."

Poté měla několik snů, během nichž slyšela zvonění telefonu, a když ho zvedla, kdosi jí řekl: Bůh tě miluje. V té době se nenáviděla. Vše kolem sebe viděla v negativním světle a postrádala jakýkoliv smysl pro humor.

Jedné noci zaslechla v polospánku tři ženské hlasy přicházející skrze její okno ze zahrady. Zdálo se, že ony tři ženy se velmi dobře baví, vtipkovaly se a smály. Uvědomila si, že se bavily o ní. Zprvu se cítila dotčena, avšak poté získala pocit, že ji milují, přestože o ní mluvily, jako by byla rozmazlené a frustrované dvouleté dítě. Hovořily o tom, jakým způsobem jsou její nemoci postižení její manžel a děti. Do té doby Roberta myslela pouze na sebe, vůbec jí nepřišlo na mysl, že trpí i její rodina.

Jedna z žen řekla: „Nemají to s ní vůbec lehké." Potom druhá dodala: „Kdyby alespoň měla trochu smyslu pro humor." Po probuzení byla Roberta plná naděje. *„Měla jsem pocit, jako bych se znovu narodila. Měla jsem opět pro co žít. Byla jsem rozhodnuta najít ve svém životě humor. Mimoto jsem se rozhodla, že zbytek své energie věnuji svým dětem a postarám s o to, aby nikdy nepoznaly to, co já."*

Postupně se naučila rozeznávat humorné aspekty každodenního života. Naučila své děti uklízet, nakupovat, vařit a řadu dalších věcí. Díky ní byly schopny se o sebe postarat. Otevřeně spolu hovořili o řadě otázek, obzvláště o sexu.

Roberta přečetla řadu knížek o depresi a jejích příčinách. Zúčastnila se skupinových sezení a její smysl pro humor se postupně rozvíjel. KE ZMĚNĚ VŠAK NEDOŠLO OKAMŽITĚ. JEDNOHO DNE SI UVĚDOMILA, ŽE KDYŽ SE STARALA O SVÉ DĚTI, SNAŽÍCE SE, ABY SE CÍTILY MILOVÁNY A ABY V JEJICH ŽIVOTECH NECHYBĚL HUMOR, ZAPOMNĚLA NA SVÉ VLASTNÍ PROBLÉMY A NAKONEC TO BYLA ONA, KDO ZÍSKAL NEJVÍCE.

„Moje děti jsou nyní již velké a jsou šťastné. Rozvedla jsem se se svým manželem, zůstali jsme však dobrými přáteli."

teli. A ony tři ženy? Myslím si, že to jsou moji andělé strážní." Nyní je šťastná a plná naděje.

Je načase, abychom ve smíchu spatřovali nástroj, který můžeme použít v okamžicích stresu, zoufalství a nemoci.

Půjčete si legrační video, nebo se podívejte na veselohru v televizi.

Pokud by vám tyto věci nepomohly, pak nejlepším místem, kde můžeme nalézt štěstí, je místo, kde se smějí děti. Nikdo nenís to odolat tomuto druhu čisté radosti.

Budete překvapeni, jak dobře se budete cítit.

NADĚJE JE OBNOVITELNÁ

Umožněte lásce; životu a naději, aby se staly motivujícími silami vašich myšlenek a každodenních skutků.

Edgar Cayce

Tak jako všechny ostatní barvy naděje obnovitelná naděje má jisté charakteristické rysy. Přichází opakovaně. Je evokována vzpomínkami v podobě barev, písní, slov a vizí. Její kořeny jsou v dobách, kdy jsme se cítili obzvláště milováni, šťastní nebo pyšní. Avšak s pomocí pečlivě volených myšlenek, jež obnovují naději, můžeme překonat naše dnešní trápení a potíže.

Pamatuj, že zítra bude nový den

Anais vyrůstala v padesátých letech v Norsku. V té době byl populární folkový zpěvák Alf Proeyesen. Jeho styl se jí hluboce dotýkal, již jako desetileté děvče milovala texty jeho písní:

*„Zítra dostaneš nový den,
jenž je čistý a nepoužitý
s bílými listy papíru a
novými pastelkami...”*

Když Anais tato slova poprvé uslyšela, přestože si to neuvědomila, natrvalo se spřátelila s obnovitelnou nadějí. Když se jí jako dospívající dívka cokoliv nepříjemného přihodilo, slova této písně jí připomněla, že zítra bude nový den a že jej bude moci začít bez jakékoliv skvrny jak na vnější, tak

i vnější straně svého srdce. Jako dospělá si uvědomuje, že „nové pastelky“ představují řadu způsobů, pomocí nichž našla svoji obnovitelnou naději.

Tentýž den, kdy jí její lékař sdělil, že má rakovinu, jí zavolala velmi blízká přítelkyně. Pršelo a všechno vypadalo šedě a ponuře. Potom řekla: „*Pamatuj si, že i šedá barva je krásná.*“ Anais se podívala z okna a všimla si, že skrze oblaka prosvítaly sluneční paprsky. Našla další novou pastelku.

O pět let později začala mít vážné potíže ve svém manželství. Jednoho dne jí jiná přítelkyně řekla: „*Zelený strom, jenž se ohne, se nezlomí.*“ Opět si vzpomněla na svůj vlastní zdroj obnovitelné naděje a našla v sobě sílu dál žít.

Poté, co strávila několik let ve Spojených státech, je nyní opět doma v Norsku. Již dvacet let žije se svojí rakovinou, aniž by měla nějaké větší zdravotní potíže, a vyřešila své manželské problémy.

Svou situaci můžeš vždy změnit

Pearl se spoléhá na svou obnovitelnou naději již osmdesát pět let. Když navštěvovala základní školu, zemi svíraly pařáty ekonomické krize. Učitelka, jež je učila šití, jim řekla, aby si příští den přinesli svůj vlastní materiál.

Když přišla domů, její teta Meg jí namísto látky dala použité papírové sáčky. „Na látku peníze nemáme,“ řekla.

To, co nazývá svojí „výhrou“, vzala příští den do školy a vzpomíná si, že „učitelka na tento druh situace nebyla připravena.“ Nechápatě se na ni podívala a řekla: „Beznadějné, beznadějné.“

Po návratu domů řekla Meg, co se přihodilo.

„Nemyslela tím, že jsi beznadějný případ, ale že beznadějná je tvoje situace. To je rozdíl. Svou situaci můžeš vždy změnit.“

Meg své tetě uvěřila a kurz šití dál navštěvovala. Naučila se, co mohla, přestože na konci roku dostala pětku, neboť neušila jedinou věc.

Během následujících let však Pearl ušila vše možné, počínaje záclonami a konče povlaky na křesla. Naposledy své znalosti využila před dvěma lety. Během několika posledních let byla nemocná. Přestože jí za několik let bude devadesát, odmítá si připustit, že by její nemoci měly co do činění s jejím věkem. Lékař zjistil, že je alergická na syntetická vlákna. Lék? Pearl se dala do šití svých vlastních šatů. Říká: „Díky Bohu za šicí stroj, vlnu, bavlnu, hedvábí a naději!“

Když udělám vše, co je v mých silách, nakonec vše dobře dopadne

Leah objevila naději, když jí bylo dvacet jedna let. Byla již tři roky vdaná a čekala své první dítě. Dítě chtěla mít již několik let a byla proto nadšená, když se dozvěděla, že otěhotněla. Měsíce, jež následovaly však byly plné obtíží a zklamání.

Pracovala na plný úvazek a neustále byla vyčerpaná. Její manžel si bezúspěšně hledal zaměstnání; měli vážné finanční potíže. Před několika měsíci zemřel její děda a museli se přestěhovat z bytu, jehož byl majitelem. Vzhledem k tomu, že za sebou zanechal řadu dluhů, tento byt bylo nutné prodat. Leah se nakonec zhroutila a byla převezena na týdenní pozorování do nemocnice. Přestože tam odpočívala, nemohla se ubránit obavám o své dítě.

Konečně její manžel našel práci, avšak po měsíci firma zkrachovala a za poslední týden nedostal zaplacen. Krátce nato byl pro změnu hospitalizován on - čekala ho operace kýly. Nejenže byl nyní bez práce, ale dokonce ztratil chuť si něco hledat. Tato stresová situace se nepříznivě projevila v jejich vzájemném vztahu a nevycházeli spolu dobře.

Když se blížil den porodu, Leah byla čím dál nervóznější. Její obavy byly dále posílněny skutečností, že po porodu chtěla zůstat se svým dítětem doma a nechtěla chodit do práce, avšak díky jejich finanční nejistotě se tohoto kroku bála.

Světlý okamžik přišel, když se jí narodila krásná a zdravá holčička. Leah byla pyšná jak na ni, tak i na sebe, jakým způsobem porod zvládla. Naneštěstí tyto momenty radosti netrvaly dlouho, neboť věděla, že ji čekají těžké časy.

Týden poté, co se jí holčička narodila, ji s obdivem pozorovala, když spala. Cítila k ní obrovskou lásku a byla nevýslovně šťastná, že je její matkou. Přesto se neustále děsila budoucnosti a trpěla nevysvětlitelnými žaludečními potížemi.

Jednoho dne však do jejího života vstoupila naděje. *„Na jednu jsem věděla, že když pro své dítě udělám vše, co je v mých silách, nakonec vše dobře dopadne.“* Přestala chodit do práce a její žaludeční potíže zmizely. O měsíc později byla jejímu manželovi nabídnuta tři místa během jednoho dne. *„Neměli jsme to stále lehké, ale věci se začaly měnit k lepšímu. Když se nyní, o šest let později, dívám na své děti, věřím, že budou v životě šťastné.“*

Poznal jsem, že smrt neexistuje

Richardova první zkušenost s nadějí se datuje do doby, kdy ukončil střední školu. Oba jeho dědové byli pastory v několika kostelech v jeho malém rodném městě, a tak byl vychováván, „aby se bál pekelného ohně a věčného zatracení.“

Jeho rodiče se rozvedli, když mu bylo deset let, a jeho matka vychovávala všechny své tři děti. Na konci střední školy si uvědomil, že jeho rodné město mu nemá co nabídnout, a proto se rozhodl vstoupit do armády. „Doufal jsem, že si rozšířím své vzdělání.“

Nejdříve prodělal základní osmitýdenní výcvik. „Bylo to osm hrozných týdnů. Neustále na nás někdo křičel, všichni jsme byli pod ohromným duševním i fyzickým tlakem. Říkali, že z nás udělají muže. Musím se přiznat, že jsem si o tomto jejich tvrzení myslel své.“ Po těchto osmi těžkých týdnech byli převeleni do Ft. Benning.

V autobuse jim bylo řečeno, že jejich dosavadní výcvik byl ve srovnání s tím, co je čeká, mateřskou školkou. „Nelhali!“ říká Richard. Od okamžiku, kdy přijeli do nové posádky, byl jejich život neustálý boj. Od čtyř od rána až do půl dvanácté nebo do půlnoci, pokud měli štěstí.

Jednoho dne absolvovali padesátikilometrový nucený přesun za osm hodin. Richard říká, že chtěl zemřít. Bolelo ho celé tělo, obzvláště nohy a chtělo se mu plakat. Podařilo se mu dostat do postele. Maje pocit, jako by nastal konec světa, najednou ucítil na svém čele čísi dech. Pomyslel si, že patří jinému vojákovi. Bylo by to však velmi podivné, neboť ležel úplně nahoře, blízko stropu. Otevřel oči a uvědomil si, že tam nikdo není.

V tom okamžiku zpanikařil: „První věc, jež mne napadla byla - můj Bože! Co je to? Neměl jsem žádnou představu o tom, co by to mohlo být. Neuměl jsem si to vůbec vysvětlit.“ Richard proto došel k závěru, že se jednalo o jakousi halucinaci, neboť kdyby tomu tak nebylo, pak by se to znovu opakovalo. Jen si to pomyslel, okamžitě to cítil znovu. V tom okamžiku dech cítil na svých rozbolavělých nohou pod přikrývkou. Tentokrát však zachoval klid, neboť pocítil přítomnost jakési vyšší bytosti. Říká: „Nikdy jsem ve svém životě nepocítil tolik lásky, soucitu a radosti. Nedá se to vůbec popsat. Uvěřil jsem v existenci vyšších neviditelných sil. Uvěřil jsem v Boha, ale především do mého života vstoupila naděje, že někdy v budoucnu budu mít opět možnost pocítit boží lásku.“

O několik let později byl Richard přemístěn do Německa. Jedné noci byl znovu probuzen duchem. Tentokrát mu duch připadal jako starý dobrý přítel. Vyzval ho, aby se s ním vydal na cestu. Vznesl se ke stropu a ze shora spatřil své spící tělo.

Prošli stropem a navštívili spolu místa, která Richard nikdy neviděl. Byl to úchvatný zážitek, během něhož se seznámil s mnoha tajemstvími. Po chvíli se vrátili zpátky. Proletěli skrze střechu a strop a Richard opět spatřil nehybné tělo na své posteli. Vycítil, že by se do něj měl opět vrátit.

V tom okamžiku se probudil ve své posteli. Byl ohromen tím, co se právě stalo, a věděl, že to nebyl pouze sen.

Dnes, o dvacet let později, říká: „To, co jsem poznal, se mnou bude v okamžiku smrti. A co jsem poznal? Poznal jsem, že smrt neexistuje, neboť jsem se ocitl na druhé straně života, na straně, kterou nazýváme smrtí. Smrti se již vůbec nebojím. Mám naději, jež se mnou doufám zůstane i během mých budoucích životů.“

Vždy jsem věřila, že z toho vyroste

Phyllisin syn Parker měl jako dítě vážné problémy se svým chováním. Již od jeho šesti let s ním chodila na pravidelné konzultace k psychologovi. Trvalo jí celý rok a půl, než našla školu, jež by ho přijala.

Psychologova pomoc nebyla příliš účinná. Navštívili spolu další lékaře, ti se však ani nedokázali shodnout na tom, co vlastně Parkerovi je. Poslední diagnóza zněla: hyperaktivita s neschopností se soustředit.

Přestože Phyllis navštěvovala řadu kurzů pro rodiče problémových dětí, v žádném z nich se nedozvěděla, jak by mohla svému synovi skutečně pomoci. Nedávno ji dokonce napadl s baseballovou holí. Přestože ji neuhodil, dodnes jsou na stěně jejího obývacího pokoje viditelné stopy jeho nečekaného útoku. Zavolala policii a Parker byl přemístěn do nápravného zařízení pro mladistvé. Z jakéhosi důvodu se poté Parkerův stav začal zlepšovat. Phyllis nyní říká: „Již není hyperaktivní. Zdá se, že zmizely i jeho potíže se schopností soustředit se - je schopen se mnou hovořit o svých problémech, aniž by se z ničeho nic postavil a odešel.“

Phyllis říká, že to byla její naděje, jež jim oběma pomohla. *Již od začátku jsem si každou noc, když jsem uléhala do postele, v duchu pomyslela - zítra to musí být lepší. Každé ráno jsem doufala v to, že možná tento den přinese změnu. Vždy jsem věřila, že jednoho dne z toho vyroste. Jen jsem nevěděla kdy.“*

Všechno dobře dopadne

Brigita si jako jednadvacetiletá novomanželka uvědomila moc a sílu naděje, když vážně onemocněl její otec. Poté se kdosi vloupal do jejího bytu a většinu z toho, co mělo nějakou hodnotu, si odnesl. Její otec v minulosti prodělal již pět infarktů; nyní se jeho stav rapidně zhoršil. Brigitin manžel nepracoval, a tak žili v jednom z detroitských ghet z její minimální mzdy. Neměli telefon či automobil. Veškeré její příjmy šly na potraviny, ošacení a nájem.' Mimoto jí kdosi vyhrožoval, že ji zabije.

Brigita se cítila natolik zoufalá, že uvažovala o sebevraždě. Když nemyslela na sebevraždu, uvažovala o rozvodu. Nakonec se skutečně rozhodla, že se rozvede. Toto její rozhodnutí v ní vzbudilo naději. Avšak onoho dne, kdy ono rozhodnutí učinila, zemřel její otec na rakovinu. Brzy se přestala s každým stýkat, obzvláště se svými přáteli. Z práce se okamžitě vracela do samoty svého domova.

V té době se seznámila se Jesseym. Ve srovnání s jejím bývalým manželem byl velmi laskavý a ohleduplný. Brigita a Jessej spolu žili dva roky předtím, než se vzali. O dva roky později se stali rodiči jejich první holčičky Bebee. Po jisté době se začala Bebee chovat poněkud podivně. Bylo evidentní, že trpí duševní poruchou.

Když Bebee začala chodit do školy, dostala žaludeční vředy. Lékařské testy odhalily, že se přední část jejího mozku ještě plně nerozvinula. Tento opožděný vývoj byl příčinou poruchy jejího chování.

Brigita s ní opět začala chodit k psychologovi, aby jí pomohl zvládat její vlastní emoce. Posílala ji rovněž do jiné školy v naději, že tato změna bude mít pozitivní vliv na její zdraví. Naštěstí toto její rozhodnutí se ukázalo jako správné a stav malé se začal postupně zlepšovat. V té době však začínala mít manželské problémy.

Nyní, když její dcera byla již v pořádku, se Brigita rozhodla zjistit, proč se stále necítí dobře. Požádala dcerčina psychologa, aby léčil i ji. Požádal ji, aby na list papíru vypsa-

la dobré a špatné vlastnosti svého manžela. Když si tento list přečetl, dal jí za pravdu, že jejich manželství je ve vážné krizi. Slíbil jí však, že pokud se udělá vše pro to, aby se nerozpadlo, pomůže jí hledat způsoby, jak se se vzniklými problémy vyrovnat.

Po jisté době však Brigita dospěla k závěru, že svého manžela již nemiluje a že nepotřebuje ani jeho, ani pomoc psychologa. Rozhodla se, že se se svým manželem, s nímž strávila dvanáct let, rozvede. Navzdory těmto nelehkým změnám věřila, že jak ona, tak i její dcera budou v pořádku. Říká, že od té doby se skutečně cítí podstatně lépe.

Nedlouho nato se rozhodla, že se запиše do kurzu účetnictví. Měla v úmyslu se se svojí dcerou přestěhovat do města, v němž tyto kurzy probíhají. Od smrti svého otce Brigita již nemá žádného příbuzného, který by jí mohl pomoci. Jessej, přestože platí alimenty, se nikdy na Bebee nepřijel podívat, a tak očekává, že případné stěhování bude bez potíží.

Říká, že když se bojí učinit nějaké závažné životní rozhodnutí, vzpomene si na svůj předchozí pocit, že všechno dobře dopadne. *„Důvěřuj Bohu či duchu uvnitř. Můj život je v pořádku. Nikdy jsme nehladověly. Když nám docházely peníze, vždy se mi nabídla nová pracovní příležitost.“*

Nového partnera si od té doby, co se rozvedla, zatím nenašla. Občas se však cítí osamělá a ráda by poznala někoho, s kým by mohla sdílet svůj život. Říká: *„Věřím, že budu-li trpělivá, pak do mého života vstoupí správný muž. Kdybych neměla naději, pak by nestálo za to žít.“*

Přístup k naději máme my všichni. Je docela možné, že ji již máte, aniž byste si to uvědomili. Může na sebe upozornit vizí, zvukem či myšlenkou. Zavřete své oči a vzpomeňte si na okamžiky, kdy jste pociťovali naději. Možná, že tento pocit přišel od příbuzného, tak jak tomu bylo v případě Pearl, kdy zdrojem její naděje byla její teta Meg. Možná, že byl následkem vašeho rozhodnutí, nebo přišel v podobě vize, obdobně jako tomu bylo v Richardově případě.

Čelíte-li nějakému konfliktu či krizi, vzpomeňte si na situace ve svém životě, kdy jste se cítili šťastní a kdy jste si sami sebou byli jistí, a nebude trvat dlouho a vaše naděje se opět stane vaší obrovskou oporou.

NADĚJE JE SILNÁ

*„Obrovské jsou vaše schopnosti.
Obrovské jsou vaše naděje.
Obrovské jsou však i vaše povinnosti.“*

Edgar Cayce

Silná naděje pro nás dělá totéž, co adrenalin dělá pro sportovce či pro vojáky uhýbající se kulkám. Stejně jako adrenalin silná naděje je schopná zmírnit naše obavy a přivést nás na nejtěžší zkoušky. Pouze silná naděje má moc pomoci nám zdolat překážky, před nimiž bychom jinak kapitulovali. Tento druh naděje je nám však nabídnut pouze v případě nejtěžších úkolů.

Měl tě velmi rád

Harry pocítil naději přinášející sílu před čtrnácti lety jako voják v posádce v San Antoniu v Texasu. Jeho divize čekala na nádvoří na příchod generála, jenž měl zpoždění. Onen den, kdy na něj v pohovu čekali - nohy od sebe a ruce za zády - panovalo nesnesitelné vedro.

Jejich velitel jim řekl, aby se v případě, že by se někdo v jejich blízkosti zhroutil na zem, nesnažili pomoci a zůstali dál stát v pohovu. Postará se o to, aby tito vojáci byli odneseni na ošetřovnu. S pokračujícím časem začali kolem Harryho padat lidé. Ve vedlejší řadě spadla na zem mladá žena. Její blava

šila ho představa, že se stane další obětí. Najednou pocítil přítomnost svého strýčka Leonarda, jenž zemřel před čtyřmi lety.

Spolu se strýčkem se ocitli ve světlém kruhu, kde panoval příjemný chládek. Strýčkův hlas Harrymu připomněl dvě fotografie - na jedné je Leonard a na druhé Harryho otec, když byli v armádě během druhé světové války. Strýček mu řekl, že i oni byli vystaveni podobným nepříjemným věcem a že tento druh disciplíny přežili.

Strýčkova přítomnost mu pomohla pochopit, že tento druh zážitků byl nutný pro jeho rozvoj. Harry říká: *„Poprvé jsem si uvědomil, že naše schopnost odolávat těžkostem je v tomto světě neustále testována a že jsem natolik silný, abych obstál.“*

Když vše skončilo, opět se mu na chvíli udělalo nevolno. Cestou do ubytovny však teplo již nevnímal a namísto toho měl pocit, že během svých životních zkoušek nebude již nikdy sám. Jeho nová naděje mu ukázala, jak se vyrovnat s velmi nepříjemnou situací.

Harry si v duchu řekl, že jakmile se vrátí domů do Michiganu, navštíví svou tetu a o tento neobyčejný zážitek se s ní podělí. Uběhly čtyři roky, než se Harry odhodlal komukoliv sdělit, co se onoho horkého odpoledne v San Antoniu přihodilo. Konečně se o tom zmínil svému otci a požádal ho, aby ho vzal k tetě. Jeho otec však vyprávění o světlém kruhu a vizi svého bratra vystrašilo a požádal Harryho, aby tetě nic neříkal.

Přestože Harry jeho důvody nechápal, respektoval jeho přání a tetu nekontaktoval. Doufal, že jednou přijde čas, kdy tak bude moci učinit. O dva roky později jeho otec zemřel a Harry se okamžitě vydal za svojí tetou. Když jí svůj příběh dovyprávěl, nebyla ani vyděšená a ani překvapená. Pouze tiše řekla: „Měl tě velmi rád.“ Harry odpověděl: „Vím to a byl to můj oblíbený strýček.“

Můj život je plný zázraků

Někdy potřebujeme více než jednorázovou dávku naděje. Občas potřebujeme takový počet dávek, díky nimž

budeme silní jako maratónský běžec. V roce 1968 Morris ukončil svá studia na státní univerzitě v Iowě. Za manželku měl velmi trpělivou a obětavou ženu a spolu měli šestiletou dcerku. V té době trpěl natolik silnými depresemi, že nebyl schopen se vůbec usmát.

Jednoho dne, když pracoval na své disertační práci, si uvědomil, že jednu větu napsal „alespoň stokrát“. Příští ráno políbil manželku a dcerku Meggy, odjel autem za město a při více než sto padesáti kilometrové rychlosti úmyslně narazil do spodní části mostu. Když se na jednotce intenzivní péče probudil, v hrdle měl trubici a pravé koleno měl v sádře. Jeho pravá čelist byla zcela rozdrčena, místo nosu měl kus bolavého masa a pět žeber bylo zlomených. Na operačním stole ležel více než deset hodin.

Když se lékaři dozvěděli, že jeho nehoda byla ve skutečnosti pokusem o sebevraždu, předepsali Morrisovi antidepresiva. Patrně díky nim měl jednoho rána neobyčejnou vizi. Byl na poslední večeři a Ježíš mu poté umyl nohy a utřel je svými vlasy. Morris poprvé ve svém životě pocítil blahodárný účinek naděje.

Tato vize však byla pouze začátkem, neboť potřeboval další dávky naděje, aby se vyrovnal se všemi problémy, jimž musel během následujících dvaceti let čelit. Přestože jeho manželka Ann Marie byla pro něj nepostradatelnou oporou, sám sebe si začal vážit díky své vizi - ta ho přesvědčila, že se nemá za co stydět. Říká: *„Vtom okamžiku jsem poznal naději.“*

Tato naděje mu dodala potřebnou sílu, aby zvítězil. Když mu lékaři řekli, že zemře, žil dál. Když mu lékaři řekli, že nebude chodit, po několika měsících začal chodit. Lékaři mu rovněž řekli, že jeho pravá noha bude o dva centimetry kratší než levá. Nyní mají obě jeho nohy stejnou délku. Jeden lékař mu řekl, že jeho nos se v důsledku všech zlomených kostí zhroutí. Když se na něj za tři týdny podíval, pouze řekl: „To není možné!“

Před nehodou Morris nosil kolem krku křížek, avšak tak, aby ho nikdo neviděl. Nyní dbá na to, aby si ho každý mohl všimnout.

O dvacet let později, sedě ve svém obývacím pokoji v houpacím křesle, Morris vzpomíná: „Během předchozích dvaceti let jsem hrál tenis - jak závodně, tak rekreačně. Učil jsem na střední škole a poznal jsem řadu báječných studentů. Spolu s manželkou jsme vychovali dvě krásné dcery. Můj život byl obohacen tolika zázraky, že by se daly jen stěží spočítat."

Osem měsíců nepřestal hledat

Trent vypráví o dalším způsobu, jak nás může naděje posilnit.

Poslední týden v listopadu 1989 byl nejhorším týdnem Trentova života. Ve středu se dozvěděl, že jeho otec, jemuž byla předchozí rok odoperována část žaludku, jež byla napadena rakovinou, má opět vážné zdravotní potíže. Tentokrát by operace nepomohla. Trent se nemusel dál ptát, věděl, že je jen otázkou času, kdy otec zemře. Jediný způsob, pomocí něhož bylo možné jeho život prodloužit, byla chemoterapie.

Tentýž týden v pátek si ho šéf zavolal do kanceláře a oznámil mu, že finanční situace jeho firmy jej nutí k tomu, aby jeho místo zrušil. Trent věděl, že tuto nemilou věc bude muset říci otci. Ten na tom byl po duševní stránce již beztak velmi špatně, a byl si proto vědom toho, že tato zpráva jeho stav jen dál zhorší.

Následující pondělí Trenta napadlo, že by mohl pracovat v Ústavu ochrany životního prostředí. Po několika neúspěšných pokusech se konečně dovolal k vedoucímu Billovi Dawsonovi. Ten mu řekl, že momentálně nikoho nepotřebují, avšak doporučil mu, aby mu poslal svůj životopis a aby mu občas zavolal, došlo-li k nějaké změně. Jeho naděje vzrostla. Řekl o této věci otci a ten se okamžitě cítil lépe - tato zpráva pro něj byla nejlepším lékem.

Během následujících osmi měsíců nepřestal hledat zaměstnání, navštívil řadu firem, avšak bez výsledku. Občas zavolal Billovi Dawsonovi. Organismus Trentova otce reago-

val na chemoterapii poměrně dobře a vedl téměř normální život. Po čase se však jeho stav zhoršil a nakonec byl opět hospitalizován.

Onoho léta pozval Bill Dawson Trenta na pohovor. O týden později mu bylo nabídnuto místo. Téhož večera navštívil svého otce v nemocnici a řekl mu dobrou zprávu, že za dva týdny začne pracovat. O týden později otec zemřel.

Trent říká: *„Přestože naděje pomohla i mně, pomohla především mému otci, neboť díky ní přežil nejhorší období mého života.“*

Věděla jsem, že můj život má smysl

O moci naděje vypovídá i Irenin příběh. V roce 1945 jako čtrnáctiletá byla se svými rodiči na útěku z východního Německa. Skutečnost, že museli opustit dům, který byl majetkem jejich rodiny již několik století, byla pro ně všechny velmi traumatickou záležitostí. Ta ještě byla umocněna tím, že se tak dělo pod hlavními ruských tanků.

Jednoho dne na jejich kolonu několik hodin nepřetržitě útočila ruská letadla. Většinu času strávili, ležíce tváří k zemi, zatímco kolem nich létaly kulky. Konečně byli schopni se s dvěma vojenskými nákladními auty plnými munice přelavit na druhý břeh Labe. Celých oněch čtyřicet pět minut na ně letadla nepřestávala útočit.

Když byla Irena pod jedním z vozů schovaná, uvědomovala si, že by mohl kdykoliv vybuchnout. Přesto se cítila v naprostém bezpečí - a navzdory tomu, co se kolem ní dělo - cítila naději. Přestože neměla ponětí, odkud tato naděje přišla, plně jí důvěřovala.

„Onen pocit, který se mnou ostatní členové rodiny nesdíleli, mě od té doby provázel po celý život - věděla jsem, že budu žít, že můj život má smysl a že je zde cosi většího než my sami. Tento pocit naděje a důvěry mne vnitřně posiloval v nejtěžších obdobích mého života a obzvláště pomáhá nyní, když se potýkám s vážnými potížemi.“

Zamyslete se na chvíli a snažte se vzpomenout si na chvíle, kdy vaše naděje musela být silnější než strach a vaše obavy.

Možná, že jste si jí vůbec nevšimli, nyní však, když jste se seznámili s příběhy Harryho, Morrise a dalších, patrně neunikne vaší pozornosti, až se objeví.

NADĚJE JE NEČEKANÁ

Naděje je potravou pro naši duši."

Emily Dickenson

Někdy naděje přichází tehdy, když ji nejméně očekáváme, když se cítíme smutní a život nám připadá jako těžké břemeno. Pak nám téměř vždy nabízí řešení, o jehož existenci jsme neměli nejmenší tušení. V tu chvíli si uvědomujeme, že stát se může cokoli a že vše je možné. Tak jako ostatní druhy nadějí nečekaná naděje má různé úrovně intenzity. Někomu ke změně nálady stačí malé překvapení, zatímco ten, jenž trpí hlubokou depresí, se z letargie probudí teprve po ohlušujícím výbuchu.

Nemusím se tvářit ustaraně

Annu, jež je učitelkou na základní škole, pravidelně ve školní jídelně zdraví tatáž žákyně. Anna pracuje jako učitelka již mnoho let. Je si vědoma toho, že někteří žáci si o ní myslí, že je protivná, a někteří se jí dokonce bojí. Tváří se však vážně, i když má dobrou náladu; možná, že vzhledem k charakteru její práce to není nejhorší nápad. Překvapuje ji proto, že tato její bývalá žákyně ji vždy pozdraví s takovou radostí. Přestože si Anna na ni matně vzpomíná, nepamatuje si ani její jméno, ani do které třídy chodila. Tento rok však obě chodí na oběd ve stejnou dobu, a proto se vídávají denně.

Nedávno šla Anna na oběd s další učitelkou, a když potkaly onu žákyni, jako obvykle se na ni usmála a řekla dobrý

den. Její kolegyně se Anny zeptala na její jméno. Anna si najednou uvědomila, že si ho již nepamatuje.

Zbytek dne přemýšlela o této bezejmenné dívce, avšak na její jméno si nevzpomněla. *„Kdykoliv vejdu do jídelny, vždy mne svým milým úsměvem a pozdravem potěší. Je to, jako by byla mým andělem strážným, jenž mi každodenně připomíná, že se nemusím tvářit ustaraně.“*

Během několika následujících dní dívka na obědy nechodila a Anna ji citelně postrádala. Když ji opět spatřila, usmála se na ni a řekla jí, že je od ní velmi hezké, že ji vždy tak mile pozdraví. Poté, předstíraje, že momentálně zapomněla její jméno, dodala: „Nevím, co to se mnou dnes je, z jakéhosi důvodu si nemohu vzpomenout na tvé jméno.“ S úsměvem, jenž rozzářil celou jídelnu, dívka odpověděla: „Jsem Naděje!“

Jed' dál, nevracej se

Jak vidíte, naděje přichází, když ji čekáme nejméně. Další žena, stejně jako Anna, nebyla na svou naději připravena a byla jí zcela zaskočena.

Ve svých třiceti šesti letech se Riana rozhodla, že se přestěhuje na východní pobřeží. Rozvázala pracovní poměr, a přestože byla přesvědčena o tom, že její rozhodnutí je správné, nebyla si sama sebou zcela jista. Na východním pobřeží žila přes dvacet let a tento krok tedy představoval zásadní životní rozhodnutí. Rozhodla se, že nebude pospíchat. Na novém místě práci zatím neměla a nikdo ji tam nečekal. Po několika dnech cestování si Riana uvědomila, že je 14. února, tj. Valentýna.

Neubránila se pocitům sebelítosti. Byla zcela sama, neměla nikoho, kdo by ji mohl na této cestě doprovázet. Slunce zapadlo již před několika desítkami minut, okolní stromy se pomalu nořily do tmy a najednou si uvědomila, že k nejbližšímu městu je více než sto kilometrů. Byla unavená a měla hlad. Rozhodla se proto, že se otočí a vrátí se do hotelu, jež si asi před půl hodinou všimla u dálnice.

Její vnitřní hlas jí však řekl: Jeď dál, nevracej se! Neochotně ho uposlechla a asi po čtyřiceti kilometrech přijela k malé útulné restauraci. Oddechla si a v duchu si říkala, že nesmí zapomenout zeptat se na místo k přespání.

Když vešla dovnitř, přivítal ji majitel, podal jí krásnou červenou růži s dlouhým stonkem a popřál jí vše nejlepší ke svátku svatého Valentýna. Byla natolik překvapena, že jen tak beze slova stála. Pomalu začala vnímat příjemnou atmosféru tohoto místa. Chvilí nato se posadila a objednala si výživné jídlo. Ihned před ni servírka postavila sklenici šampaňského, za níž jí nic neúčtovala. V této malé restauraci byla nečekaně překvapena nadějí.

Po jídle se zeptala, kde by bylo možné co nejbližší přespát, a byla překvapena, když jí bylo řečeno, že přímo za restaurací jsou chatky - za pouhých 25 dolarů za noc. Nemohla si přát lepší zakončení tohoto báječného večera.

Naděje překvapila Rianu jako mohutná mořská vlna, vyrazila jí dech a změnila její náladu. Nejdříve přišlo překvapení v podobě růže; poté po dlouhé době opět poznala naději - převládla v ní pocit, že její rozhodnutí bylo správné a že nový domov ji nezklame. Další vlna naděje přišla, když zjistila, že bude moci přespát kousek od restaurace. O tomto překvapení poté, co dostala růži, říká: *„Předčilo to všechna má očekávání.“*

A červená růže? Vydržela jí po celý zbytek cesty. Když Riana dorazila do cíle, zaparkovala své auto a podívala se na stále krásnou růži, usmála se, kývla hlavou a řekla: „Ano, tady bych měla žít.“

Beznadějná situace ji nezlomila

Někdy se naděje objevuje teprve na konci cesty - po mnoha dnech naplněných smutkem či bolestí nebo strachem. Tak tomu bylo i v případě Grace. Tato mladá žena říká: „Naděje přišla na poslední chvíli.“ V roce 1978, po uze několik týdnů poté, co se dozvěděla, že je těhotná, zjis-

tila, že se její manžel zamiloval do jiného člověka a že tímto člověkem je muž. Nejenže se její manžel Ross do tohoto muže zamiloval, ale mimoto mu slíbil i věrnost, omezil s ní svůj kontakt na minimum. Nadále však spolu žili v jedné domácnosti.

V té době se jí naskytla příležitost pracovat u jiné firmy za podstatně výhodnějších podmínek. Grace tuto nabídku přijala, přestože to znamenalo, že ztratí nárok na peníze vyplácené pojišťovnou nastávajícím maminkám. Rossovo taneční studio se během několika následujících týdnů dostal do vážných finančních potíží. Počátkem roku 1979 Ross své zaměstnance požádal, aby pracovali bez jakéhokoliv honoráře v naději, že jedno úspěšné galapředstavení firmu zachrání.

O čtyři měsíce později se Grace narodila tmavooká holčička Melissa. Tentýž týden Rossova firma ukončila svoji činnost, aniž by svým tanečníkům zaplatila za jejich předchozí několikaměsíční práci. Našetřené peníze byly již pryč, a tak si půjčila peníze na nájem a jídlo od svých známých.

Polovinu své první výplaty Grace dala za hlídání Melissy. Od Rossa žádné peníze nedostala. Nebyl s to si v Clevelandu najít práci, neboť většina tanečních studií v té době jen přežívala. Po několika měsících konečně dostal nabídku, šlo však o práci v Evropě. Vzhledem k tomu, že šance, že by mohl pracovat doma, byla stále mizivá, tuto nabídku spolu se svým přítelem přijal.

Poté, co se Grace jedné srpnové noci s Rossem a jeho přítelem na letišti rozloučila, uvědomila si, že její manželství v podstatě skončilo. Představa, že se bude muset sama starat o dvě děti, ji děsila. Do rána plakala.

Příští den firma, pro niž pracovala, přišla o velký kontrakt s federální vládou a Grace byla bez zaměstnání. Sídlo firmy bylo na druhé straně státu, takže přestěhování nepřicházelo vůbec v úvahu. Když se s ní její šéf loučil, bylo zřejmé, že mu její situace není lhostejná. Přestože Grace měla za sebou nejhorší rok svého života a momentálně byla bez jakéhokoliv příjmu, najednou se v jejím nitru „vzedmula vlna naděje.“

Byla překvapena, že tato beznadějná situace ji nezlomila - naopak, dodala jí energii. Než aby litovala sama sebe, začala naopak svého šéfa utěšovat. Byla šokovaná, když se slyšela, jak mu říká, že tato zdánlivě špatná zpráva ve skutečnosti znamená nový začátek a že ji nic lepšího nemohlo potkat. Bylo to zcela absurdní.

Když se šéf z její reakce vzpamatoval, zavolal svému příteli na pracovním úřadě. Grace ho navštívila příští den. Mís-to toho, aby budila dojem ženy, jež je v koncích, sebevědomě mu popsala typ práce, kterou hledá. Řekla mu, že by s ohledem na své děti vzala práci pouze v severní části Clevelandu. Dodala, že požaduje plat o dvacet procent vyšší než doposud měla.

Úředník, jenž byl jejími nároky poněkud překvapen, jí na příští den sjednal dvě interview. První bylo pouze dva kilometry od jejího bydliště, v nové budově vedle samoobsluhy s potravinami. Grace absolvovala přijímací pohovor s vedoucím firmy. Potřeboval obsadit přesně místo, o které měla zájem. Příští den jí zavolal, že je přijata.

Její život nabral nový směr. Během výkonu svého nového povolání poznala řadu zajímavých lidí. Jeden z nich se stal jejím druhým manželem a otcem jejího syna. Po čtyřech letech sa Grace stala vedoucí propagačního oddělení. Kdyby nečelila oněm všem potížím, nepoznala by zdroje vlastní naděje, ba co horšího, její příběh by neměl tak šťastné zakončení.

Vize plná hluboké lásky

Překvapivá naděje posloužila svému účelu velmi dobře v životě Grace. Tentýž druh naděje objevila i Arlene. Po čtrnácti letech manželství se najednou ocitla sama se svým třináctiletým synem. Její manžel jedné noci bez varování zmizel. Představa, že bude potřebovat další vztah, ji natolik děsila, že se přihlásila do čtyřleté ekonomické školy, aby na tuto věc zapomněla.

Po dvou letech se Arlenin manžel oficiálně zasnoubil, a tak požádala o rozvod. Rozvodové řízení pro ni bylo obrovskou psychickou zátěží a upadla do hluboké a monotónní deprese. Zprvu si to ani neuvědomovala, neboť byla příliš zaneprázdněna. Když však přišly prázdniny, uvědomila si, že ztratila kontakt se svým hlubším já a ignorovala své pocity.

Poté, co se Arlene seznámila s několika knížkami o Edgaru Caycem, začala meditovat. Jednoho tichého odpoledne měla vizi doprovázenou pocity hluboké lásky. Viděla se, jak sedí na pohovce a čísi ruce jí objímají.

O několik měsíců později jí její syn Tom řekl o muži, který žil nedaleko blízkého parku. Popsal ho jako velmi milého člověka se smyslem pro humor. Otravoval ji tak dlouho, až se s ním nakonec jednoho dne v parku dala do řeči. Okamžitě v sobě našli vzájemné zalíbení a strávili spolu příjemné dopoledne. Poté, co spolu chodili dva týdny, k ní její nový přítel přišel na večeri. Arlene říká. „Po jídle jsme se posadili na pohovku a k mému velkému překvapení mne objal - má vize se přesně do puntíku splnila.“

Blahodárný účinek odpuštění

Noreen nečekaně poznala naději, když jí bylo teprve jedenáct let. Tato naděje s ní však zůstala během následujících padesáti let. Před mnoha lety, poslední den v šesté třídě, se hrozným způsobem pohádala se svou nejlepší přítelkyní. Obě se zapřísáhly, že spolu již nikdy nepromluví ani slovo. Neviděly se celé prázdniny.

Přišlo září a Noreen se připravovala na setkání se svou bývalou přítelkyní Martou. O jejich vzájemném vztahu přemýšlela celé léto a došla k závěru, že se s ní pokusí opět spřátelit. Noc před prvním dnem školy požádala Boha o pomoc. Najednou se v jejím pokoji objevilo světlo a jeho teplo a láska pronikaly do každé buňky jejího těla. Zmizelo tak rychle, jako se objevilo, a brzy nato usnula.

Příští ráno věděla, že bude s to se vyrovnat s čímkoliv, co vůči ní Marta cítí - hněvem, tichem či osočováním. Když

dorazila do školy, Marta byla již ve třídě. Přišla k ní, objala ji a řekla jí, jak moc jí přes léto chyběla. Noreen byla touto její reakcí naprosto zaskočena. To rozhodně nebylo to, co očekávala. Připomněla Martě, jak se spolu před prázdninami pohádaly. Ta se na ni překvapeně podívala, na chvíli se zamyslela a řekla: „Na nic takového se nepamatuji.“

Noreen chvíli trvalo, než si uvědomila, že na onu událost myslela pouze ona sama. Marta o ní potom evidentně již nepřemýšlela. S novou nadějí se děvčata stala opět nejlepšími kamarádkami.

Noreen říká: „Onoho zářijového rána jsem pocítila blahodárný účinek odpuštění.“ Poznala, že mnohdy naděje přichází bez ohlášení a že nám může nabídnout řešení, které jsme vůbec neočekávali. *„Máme-li svá srdce a oči otevřené, pak může náš život změnit ke lepšímu.“*

NADĚJE JE OHROMNÁ

„Naděje je ono volání jež se ozývá zevnitř nás, abychom zbořily hradby omezení bránících nám v realizaci našich cílů.“

Nancy Rajal, vydavatel Vnitřního hlasu

Navzdory všem překážkám

Maya vyrostla v Indii. Již jako malé dítě měla pocit, že ne vše je v pořádku, co se týká způsobu, jakým se v její zemi je zachází s ženami. Již jako nezletilá se rozhodla, že emigruje. Možná do Ameriky. Avšak jak?

Jak mohla opustit svou muži ovládanou zemi, když dokonce měla zakázáno opustit svůj dům bez doprovodu? Pokud by se ve své zemi chtěla dostat na univerzitu, musel by její žádost o přijetí podepsat její otec.

Maya se však dozvěděla, že díky americkým emigračním kvótám by musela na příslušné povolení čekat celých dvacet let. Její starší sestry se již provdaly a nyní byla řada na ní. Zdálo se, že v Indii neexistuje způsob, jak uniknout předem dohodnutému manželství.

Jednoho dne se bez svolení a bez doprovodu vydala na dlouhou cestu k moři. Chtěla tuto ohromnou vodní masu spatřit na vlastní oči. Brzy ráno se vydala na železniční stanici, a nejbližším vlakem odjela do Bombaye. Autobus ji potom odvezl k moři. Úplně sama se procházela po pláži a hovořila s Bohem o tom, zda jí někdy umožní opustit Indii.

Během několika vteřin byla zaskočena mimořádně silnou bouří. Ale místo toho, aby se bála, prožívala pocity nevýslovné radosti a uvolnění! Během několika minut bylo vše jako dřív. O této bouři hovoří jako o bouři naděje. Maya z jakéhosi důvodu nabyla přesvědčení, že navzdory všem emigračním kvótám se jí podaří dostat z Indie. Tato bouře v ní vzbudila naději, že jednoho dne bude svobodná.

Přibližně čtyři roky po tomto zážitku, když jí bylo dvacet let, jí otec konečně slíbil, že jí pomůže dostat se do Hong Kongu. Tam získala povolení k pobytu v Kanadě. „V Montrealu jsem téměř zmrzla a v roce 1967 jsem se konečně mohla přestěhovat do Kalifornie, kde žil můj americký přítel.”

Maya poté vyplnila žádost o americké občanství. Byla natolik přesvědčená, že toto je země, kam patří, že se nebála dostat do sporu s imigračním úředníkem. V roce 1974, deset let poté, co poprvé ve svém životě spatřila moře, se stala Američankou.

V té době hodně cestovala, snažíc se poznat svůj nový domov. Po patnácti letech, v roce 1989, jí napadla myšlenka, že by mohla poskytovat pečovatelskou službu pro důchodce.

Jednoho rána si vzala den dovolené a zůstala doma. Kolem 5 hodin ráno se začala chvět zem a začala řinčet okna. Zprvu si myslela, že je to další z běžných otřesů země, jež je v této části Ameriky častou záležitostí. Když si však uvědomila, že se zemětřesení stupňuje, rozhodla se, že vyjde na ulici. Země se znovu otřásla, tentokrát s takovou intenzitou, že některé její obrazy spadly na podlahu.

Zemětřesení se dále stupňovalo. Začaly se otevírat skříně a všechno začalo padat na zem. Maya šla směrem ke dveřím, když najednou měla pocit, jako by ji neviditelná ruka přitlačila k zemi. Chtěla povstat, ale do ruky ji uhodila obrovská plechovka. Znovu se posadila. V tom okamžiku se před ní zřítíl na zem obrovský trám. Nebyť oné neviditelné ruky, patrně by ji zasáhl. Dívaje se na spoušť kolem sebe, uvědomila si, že místo, kde sedí, je jediným bezpečným místem v celém domě. Kdekoli jinde by na ni mohlo něco spadnout! Byla to další bouře naděje?

Konečně se zem přestala chvět a Maya vyšla ven. Zjistila, že ze všech domů v její čtvrti byl její dům poškozený nejméně. Tak jako její sousedé byla touto událostí trochu otřesena, avšak po čase na následky přírodních živlů zapoměla. Zametla a vytřela podlahu, to, co mohla, spravila a to, co spravit nešlo, vyhodila.

Potom si jednoho dne opět vzpomněla na myšlenku, že by se mohla starat o důchodce. Uvědomila si však, že nedisponuje potřebnými finančními prostředky, a tak začala přemýšlet o tom, jaké by mohly být její další kroky. *„Během zemětřesení nade mnou jakási vyšší síla držela svou ochrannou ruku. Věděla jsem, že je to další bouře naděje.”* Věděla, že nebude trvat dlouho a pozná, čím by se měla zabývat.

Ze zvědavosti si přečetla několik knížek o Edgaru Caycem. Zajímala ji Cayceho rada, že když nemůžeme dělat to, co bychom chtěli, pak bychom měli zkusit něco, co k tomu má blízko. Přemýšlela a přemýšlela a vzpomněla si, že když uvažovala o tom, že by pečovala o důchodce, hlídala děti svých známých. Uvědomila si, že příslušné předpisy upravující tyto činnosti jsou si velmi podobné. Konečně našla řešení - bude se starat o děti.

Pokusila se získat povolení, jež by jí umožňovalo hlídat 6 dětí. Příslušný úředník, jenž byl znám tím, že mnohým zájemcům z těch či oněch důvodů toto povolení nevydal, ji nakonec přesvědčil, aby požádala o licenci pro dvanáct dětí, a prominul jí dvouletou čekací lhůtu. Mohla začít okamžitě.

Nyní, ve svých čtyřiceti pěti letech, má dobře zavedenou agenturu na hlídání dětí a mimoto navštěvuje kurz pro řízení neziskových organizací. Dále se snaží založit neziskové středisko pro zneužívané děti. Její hlavní dvě rozhodnutí byla inspirována mocnými projevy přírodních sil. Místo toho, aby se bála, tyto zážitky v ní vzbudily obrovskou naději - naději, jež byla natolik velká, že jí pomohla, navzdory všem překážkám, dosáhnout svého cíle.

Navzdory tomu, co ji řekli lékaři

Ne vždy je nutné, abychom se stali obětmi zemětřesení a tak v sobě probudili naději. Někdy potřebujeme neustálý přísun naděje, jež je s to nás přesvědčit, že budeme mít dostatek síly na to, abychom se dostali tam, kam potřebujeme.

Gail vyrostla v malém městě blízko New Yorku. Onoho léta, když jí bylo dvacet let, odjela ke svým rodičům. Nyní se chystala odjet zpět do New Yorku, kde navštěvovala vyšší střední školu a kde spolu se svým manželem žila. V den svého návratu uklouzla na mokřém trávníku tak nešťastně, že si zlomila levý kotník.

Naštěstí se to stalo odpoledne, kdy kolem byli lidé. Jeden z nich zavolal sanitku. Lékaři jí později řekli, že kdyby se do nemocnice dostala o patnáct minut později, její spodní část nohy by musela být amputována. Následujících osm týdnů Gail strávila s nohou v sádře na nemocničním lůžku.

Krátce před touto nehodou začala číst knížku Seth hovoří. Její autorka Jane Robertsová je známé médium.

Na základě toho, co si přečetla o takzvaném konceptu „vědomě vytvářených situací, si Gail položila otázku - proč se mi to stalo? Uvědomila si, že pochybuje o svých schopnostech, že není spokojená se svými vztahy k ostatním a že jí její život příliš rychle utíká, aniž by měla čas na sebereflexi. Rozhodla se, že se bude snažit tuto situaci změnit, a doufala, že se uzdraví.

Následující rok a půl měla nohu v sádře. Jedna z kostí v její noze měla otvor, jenž se neléčil. Četla, přemýšlela a meditovala. Pamatuje si velmi dobře na den, kdy jí sádru konečně sundali a jakou bolest jí způsobil pokus postavit se na nohu, již nepoužívala. Následovala poměrně bolestivá terapie, v té době chodila s holí. Po několika týdnech jí lékaři řekli, že s postiženým kotníkem nebude moci pohybovat tak jako dříve a že bude vždy kulhat.

V roce 1972 Gail kontaktovala Jane Robertsovou. S holí v ruce začala navštěvovat její týdenní semináře o parapsy-

chologii v Elmiře. Díky nim nepřestala věřit, že jednoho dne bude chodit bez hole. „Součástí seminářů byla cvičení, během nichž jsme si v duchu představovali to či ono, meditovali jsme a analyzovali jsme své sny. Ignorovala jsem doporučení svého lékaře a ve volném čase jsem chodila tancovat a lyžovala jsem.“

Jako by neměla dost starostí sama se sebou, nehoda se přihodila i jejímu manželovi Royovi. V úterý, když šla nakupovat, Roy se chystal odjet do knihovny. V okamžiku, kdy ze svého automobilu vytahoval tašku s knížkami, dostalo kolem něj projíždějící auto smyk a narazilo do něj. Přivolaná záchranka ho odvezla do nemocnice. K nehodě došlo několik metrů od místa, kde si Gail poranila kotník. Jejich domácí, která celou nehodu viděla, jí později řekla, že Roy byl nárazem vymršťen do vzduchu a následně několik metrů vlečen po silnici.

Toho rána měla pocit, že se Roy nalézá v nebezpečí, avšak na tak obrovské následky nehody nebyla připravena. Okamžitě odjela do nemocnice, Roy byl v kómatu. Věděla, že se rozhoduje, zda by měl žít na této úrovni bytí, či nikoliv. Trvalo mu to celé tři měsíce a mezitím potřebovala velkou dávku naděje, aby toto období překonala.

S nadějí na své straně se posadila ve svém obývacím pokoji a v duchu Roye opakovaně žádala, aby k ní „promluvil“. Ve spoře osvětlené místnosti začala postupně vnímat průhlednou podobu Roye. Seděl v křesle, se zavřenýma očima a dopředu skloněnou hlavou. Začala na něj mluvit. Měla pocit, že její otázky zodpovídá pomocí telepatie. Cítila, že je mu jedno, zda bude žít, nebo ne. Měla pocit, že se jí ptá: *„Proč bych měl žít?“*

Snažila se vyjmenovat všechny báječné věci, jež je v budoucnu čekají. Prosila ho, aby se probudil a přišel zpátky na zem. Díky její víře se po několika dnech konečně probudil. Říká: „Věřila jsem, že to bude fungovat.“ Jednoho dne, když v nemocnici seděla u jeho lůžka, si všimla, že se pohnulo jedno jeho oční víčko. Netrvalo dlouho a Roy přišel k vědomí.

Od té doby, kdy se Roy „probudil“, uběhlo již mnoho let. Několik let poté se rozvedli. Gail se znovu provdala, vzala si muže, s nímž se seznámila na jednom večírku. Navzdory tomu, co jí lékaři řekli, ji její naděje neopustila a nejenže znovu chodí, ale chodí i tancovat. Říká: „Nyní začnu kulhat pouze tehdy, jsem-li velmi unavená nebo když se zhorší počasi... Moje naděje mi stále pomáhá.“

Na světě zavládne opět mír

Karolínina beznaděj byla způsobena globální událostí.

Tak jako většina z nás podlehla emocím strachu, když se ze sdělovacích prostředků dozvěděla o operaci Pouštní bouře. Když první rakety dopadly na Irák, bylo jí již šedesát. Zažila již mnoho válek, ztratila řadu svých přátel a nyní začala další válka. Jak je to možné? Den poté, co prezident Bush promluvil k národu, zavřela oči a začala meditovat.

Krátce nato svým vnitřním zrakem spatřila bílou holubici. Snažila se ji ignorovat, avšak nešlo to. Nakonec se uvolnila a začala ji pozorovat. Sedla si na dřevěný plot a svým zobákem uchopila velkého červeného pavouka. Slétla potom na zem mezi ostatní holubice a upustila ho na zem. Společně ho pozřely. Poté spatřila bílé vejce. Po několika vteřinách přiletěla bílá holubice a přikryla ho svým tělem. Po čase se z něho stal svět. Viděla velkou bílou holubici, jak přikrývá celý svět.

„Věděla jsem, že na světě zavládne opět mír, přestože momentální situace nevypadala dobře. Byla jsem ujištěna, že tento konkrétní světový problém se zdárně vyřeší, a vskutku jsme svědky působení sil, jež nám přinesou mír.“

Věděla jsem, co musím udělat

Karolínina naděje, jež byla důsledkem vize, byla tak Kobrovská, jako následky války. Války, již dvě přítelkyně vedly proti smrtelné nemoci, která se jedné z nich snažila

vzít život. Tento další příběh je o Margaretě, o ženě, která bojovala za život své nejlepší přítelkyně. Je o přátelství a o hlubokém poutu, jež tyto dvě ženy spojovalo.

Margaretina přítelkyně Kim onemocněla, když nejmladší z Kiminých čtyř dětí bylo ve třetí třídě. Kim začala mít zdravotní potíže poté, co objevila na svém krku bouli, jež byla později diagnostikována jako rakovina slinných žláz. Kim a Margareta se seznámily před dvěma lety, krátce poté, co se Kim rozvedla s nenapravitelným alkoholikem. Její bývalý manžel jí na děti posílal peníze jen občas a trpěla jeho neohlášenými návštěvami. Obvykle přišel opilý, a tak musela volat polici, aby ochránila sebe a své děti.

Margareta nemohla uvěřit tomu, že k potížím její nejlepší přítelkyně přibude ještě další břemeno v podobě rakoviny, avšak bylo tomu tak. Kimina rodina nebyla schopna jí nabídnout pomoc, a tak se Margareta snažila dělat, co mohla. Neměla svoji vlastní rodinu, a tak veškerý svůj volný čas věnovala Kim a jejím dětem. Zdá se, že obě se potřebovaly navzájem a že byly rády spolu. Po jisté době se Kim uzdravila a její život se dostal do normálnějších kolejí. Její bývalý manžel ji již tak často neobtěžoval, přestože více peněz od něj nedostávala.

Potom, za necelý rok, se stala obětí jiného typu rakoviny. A později opět dalšího. Po třetí diagnóze se Margaretin vlastní rezervoár naděje prakticky vyprázdnil. Kiminy děti byly nyní již starší a nebylo snadné si s nimi poradit. Margareta byla zoufalá.

Říká: „Když jsem v půl páté přišla z práce, zajela jsem do Kimina domu a vzala s sebou do auta všechny její děti. Poté jsem s nimi odjela do nemocnice na návštěvu. Po návštěvě jsem se vrátila do Kimina domu a domů jsem přicházela zcela vyčerpaná. Ráno jsem odvezla děti do školy a potom jsem zamířila do práce, tak to šlo stále dokola.“

Nyní byly děti již natolik velké, že byly schopny si samy vařit a prát. Margareta začala přemýšlet o tom, kdy to vše skončí; začala pochybovat o své schopnosti pokračovat tímto způsobem bez nějakého odpočinku.

Kim byla doma z nemocnice asi týden, když plačtivým hlasem zavolala Margaretě. Měla pocit, že svůj kříž není schopna unést. Její finanční situace byla naprosto zoufalá, neměla dostatek energie na to, aby byla dobrou matkou a - nejhorší ze všeho - na ničem jí již nezáleželo.

Margaretino hrdlo se sevřelo strachem, když slyšela, jak Kim říká: „Mám před sebou velkou láhev Percodanu (velmi účinný lék) a myslím si, že si to všechno vezmu.“ Margaretta nikdy ve svém životě podobné situaci nečelila. Byla dvacet minut jízdy autem od jejího domu.

V hlavě se jí zatmělo, avšak slyšela, jak říká Kim, aby pilulky a telefon odnesla na záchod. Řekla jí, aby držela sluchátko blízko mísy, aby slyšela, jak do ní pilulky spadly, a aby slyšela zvuk tekoucí vody. Když se tak stalo, řekla jí, aby se oblékla, neboť k ní co možná nejdříve přijede. Margareta poté nasedla do automobilu a rychle vyjela na silnici.

Nepamatuje si, že by někdy ve svém životě tak plakala. *„Neměla jsem sebemenší tušení, co bych měla podniknout. Nevěděla jsem, kde naleznu odpovědi či energii, abych reagovala nějakým užitečným způsobem. Cítila jsem se naprosto poražena. Skrze své slzy jsem jen stěží viděla na cestu. Najednou jsem si uvědomila, že křičím na Boha. Můj křik byl projevem bolesti, vyčerpání a bezmoci. Křičela jsem o pomoc.“*

Když byla Margareta blízko Kimina domu, ohlédla se zpět směrem ke svému malému městu. Nad silem na obloze spatřila nádhernou duhu, která končila přesně nad jejím domem. Měla pocit, jako by boží ruka spočinula na její hlavě. Přestala plakat a uvnitř její duše se rozhostil klid. Věděla, co musí udělat, a najednou si uvědomila, že kdyby se přestala pokoušet zvládnout vše sama, pak jí poskytne veškerou pomoc a energii, kterou potřebuje. Margareta našla nečekaný zdroj naděje.

Když přijela k domu Kim, její obličej byl suchý. Když spatřila Kim, jak stojí s kufrem před svým domem - měla v úmyslu odjet do psychiatrické léčebny - byla již klidná. Příští den lékaři zjistili, že Kiminy problémy byly způsobeny

chemickou nerovnováhou, k níž došlo v důsledku chemoterapie. Nebyla „blázen“ a stejně tak ani Margareta díky své nově nabyté naději.

Během následujících tří let se Kim stala obětí dalších dvou typů rakoviny, avšak pouze jeden z nich byl léčitelný. Od onoho okamžiku, co Margareta spatřila duhu, však byla schopna se vyrovnat i s případnou smrtí své nejlepší kamarádky. Pomoc přicházela prostřednictvím Kiminých dětí, snů, a dokonce prostřednictvím Kimina malého psa, který měl Margaretu velmi rád.

Dalším zdrojem pomoci byla samotná Kim. „Prožily jsme spolu mnoho krásných chvil, povídaly jsme si na verandě během letních večerů a snažily se vzájemně se podpořit. V den smrti byly u Kimina lůžka všechny její děti. Byla jsem v práci. Každý z nás věděl, že konec je blízko. Po práci jsem opět ujela svých šedesát kilometrů. Když jsem vstoupila do Kimina pokoje, zdálo se, že Kim spí. Jakmile jsme se však přiblížila k jejímu lůžku, otevřela oči, usmála se na mne a řekla: „Díky.“ Uchopila mne za ruku a uvolnila se. Krátce nato její duše opustila tuto zem.“

Později se od Kiminých dětí dozvěděla, že Kim se celý den ptala, kdy přijde. Margareta říká: „Věděla jsem, že Kim čekala na svoji nejlepší přítelkyni - aby se mohly navzájem ještě jednou povzbudit.“

NADEJE JE UČITELKA

Naděje je jedna z nejdůležitějších věcí v našem životě.

Rick Sitz

Tak jako dobrý učitel naděje je s to nám pomoci při našem každodenním rozhodování a pomáhá nám zvládat překážky, jež před nás staví život. Umožněte naději, aby se stala vaším rádcem a aby vám ukazovala cestu.

Zbavila jsem se svého největšího nedostatku

Judy se nedávno přihodila řada nepříjemných věcí. Nejtvrdší úder přišel, když byla v lednu propuštěna z práce. Během několika následujících měsíců měla pocit, že život je obrovské břemeno, jež musí chtě nechtě nést, a kladla si otázku, proč takovou smůlu musí mít právě ona. Potom, v květnu téhož roku, potkala svoji učitelku, která ji učila ve třetí třídě. Řekla jí, aby si přečetla knížku Shirley MacLaineové Tanec ve světle. Říká: „Když jsem ji začala číst, začaly se dít podivné věci! Intuitivně jsem si byla vědoma toho, že to, co čtu, je pravda. Začala jsem se na svět dívat jinýma očima -jako dítě, které je poprvé na vycházce.“ Začala pociťovat moc a sílu své vlastní naděje.

Zaujal ji koncept, že spolu s přírodou a Bohem tvoříme jeden celek. Pochopila, že každá nová zkušenost či zážitek přispívá k našemu duchovnímu růstu. Její přátelé si všimli, že se stala laskavějším člověkem. Judy říká: „*Zbavila jsem se svého největšího nedostatku - zaujímání příliš kritických postojů vůči druhým.*“

V té době začala využívat své intuitivní schopnosti, jež podle ní jsou projevem vyššího já. Díky své intuici věděla, jaké živiny její tělo potřebuje či jak by měla postupovat v jistých záležitostech.

Během posledních několika týdnů hodně přšelo, a když knížku Tanec ve světle dočítala, na obloze se konečně po dlouhé době ukázalo slunce. *„Když jsem vyšla ven, měla jsem pocit, že vše vidím ve zcela novém světle. Vše mi připadalo tak nádherné. Dokonce jsem si pomyslela, že takto nějak vypadá nebe. Uvědomuji si nyní, že vždy, nezávisle na tom, co mne potká, se z toho mohu nějakým způsobem poučit.“*

Naučte se odpouštět

Lilliana se díky bolestným a velmi nepříjemným událostem naučila patrně tomu nejobtížnějšímu - umění odpouštět. Během sedmi měsíců skončilo její osmnáct let trvající manželství. Byla napadaná jak verbálně, tak i fyzicky a její nový přítel byl brutálně zavražděn. Měla pocit, že se stala obětí zlých sil, cítila se osamělá a byla vystrašená. Bylo jí čtyřicet a již ztratila důvěru v tento svět, připadal jí jako „velmi ošklivé místo.“

Začala zpochybňovat vše, čemu dosud věřila, a snažila se pochopit příčiny svých potíží. *„Poté, co jsem byla s to potlačit některé negativní emoce, jsem byla schopna porozumět řadě věcí, jež jsem prožila.“* Tak jako většina lidí, kteří se podívají dovnitř sama sebe, Lilliana objevila nový svět!

„Všechny moje předchozí zážitky byly doprovázeny pocitem ublíženosti a různými stupni strachu. Když jsem pak byla schopna tyto tragické události zkoumat z jiné úrovně, pochopila jsem řadu důležitých věcí. Díky tomuto novému pohledu jsem byla s to druhým odpustit a v mé duši zavládl opět tolik chtěný klid a mír. Nedovolila jsem již strachu a dalším nechťeným pocitům, aby ovládaly můj život. Podívala jsem se na některé ošklivé stránky svého života, přijala jsem je a poté jsem je ponechala svému osudu.“

Muž, který zavraždil Lillianina přítele, je nyní v cele smrti. Přestože mu neodpustila to, co udělal, je schopna s ním jako s lidskou bytostí sympatizovat, neboť si je vědoma toho, že dokonce i vrah je dítětem Boha.

Říká, že poznala, že „naděje přichází, když nasloucháme svému srdci a snažíme-li se kolem sebe rozdávat lásku. *Nezávisle na tom, jak strašné nám to, co nás potká, může připadat, každá nepříjemná věc je naším učitelem a může nás leccemus naučit. Každá tragédie přináší i dobré plody.* To, zda nasloucháme svému vnitřnímu hlasu, jenž nám nabízí pozitivní řešení, je naše vlastní rozhodnutí, avšak, nezávisle na něm, život jde dál. Proč bychom tedy neměli volit lásku a odpuštění?!”

Díky své bolesti a svému vnitřnímu hledání se stala jednou z nejlepších žaček života. Strach a bolest v ní probudily naději a ta se stala její učitelkou. Vypořádala se s obrovskými tragédiemi a naučila se odpouštět. Zaslouží si jedničku.

Někdo mě potřebuje

Je zde celá řada způsobů, jak se můžeme sami učit a jak můžeme učit ostatní. Shelley ve svých jedenácti letech prožila klinickou smrt. Když onoho dne ležela na operačním stole, měla to, co nazývá snem, přestože její popis odpovídá prožitku blízko smrti (PBS). Nejdříve spatřila světlo, domnívala se však, že se jednalo o světlo nad operačním stolem. Ignorovala ho a začala se vznášet.

Vzpomíná si, že ve svém „snu“ měla oči, jimiž pozorovala svět kolem sebe, avšak neměla tělo. Byla přivítána bytostí, kterou byla s to slyšet, kterou však neviděla. „*Řekla mi, že můžu opustit tento svět a zbavit se tak bolesti.*” Tato bytost jí v hrubých rysech ukázala její budoucnost na druhé straně, avšak Shelley tento návrh odmítla.

Poté se jí zjevil její budoucí život v případě, že zůstane na zemi. Řekla oné bytosti, že musí zůstat, neboť ji potřebuje její maminka. Vzpomíná si, že v onom okamžiku pocítila

poprvé od té doby, co onemocněla, naději. Nato uslyšela čísi hlas, jak říká její jméno. Shelley se probudila. Na jedné straně jejího lůžka seděla její babička a na druhé straně její maminka, která jí hladila tvář.

Shelley poznala naději onoho dne, když celý svůj život před sebou viděla, jako by ho někdo namaloval na tabuli, a rozhodla se, že se vrátí do tohoto světa. Přinesla s sebou naději. Od té doby překonala své zdravotní potíže a nyní učí druhé. *„Stala jsem se masérkou a své vlastní tělo používám jako příklad pro druhé, jak by se mohli uzdravit.“*

Snažte se dělat něco pro druhé

Stefan poznal naději, když měl pocit, že odevšad na něj číhá nebezpečí a že ve světě vládne chaos a násilí. Považuje se za všímavého člověka, obzvláště, co se týká nebezpečí, jež by mohlo ohrozit jeho samotného nebo jeho blízké. Dříve, když mu bylo kolem dvaceti, dokonce v důsledku potíží, jež trápí tento náš svět, trpěl depresemi. Snažil se najít odpovědi na své otázky, avšak jedině, co ho drželo při životě, bylo vědomí, že všechn tento zmatek možná jednou skončí.

Když jednoho dne jel se svým přítelem do práce, četl biblí. Jen s velkými obtížemi se dokázal soustředit na obsah toho, co četl. Najednou mu jeho vnitřní hlas řekl, aby četl dál. Přesný obsah toho, co si poté přečetl, si sice již nepamatuje, ale nezapomněl na poselství, s kterým se onoho odpoledne seznámil. Uvědomil si, že by se neměl chaosem ve světě příliš zneklidňovat, neboť „jednou zavládne na světě mír a mimoto vše má svůj hlubší smysl.“

„Toto poselství může mnohým připadat jako banální a nevýznamné, avšak radikálním způsobem změnilo moje myšlení. Měl jsem takovou radost, že jsem chtěl zpívat.“ Od té doby byla jeho naděje neustále posilována a živena řadou událostí, jež popisuje jako „jednoduché věci jako například vědomí, že Bůh je mi nablízku, vycházející slunce či dětský smích.“ Dodává, že když nyní potřebuje naději, pak „nej-

jednodušší způsob, jak ji nalézt, je probudit ji v někom jiném. Znamená to druhým poradit, pomoci jim nebo je potěšit laskavým slovem."

Jeho naděje byla probuzena četbou bible. Sdílí ji nyní s ostatními. Snaží se dělat něco pro druhé a jeho úsilí se mu s úroky vrací zpět. Všichni dobří učitelé říkají, že se učí od svých žáků. Štefan se učí od lidí, jimž pomáhá. Dříve se zajímal o potíže, s nimiž se potýká tento svět, nyní se zajímá o problémy jednotlivých lidí.

Dokonalá láska vyhání všechen strach

Přestože si Darnela vzpomíná na několik případů, kdy pocítila naději, nejdůležitější z nich byl ten, který jí pomohl poznat sama sebe. Byla požádána, aby se stala učitelkou ve svém kostele v nedělní škole. Jak bylo jejím zvykem, když potřebovala poradit, na náhodném místě otevřela bibli a prstem ukázala na nějaký odstavec a začala číst odpověď na svoji otázku. Věří, že Bůh ji vede k příslušné pasáži.

Její první otázka byla - Bože chceš, abych se stala učitelkou v nedělní škole? Zavřela oči a otevřela svoji bibli. Když se podívala na pasáž, na niž ukázala prstem, četla: *„Nikdy se nevydá na cestu, aniž by nevzal v úvahu cenu.“* Říká: *„V tomto okamžiku jsem věděla, že na roli učitelky nejsem připravena, neboť jsem neměla sebemenší představu o tom, co tato role obnáší.“* Položila jsem druhou otázku a otevřela bibli na jiné stránce. *„Je zde ještě něco, Pane, co bych měla znát?“* Četla: *„Dokonalá láska vyhání všechen strach.“* Mísoto učitelky přijala.

Během první hodiny chování svých jedenáctiletých žáků a žákyň nezvládala. Rychle si uvědomila, že přirozeným vůdcem onoho kolektivu byl jeden chlapec. Když se jí konečně podařilo získat pozornost dětí, pak jediná poznámka tohoto chlapce veškeré její úsilí obrátila vniveč. Na konci první hodiny se rozplakala a vysvětlila dětem, že předtím nikdy v nedělní škole nevyučovala. Domů odcházela s nepří-

liš příjemnými pocity a požádala Boha, aby jí nějakým způsobem dodal odvalu. *Uchopila bibli, zavřela oči a poté začala číst: „Avšak ty nebudeš stavěti tohoto domu; ale syn tvůj, kterýž vyjde z beder tvých, on vystaví dům, ten jménu mému.“* (I. kniha královská 8:19). Zpočátku byla zmatená. Nepřipadalo jí, že by právě toto byla odpověď na její otázku, zda by měla být učitelkou. Poté ji však napadlo, že se Bůh možná snaží jí říci, aby se přestala strachovat o své schopnosti vyučovat a obrátila svoji pozornost k jinému aspektu svého života. Okamžitě pocítila naději.

Říká: „Moje rodina se přestěhovala do jiného města s tím, že si tam postavíme svůj vlastní dům, avšak mezitím uplynuly již čtyři roky a stále jsem bydleli v obytném přívěsu.

Původně jsme měli v úmyslu si nový dům postavit okamžitě, avšak chybělo nám to nejpodstatnější - dostatek peněz. Uvědomila jsem si, že svého cíle nějakým způsobem přece jenom dosáhneme. Učila jsem dál a snažila jsem se své potíže spojené s touto činností ignorovat."

Darnelina naděje týkající se stavby domu se zrodila v okamžiku, kdy si přečetla pasáž z bible, jež neměla přímý vztah k tomu, co ji tehdy nejvíce trápilo. Tato naděje se namísto toho týkala hlubšího zklamání, skutečnosti, že ještě nebydlí ve svém vlastním domě. Její nejlepší učitel, bible, jí poradil, aby zapomněla na své starosti s vyučováním a zaměřila svoji pozornost jiným směrem.

„Sedím nyní v kuchyni domu, který stále stavíme. Na jeho stavbě se podílejí všichni členové rodiny, avšak nejvíce pracuje náš syn - přesně tak, jak jsem se dočetla v bibli. Žijeme zde již dva a půl roku. Není ještě dokončen, jsem si však jista tím, že se tak jednou stane. Co se vyučování v nedělní škole týče, nechala jsem toho, když jsme začali stavět dům. Jednoho dne jsem měla pocit, jako by mi Pán řekl: „*Darnelo, podívej se kolem sebe!*“ a uposlechla jsem. Viděla jsem, že děti nedávají pozor. Věděla jsem, že je načase, aby tuto práci vykonával někdo jiný. Brzy se našla nová učitelka, což posílilo moje přesvědčení, že moje rozhodnutí bylo správné. Pouze jediný z žáků mi řekl, že mu budu chy-

běť - onen chlapec, který mi během mé první hodiny dělal největší potíže!"

Nalezla jsem v sobě dost odvahy

Ada poznala léčivé účinky naděje již před mnoha lety, avšak jaksi na ně s postupujícím časem zapomněla. Uvědomila si, že je načase, aby naději umožnila, aby opět vstoupila do jejího života. Před osmnácti lety trpěla hlubokými depresemi. Bylo jí kolem pětatřiceti a její přítelkyně jí navrhla, aby „**požádala o pomoc Boha.**“ Ada ji poslechla a výsledkem byl „pocit klidu a jednoty s celým vesmírem“. Tyto pocity ji provázely celých deset let.

Potom však měla vážnou automobilovou nehodu, během níž utrpěla vážné zranění levé ruky. V té době byla již v přechodu "a kombinace všech těchto faktorů byla důvodem, proč opět začala trpět hlubokými depresemi. Namísto toho, aby se obrátila k Otci, snažila se své potíže vyřešit pomocí drog. Stav její ruky se sice poněkud zlepšil, avšak ztratila veškerou naději, že by mohla být někdy opět šťastná. Bylo jí kolem čtyřiceti.

V té době poznala o mnoho let mladšího muže. Zamilovali se do sebe. Před několika měsíci byla uvězněna pro nedovolené užívání drog, avšak po čase byla předčasně propuštěna. Když nyní žila s tímto báječným mladým člověkem, rozhodla se, že se svým starým způsobem života skončí.

Říká: „Nalezla jsem v sobě dost odvahy na to, abych mu řekla, že jsem závislá na drogách, a požádala jsem ho, aby mi pomohl tohoto zla se zbavit. **Společnými silami se nám to podařilo.**“

Nedlouho poté, co Ada přestala brát drogy, si vyjela na výlet a uvědomila si, že barvy země, stromů a oblohy byly daleko jasnější a krásnější. „Věděla jsem, že šedý závoj mého dřívějšího zoufalství a beznaděje se skutečně zvedl.“ Je vděčná, že jí Bůh dal šanci začít nový život, je si vědoma toho, že jí bylo odpuštěno.

„Na některé ošklivé věci, jež jsem udělala či řekla, nemohu stále zapomenout, ale věřím, že čas všechny rány zahojí. Spolu s mým mladším partnerem máme svůj vlastní dům a pracuji nyní jako masérka." Dodává: *„Nenáviděla jsem sama sebe, že jsem se stala závislou na drogách - Bůh mne však nezačal nenávidět a doufal, že se k Němu obrátím a požádám Ho o pomoc. A když se tak stalo, pomohl mi. Jeho láska vůči nám je nezměrná."*

Do školy se můžeme vrátit, kolikrát je třeba, v tomto ohledu neexistuje žádné omezení. Život nám poskytne tolik příležitostí k nápravě, kolik jich budeme potřebovat.

Nepovažuje dobré věci v životě za samozřejmost

Lib si poranila spodní část páteře. Když jednoho dne zvedla kbelík s vodou, páteří jí projela obrovská bolest. S vypětím všech sil se jí podařilo dostat se do postele. Bolest byla nesnesitelná. Přestože telefon byl přímo vedle její postele, nebyla schopna zavolat o pomoc. I kdyby se jí to podařilo, stejně by nebyla s to otevřít dveře, aby dotyčného člověka vpustila dovnitř.

Příští den jí volala přítelkyně, která měla duplikáty jejích klíčů od bytu. Doufala, že telefon bude zvonit tak dlouho, než se jí podaří zvednout sluchátko. Přítelkyně k ní okamžitě přijela a zůstala s ní následujících dvanáct dní. Když její přítelkyně musela odejít, vždy se postarala o to, aby s Lib byl někdo jiný, kdyby se jí náhodou něco přihodilo. *„Poznala jsem, kdo jsou moji skuteční přátelé a že jejich přátelství nezná hranic."*

„Tento zážitek mne vnitřně posílil," říká, „a upevnil moji víru v Boha." Více než kdykoliv předtím se nyní snaží, aby se stala lepším člověkem. Je laskavější a trpělivější a žádné dobré věci v životě nepovažuje za samozřejmost.

Lib se rovněž více těší na to, co jí přinese budoucnost. Dříve žila neustále v přítomnosti a zítřku příliš nedůvěřovala. Díky bolesti, kterou poznala, se naučila důvěřovat sama sobě, Bohu, svým přátelům a budoucnosti.

Sally nedávno oslavila dvacáté třetí výročí své svatby. Během svého života poznala řadu méně radostných stránek života. Po svatbě žila se svým manželem Brucem a jejich synem Mikem v San Diegu. Bruce byl těžký alkoholik a Sally cítila, že se její život dostal do slepé uličky. Byla zoufalá a nevěděla, co by měla podniknout. Přítelkyně, jež ji navštívila, jí poradila, aby si přečetla knihu o Edgaru Caycem *Člověk nebo zázrak*, jejímž autorem je Thomas Sugrue. Téhož dne sledovala v televizi pořad o organizaci Al-Anon. Zavolala na jejich telefonní číslo a krátce nato od nich obdržela útlou knížečku.

Po jejím přečtení se jí „vše zdálo jasnější“. Začala jsem věřit ve vyšší sílu. Navštívila jsem několik seminářů pořádaných Al-Anonem, z nichž jsem si vždy odnesla báječný pocit.“ Pokračuje: „Zbavila jsem se větší části svých starostí a naučila jsem se důvěřovat Bohu. Filozofie Edgara Cayceho a Al-Anonu se nádherně vzájemně doplňovaly.”

Zapsala se do učitelského kurzu jógy a po jeho absolvování začala toto starobylé umění vyučovat. Na základě nově nabytého poznání se snažila zlepšit sama sebe namísto toho, aby se snažila měnit Bruceho. Došlo k pozoruhodné změně. Přestal pít. „Nyní, o patnáct let později, stále čtu knížky o Edgaru Caycem a snažím se v práci uplatňovat jeho myšlenky a navštěvuji semináře organizované Al-Anonem. Stále učím nějakých čtyřicet lidí týdně jógu a od té doby, co svůj jídelníček upravuji tak, aby odpovídal zásadám správné výživy, jak ji doporučuje Cayce, jsem nebyla nachlazená a neměla jsem chřipku.”

Sallynina naděje, stejně jako v ostatních příbězích, přišla zevnitř. Přestože naděje vstoupila do života jednotlivých lidí různými způsoby - prostřednictvím knížky, poselství z bible či věrného přítele - všem změnila jejich život.

Svůj život můžete změnit i Vy. Snažte se dívat kolem sebe pozorněji.

Přemýšlejte o tom, jaké poučení vyplývá z vašich předchozích selhání, z vaší dřívější bolesti a smutku.

Poté se snažte učinit totéž, co někteří lidé v těchto příbězích, pokuste se stát se oporou pro druhé.

